

Migration och asylpolitik

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2007 som rör asyl- och migrationsfrågor samt svenskt medborgarskap. I motionerna tas upp frågor om bl.a. en översyn av Dublinförordningen respektive av begreppet väpnad konflikt i utlänningslagen, permanent uppehållstillstånd för traffickingoffer och en rad frågor kring samarbetet inom EU. I betänkandet behandlas vidare bl.a. frågor om skyddsbehov och asylprocessen, visering, verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut, arbetskraftsinvandring, utnyttjande av papperslösa, anhöriginvandring, mottagande av asylsökande och svenskt medborgarskap.

Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden.

I ärendet finns 44 reservationer (s, v, mp) samt två särskilda yttranden (v, mp).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Utskottets överväganden	9
Flyktingpolitiken	9
Samarbetet inom EU	19
Invandringpolitiken	24
Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut	40
Visering	46
Asylprocessen	50
Mottagande av asylsökande	55
Svenskt medborgarskap	62
Reservationer	65
1. Skyddsbehov m.m., punkt 1 (v)	65
2. Skyddsbehov m.m., punkt 1 (mp)	65
3. Dublinärenden, punkt 2 (v)	66
4. Dublinärenden, punkt 2 (mp)	67
5. Begreppet väpnad konflikt, punkt 4 (s, v, mp)	67
6. Svåra motsättningar i hemlandet, punkt 5 (v, mp)	68
7. Trafficking m.m., punkt 6 (s)	68
8. Trafficking m.m., punkt 6 (v)	69
9. Trafficking m.m., punkt 6 (mp)	69
10. Könrelaterad förföljelse, punkt 7 (v)	70
11. Samarbetet inom EU, punkt 8 (s)	70
12. Samarbetet inom EU, punkt 8 (v)	71
13. Transportörsansvar, punkt 9 (v)	72
14. Transportörsansvar, punkt 9 (mp)	73
15. Uppehållstillstånd vid synnerligen ömmande omständigheter, punkt 10 (v)	73
16. Arbetskraftsinvandring m.m., punkt 11 (s, v)	74
17. Arbetskraftsinvandring m.m., punkt 11 (mp)	74
18. Nordisk arbetsmarknad, punkt 12 (s)	75
19. Utnyttjande av papperslösa, punkt 13 (s)	75
20. Utnyttjande av papperslösa, punkt 13 (v)	76
21. Asylsökande och arbetstillstånd, punkt 14 (v)	77
22. Anhöriginvandring m.m., punkt 15 (v)	77
23. Ansökan om uppehållstillstånd för anhöriga, punkt 16 (s)	78
24. Ansökan om uppehållstillstånd för anhöriga, punkt 16 (v)	78
25. Ansökan om uppehållstillstånd för anhöriga, punkt 16 (mp)	79
26. Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut, punkt 17 (v)	79
27. Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut, punkt 17 (mp)	80
28. Tidsgräns för förvar m.m., punkt 18 (v, mp)	81
29. Övrigt om förvar, punkt 19 (mp)	81
30. Besöksvisum, punkt 20 (s)	81
31. Besöksvisum, punkt 20 (v)	82

32. Visum för asylsökande, punkt 21 (v, mp)	82
33. Övriga visumfrågor, punkt 22 (v)	83
34. Migrationsverkets omvärldsbevakning m.m., punkt 23 (v)	83
35. HBT-kompetens m.m., punkt 24 (mp)	84
36. Uppföljning av den nya processordningen, punkt 25 (s)	84
37. Asylprocessen i övrigt, punkt 26 (mp)	85
38. Fritidsverksamhet, punkt 27 (v)	86
39. Svenskundervisning m.m., punkt 28 (v, mp)	86
40. Kommuners mottagande av ensamkommande barn, punkt 29 (s, v)	87
41. Förordnande av god man, punkt 30 (s, v, mp)	87
42. Ensamkommande barn m.m., punkt 31 (s)	88
43. Ensamkommande barn m.m., punkt 31 (v)	88
44. Andra ensamkommande barn än asylsökande, punkt 32 (v, mp)	89
Särskilda yttranden	90
1. Upphållstillstånd för vissa grupper, punkt 3 (v, mp)	90
2. Arbetskraftsinvandring m.m., punkt 11 (v)	90
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	92
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2007	92

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Skyddsbehov m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Sf277 yrkande 3, 2007/08:Sf292 och 2007/08:Sf344 yrkandena 4 och 8.

Reservation 1 (v)

Reservation 2 (mp)

2. Dublinärenden

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Sf277 yrkande 13 och 2007/08:Sf344 yrkande 33.

Reservation 3 (v)

Reservation 4 (mp)

3. Uppehållstillstånd för vissa grupper

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:U368 yrkande 2 och 2007/08:Sf312.

4. Begreppet väpnad konflikt

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Sf277 yrkande 23 i denna del och 2007/08:Sf348 yrkande 16.

Reservation 5 (s, v, mp)

5. Svåra motsättningar i hemlandet

Riksdagen avslår motion 2007/08:Sf277 yrkande 23 i denna del.

Reservation 6 (v, mp)

6. Trafficking m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Ju246 yrkande 18, 2007/08:Ju340 yrkande 3, 2007/08:Sf309 yrkandena 1 och 2, 2007/08:Sf330 och 2007/08:Sf344 yrkande 21.

Reservation 7 (s)

Reservation 8 (v)

Reservation 9 (mp)

7. Könrelaterad förföljelse

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:U204 yrkande 4, 2007/08:U304 yrkandena 32–34, 2007/08:Sf242, 2007/08:Sf277 yrkandena 20–22, 2007/08:So295 yrkande 9 och 2007/08:So335 yrkande 1.

Reservation 10 (v)

8. Samarbetet inom EU

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:U353 yrkande 12, 2007/08:Sf277 yrkandena 7–9, 11, 12, 14 och 15 samt 2007/08:Sf348 yrkandena 10 och 11.

Reservation 11 (s)

Reservation 12 (v)

9. Transportörsansvar

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Sf277 yrkande 10 och 2007/08:Sf344 yrkande 32.

Reservation 13 (v)

Reservation 14 (mp)

10. Uppehållstillstånd vid synnerligen ömmande omständigheter

Riksdagen avslår motion 2007/08:Sf277 yrkande 25.

Reservation 15 (v)

11. Arbetskraftsinvandring m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Sk370 yrkande 1, 2007/08:Sf208, 2007/08:Sf243, 2007/08:Sf254 i denna del, 2007/08:Sf272, 2007/08:Sf335 yrkande 8, 2007/08:Sf337, 2007/08:Sf343, 2007/08:Sf344 yrkandena 24 och 25 samt 2007/08:Sf348 yrkandena 7 och 8.

Reservation 16 (s, v)

Reservation 17 (mp)

12. Nordisk arbetsmarknad

Riksdagen avslår motion 2007/08:Sf229.

Reservation 18 (s)

13. Utnyttjande av papperslösa

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Sf236, 2007/08:Sf250 yrkandena 7 och 8, 2007/08:Sf254 i denna del och 2007/08:Sf276 yrkande 1.

Reservation 19 (s)

Reservation 20 (v)

14. Asylsökande och arbetstillstånd

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Sf230, 2007/08:Sf249 yrkande 4, 2007/08:Sf320 och 2007/08:Sf335 yrkande 7.

Reservation 21 (v)

15. Anhöriginvandring m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Ju389 yrkande 2, 2007/08:U304 yrkande 26 och 2007/08:Sf277 yrkandena 16 och 18.

Reservation 22 (v)

16. Ansökan om uppehållstillstånd för anhöriga

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Sf277 yrkandena 17 och 34, 2007/08:Sf311 och 2007/08:Sf344 yrkande 22.

Reservation 23 (s)

Reservation 24 (v)

Reservation 25 (mp)

17. Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Ju319 yrkandena 1–3, 2007/08:Sf277 yrkandena 26, 27 och 29 samt 2007/08:Sf344 yrkandena 13, 17 och 18.

Reservation 26 (v)

Reservation 27 (mp)

18. Tidsgräns för förvar m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Sf277 yrkande 38 och 2007/08:Sf344 yrkande 14.

Reservation 28 (v, mp)

19. Övrigt om förvar

Riksdagen avslår motion 2007/08:Sf344 yrkandena 15 och 16.

Reservation 29 (mp)

20. Besöksvisum

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Sf277 yrkande 32, 2007/08:Sf322 och 2007/08:Sf348 yrkande 9.

Reservation 30 (s)

Reservation 31 (v)

21. Visum för asylsökande

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Sf277 yrkande 37 och 2007/08:Sf344 yrkande 20.

Reservation 32 (v, mp)

22. Övriga visumfrågor

Riksdagen avslår motion 2007/08:Sf277 yrkande 31.

Reservation 33 (v)

23. Migrationsverkets omvärldsbevakning m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Sf249 yrkande 1 och 2007/08:Sf277 yrkandena 24 och 28.

Reservation 34 (v)

24. HBT-kompetens m.m.

Riksdagen avslår motion 2007/08:So294 yrkandena 35 och 36.

Reservation 35 (mp)

- 25. Uppföljning av den nya processordningen**
Riksdagen avslår motion 2007/08:Sf348 yrkandena 4–6.
Reservation 36 (s)
- 26. Asylprocessen i övrigt**
Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Ju246 yrkande 17 och 2007/08:Sf344 yrkandena 1, 5, 11 och 12.
Reservation 37 (mp)
- 27. Fritidsverksamhet**
Riksdagen avslår motion 2007/08:Sf249 yrkande 12.
Reservation 38 (v)
- 28. Svenskundervisning m.m.**
Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Sf249 yrkande 5, 2007/08:Sf335 yrkande 4 och 2007/08:Sf344 yrkande 26.
Reservation 39 (v, mp)
- 29. Kommuners mottagande av ensamkommande barn**
Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Sf249 yrkande 14 och 2007/08:Sf310.
Reservation 40 (s, v)
- 30. Förordnande av god man**
Riksdagen avslår motion 2007/08:Sf342.
Reservation 41 (s, v, mp)
- 31. Ensamkommande barn m.m.**
Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Sf249 yrkandena 15 och 16 samt 2007/08:Sf296.
Reservation 42 (s)
Reservation 43 (v)
- 32. Andra ensamkommande barn än asylsökande**
Riksdagen avslår motion 2007/08:Sf241 yrkandena 1 och 3–6.
Reservation 44 (v, mp)
- 33. Svenskt medborgarskap**
Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Sf209, 2007/08:Sf237 och 2007/08:Sf313.

Stockholm den 11 mars 2008

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Gunnar Axén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Axén (m), Veronica Palm (s), Helena Rivière (m), Ronny Olander (s), Solveig Zander (c), Siw Wittgren-Ahl (s), Ulf Nilsson (fp), Kurt Kvarnström (s), Mats G Nilsson (m), Göte Wahlström (s), Lars Gustafsson (kd), Mikael Cederbratt (m), Kalle Larsson (v), Matilda Ernkrans (s), Fredrick Federley (c), Finn Bengtsson (m) och Bodil Ceballos (mp).

Utskottets överväganden

Flyktingpolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om bl.a. översyn av Dublinförordningen respektive av begreppet väpnad konflikt i utlänningslagen, permanent uppehållstillstånd för traffickingoffer samt flyktingstatus för HBT-personer.

Jämför reservationerna 1 (v), 2 (mp), 3 (v), 4 (mp), 5 (s, v, mp), 6 (v, mp), 7 (s), 8 (v), 9 (mp) och 10 (v) samt särskilt yttrande 1 (v, mp).

Gällande ordning

FN-konventionen från 1951 angående flyktingars rättsliga ställning, Genèvekonventionen, kompletterades 1967 med det s.k. New York-protokollet. Protokollet innebär att staterna förbinder sig att tillämpa konventionen utan begränsning till händelser som inträffat före den 1 januari 1951 och som regel utan geografisk begränsning till händelser som inträffat i Europa.

Genèvekonventionen innehåller bl.a. en definition av vem som ska anses som flykting och föreskriver förbud mot avvisning eller utvisning av personer till ett land där de riskerar förföljelse eller till ett land där de inte åtnjuter trygghet gentemot att bli sända till ett land där de riskerar förföljelse.

I konventionen definieras en flykting som en person som ”i anledning av välgrundad fruktan för förföljelse på grund av sin ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politisk åskådning befinner sig utanför sitt hemland och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill begagna sig av hemlandets skydd”.

Såväl 1989 års utlänningslag (1989:529) som nuvarande utlänningslag (2005:716), UtlL, tillförsäkrar flyktingar och övriga skyddsbehövande en principiell rätt att få uppehållstillstånd i Sverige. Definitionen i 2005 års utlänningslag av vem som är flykting har samma lydelse som i Genèvekonventionen, dock med uttryckligt angivande att denna rätt gäller oberoende av om förföljelsen utgår från landets myndigheter eller, om dessa inte kan antas bereda skydd mot förföljelse, från enskilda. Genom den nuvarande utlänningslagen, som trädde i kraft den 31 mars 2006, vidgades flyktingbegreppet till att även omfatta personer som förföljs på grund av kön eller sexuell läggning.

Med skyddsbehövande i övrigt avses en utlänning som befinner sig utanför det land som han eller hon är medborgare i, därför att han eller hon

1. känner välgrundad fruktan för att straffas med döden eller att utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning eller

2. behöver skydd på grund av yttre eller inre väpnad konflikt eller på grund av andra svåra motsättningar i hemlandet känner välgrundad fruktan att utsättas för allvarliga övergrepp eller

3. inte kan återvända till sitt hemland på grund av en miljökatastrof.

Som flykting eller skyddsbehövande i övrigt anses även en person som är statslös och som av de uppräknade skälen befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare haft sin vanliga vistelseort. För den som är flykting krävs att utlänningen inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill återvända dit.

Av 5 kap. 1 § UtIL framgår att flyktingar och skyddsbehövande i övrigt som befinner sig i Sverige har rätt till uppehållstillstånd. Upphållstillstånd får dock under vissa förutsättningar vägras en flykting eller skyddsbehövande i övrigt bl.a. med hänsyn till vad som är känt om utlänningens tidigare verksamhet eller med hänsyn till rikets säkerhet. Vidare får uppehållstillstånd vägras en asylsökande som före ankomsten till Sverige har uppehållit sig i ett annat land än hemlandet och där är skyddad mot förföljelse och mot att sändas till hemlandet eller ett annat land där han eller hon inte har motsvarande skydd.

Rådets förordning (EG) nr 343/2003 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en asylansökan som en medborgare i tredje land har gett in i någon medlemsstat, Dublinförordningen, gäller sedan den 1 september 2003. Ansvaret för prövning av en asylansökan åligger den medlemsstat som har tagit störst del i den asylsökandes inresa (genom att utfärda visering eller uppehållstillstånd). Varje medlemsstat får pröva en asylansökan som lämnats in av en tredjelandsmedborgare även om det inte föreligger någon skyldighet enligt förordningen. Vidare får varje medlemsstat, även om den inte är ansvarig enligt förordningen, sammanföra familjemedlemmar och andra släktingar i beroendeställning bl.a. av humanitära skäl. I förordningen anges att medlemsstaterna bl.a. beaktar principen om non-refoulement, dvs. förbud mot återsändning till ett område där utlänningen riskerar förföljelse eller hotas av dödsstraff, tortyr eller någon annan omänsklig behandling.

Motionerna

Skyddsbehov

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf277 yrkande 3 ett tillkännagivande om att stärka svenska myndigheters respekt för asylrätten och Genèvekonventionen. Det förhållandet att så få personer beviljas flyktingstatus i Sverige visar att svenska myndigheter i praktiken har upphört att tillämpa Genèvekonventionen. I samma motions yrkande 13 begärs ett tillkännagivande om en översyn av förordningen om fördelningskriterier för ansvaret

för asylsökande i syfte att dessas eget val ska vara styrande. Dublinförordningen leder till koncentration av asylsökande till frontstaterna och motverkar därför en någorlunda jämn fördelning av asylsökande inom EU. Den enda rimliga principen är att låta asylsökande själva få fatta beslut om vilket land som ska handlägga asylansökan.

Bodil Ceballos m.fl. (mp) begär i motion Sf344 yrkande 4 ett tillkännagivande om en mer restriktiv användning av tillfälliga uppehållstillstånd. Migrationsverket ger ett tidsbegränsat uppehållstillstånd om verket anser att en person, som är i behov av skydd, i framtiden bedöms kunna återvända till hemlandet. I samma motions yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om en fullständig översyn av utlänningslagstiftningen i syfte att få den förenlig med Sveriges internationella folkrättsliga åtaganden och med humanitetens krav. I yrkande 33 begärs ett tillkännagivande om att Sverige ska pröva s.k. Dublinären. Individens slutmål bör enligt motionärerna räknas som det land där asylprövningen ska göras.

I motion Sf312 av Cecilia Wikström i Uppsala (fp) begärs ett tillkännagivande om fristad för förföljda författare. Motionären anser att Sverige bör utvidga möjligheterna till fristad för förföljda författare och andra skribenter.

I motion U368 av Annelie Enochson m.fl. (kd, m, mp) begärs i yrkande 2 ett tillkännagivande om att – vid inga andra lösningar – verka för att de i Guantánamo oskyldigt fängslade uigurerna får uppehållstillstånd i Sverige. Den svenska regeringen har tidigare avvisat förslag från USA om att ge asyl åt 15 uigurier. Om USA inte ger dem asyl bör de erbjudas uppehållstillstånd i Sverige.

I motion Sf292 av Carina Hägg (s) begärs ett tillkännagivande om en översyn av regeltillämpningen när det gäller asylsökandes rätt till bosättning i Sverige. Allt fler personer betraktas som säkerhetsrisker och det finns enligt motionären skäl att tro att bedömningen sker utifrån uppgifter som framkommit genom tortyr eller annan inhuman behandling av andra länders säkerhetstjänster. Personerna i fråga förvägras på grund härav möjlighet att bosätta sig i Sverige.

Särskilt om väpnad konflikt

Tomas Eneroth m.fl. (s) begär i motion Sf348 yrkande 16 ett tillkännagivande om en översyn av begreppet väpnad konflikt i utlänningslagen. Motionärerna kritiserar det förhållandet att det i praxis inte har bedömts råda väpnad konflikt i länder med stora interna konflikter som lett till massdödande.

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf277 yrkande 23 ett tillkännagivande om en översyn av 4 kap. 2 § UtLL. För att paragrafen om välgrundad fruktan för övergrepp på grund av svåra motsättningar i hemlandet ska vara tillämplig krävs enligt praxis ett individualiserat hot. Detta har enligt motionärerna inte varit lagstiftarens mening, och en översyn av paragrafen

är därför nödvändig. Vidare bör lagstiftningen förtydligas så att det inte kan råda någon tvekan om att en situation som den i dagens Irak omfattas av definitionen av väpnad konflikt.

Särskilt om trafficking m.m.

I motion Sf330 av Hans Olsson m.fl. (s) begärs ett tillkännagivande om förstärkt lagstiftning för traffickingens offer för att få dem att våga anmäla och vittna i domstol.

I motion Ju246 av Carina Hägg (s) begärs i yrkande 18 ett tillkännagivande om migrerande kvinnors utsatthet. Migrantarbetarnas ställning är svag med övergrepp och usla arbetsförhållanden. Särskilt kvinnor ses som varor och möts ofta av negativa attityder efter hemkomsten. Motionären anser att problemen måste ägnas ökad uppmärksamhet både i Sverige och internationellt.

I motion Sf309 av Jessica Polfjärd (m) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att öppna upp möjligheten för permanent uppehållstillstånd för s.k. traffickingoffer. Ett sådant tillstånd bör ges när offren av rädsla inte vågar återvända till hemlandet oavsett om de medverkat som vittne/målsägande. I samma motions yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om internationellt informationsutbyte vid trafficking. Om avvísning ändå sker bör Migrationsverket ge hjälp till traffickingoffren att komma i kontakt med berörda myndigheter eller organisationer i hemlandet.

Josefín Brink m.fl. (v) begär i motion Ju340 yrkande 3 ett tillkännagivande om att den som utsatts för sexuell exploatering normalt ska beviljas permanent uppehållstillstånd med stöd av Genèvekonventionen. Enligt motionärerna ryms detta inom ramen för utvidgningen av Genèvekonventionen som ger skydd för könsrelaterad förföljelse. Att enbart ge tidsbegränsat uppehållstillstånd är inte tillräckligt.

Bodil Ceballos m.fl. (mp) begär i motion Sf344 yrkande 21 ett tillkännagivande om att utreda traffickingoffers utsatthet i Sverige. EG-direktivet om uppehållstillstånd till tredjelandsmedborgare som fallit offer för människohandel går enligt motionärerna inte tillräckligt långt eftersom få torde våga vittna när de vet att de kan sändas tillbaka till hemlandet. Sverige bör göra som Italien och ge uppehållstillstånd för social rehabilitering.

Särskilt om könsrelaterad förföljelse

I motion Sf242 av Annika Carlsson (c) begärs ett tillkännagivande om en granskning av praxis avseende beviljande av asyl på grund av risk för könsstympning. En granskning behövs för att följa upp den ändring av utlänningslagen som innebär att könsstympning numera kan ge flyktingstatus.

I motion U204 av Eva Flyborg m.fl. (fp) begärs i yrkande 4 ett tillkännagivande om att våldtagna kvinnor som blir utfrusna från samhället bör kunna få status som flyktingar precis som människor som förföljs för sin tro, politiska åsikt eller sexuella läggning.

I motion U304 av Barbro Westerholm och Birgitta Ohlsson (båda fp) begärs i yrkande 32 ett tillkännagivande om ett tilläggsprotokoll till Genèvekonventionen. Konventionen ger enligt motionärerna inte skydd mot förföljelse på grund av kön, könsidentitet eller sexuell läggning. I samma motions yrkande 33 begärs ett tillkännagivande om den svenska lagstiftningen rörande förföljda homosexuella, bisexuella och transpersoner (HBT-personer). Ändringen av utlänningslagen vad avser HBT-personer blir verkningslös om den inte kombineras med förändrad rättspraxis och bättre bevakning av dessa personers utsatthet i olika länder. I yrkande 34 begärs ett tillkännagivande om att kunskapen om HBT-personers situation i de länder som människor flyr från måste förbättras.

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf277 yrkande 20 ett tillkännagivande om en snar utvärdering av tillämpningen av den nya bestämmelsen om flyktingstatus på grund av förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning. Ännu har få mål avgjorts men när det utbildats en rättspraxis måste en utvärdering göras av tillämpningen av bestämmelsen. I samma motions yrkande 21 begärs ett tillkännagivande om flyktingstatus för HBT-personer. Eftersom det är klarlagt att människor avrättas på grund av sin sexuella läggning i Iran bör asylsökande homosexuella iraniers fruktan anses välgrundad så länge dödsstraff och kroppsbestraffning finns i den iranska strafflagen. Detsamma gäller andra länder som avrättar och straffar på grund av sexuell läggning. I yrkande 22 begärs ett tillkännagivande om att flyktingbegreppet i utlänningslagen bör vidgas till att också omfatta förföljelse på grund av könsidentitet.

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion So295 yrkande 9 förslag till ändring av lagstiftningen som innebär att könsidentitet ska omfattas av flyktingbegreppet. Flyktingbegreppet omfattar numera kön och sexuell läggning men däremot inte könsidentitet. Därmed lämnas enligt motionärerna transpersoner fortfarande utanför lagens skydd.

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion So335 yrkande 1 ett tillkännagivande om att utlänningslagen ska tillämpas i enlighet med lagstiftarens intentioner. Motionärerna anser att asylsökande HBT-personer bör beviljas flyktingstatus i Sverige.

Utskottets ställningstagande

Skyddsbehov

Vad först gäller s.k. säkerhetsärenden och frågan om information som kommit fram genom tortyr eller annan inhuman behandling vill utskottet hänvisa till ett svar från statsrådet Ask den 22 augusti 2007 (2006/07:1544). I svaret anges bl.a. att Säkerhetspolisen (Säpo) enligt utlänningslagen och med hänvisning till säkerhetsskäl kan förorda avvisning eller utvisning eller att en ansökan om uppehållstillstånd ska avslås eller ett uppehållstillstånd återkallas. För att säkerställa en hög rättssäkerhet har Säpo ett väl utvecklat system för granskning av källor och värdering av

information. Om Säpo i ett enskilt ärende skulle misstänka att uppgifter kan ha kommit fram genom tortyr, ligger det enligt statsrådet i sakens natur att det skulle medföra att uppgifterna i princip saknar värde och därför inte kan läggas till grund för myndighetens bedömning i ärendet.

Enligt utskottets mening tillgodoser den nu redovisade ordningen, som måste betraktas som ett nödvändigt inslag i beslutsprocessen, såväl den asylsökandes krav på rättssäkerhet som intresset att i vissa fall kunna vägra uppehållstillstånd. Med hänsyn härtill saknas skäl att förorda en sådan översyn som begärs i motion Sf292. Motionen avstyrks därmed.

Vad därefter gäller frågan om att utvidga möjligheterna att ge t.ex. förföljda författare en fristad i Sverige konstaterar utskottet att alla asylsökande, oavsett bakgrund och yrkestillhörighet, får sin sak prövad enligt bestämmelserna i utlänningslagen. Om en person som riskerar förföljelse på grund av ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning eller på grund av kön, sexuell läggning eller annan tillhörighet till viss samhällsgrupp, ska personen i fråga beviljas uppehållstillstånd som flykting, såvida det inte finns skäl att vägra uppehållstillstånd. Med det anförda avstyrker utskottet motion Sf312.

Sverige liksom övriga medlemsstater i EU är bundet av folkrättsliga förpliktelser inom såväl internationell flyktingrätt som mänskliga rättigheter i övrigt. Detta innebär att flyktingrättens olika delar, t.ex. att en asylsökande inte får avvisas eller utvisas till ett land där hans eller hennes liv eller frihet hotas på grund av bl.a. ras, religion eller nationalitet, alltid ska tillämpas. Detta gäller givetvis även i förhållande till Dublinförordningen. Förordningen, som bygger på principen om första asylland, syftar till att garantera de asylsökande tillgång till ett förfarande för att avgöra flyktingstatus men också att förebygga missbruk av asylförfarandet. Av förordningen framgår att medlemsstaterna i varje enskilt fall ska göra en individuell bedömning av om det föreligger omständigheter som gör att en asylansökan ska prövas av ett annat land än det som huvudregeln anger.

Utskottet har tidigare (senast i bet. 2006/07:SfU8, s. 21–22) pekat på att det i Dublinförordningen anges att en medlemsstat dels alltid får pröva en asylansökan som lämnats in av en tredjelandsmedborgare, dels av humanitära skäl får sammanföra familjemedlemmar och andra släktingar i beroendeställning. Utskottet ansåg också att principen om första asylland fortsatt bör gälla som utgångspunkt för prövningen av en asylansökan.

Som svar på en fråga om översyn av Dublinförordningen har statsrådet Billström den 27 september 2007 (2007/08:5) anför t bl.a. att kommissionen i juni 2007 presenterat en utvärdering av Dublinförordningen. Utvärderingen visar att förordningen i allmänhet tillämpas på ett tillfredsställande sätt men att det finns behov av vissa justeringar för att ytterligare förbättra systemets effektivitet. Enligt utvärderingen har Dublinsystemet inte bidragit till att medlemsstaterna vid EU:s yttre land- eller sjögräns generellt får ta emot fler asylsökande än medlemsstater som inte ligger vid en yttre land- eller sjögräns.

Utskottet, som vidhåller sitt tidigare ställningstagande vad gäller Dublinförordningen, anser mot bakgrund av vad som nu anförts att det saknas skäl för riksdagen att ta initiativ till en översyn av Dublinförordningen. Utskottet avstyrker med det anförda motionerna Sf277 yrkandena 3 och 13 samt Sf344 yrkande 33.

Uppehållstillstånd kan enligt utlänningslagen beviljas permanent eller för viss tid. Tidsbegränsat uppehållstillstånd får bl.a. beviljas med hänsyn till utlänningsens förväntade levnadssätt, vid s.k. uppskjuten invandringsprövning, på grund av sjukdom, arbete eller studier eller, om det finns ett hinder som inte är bestående, mot att ett avvisnings- eller utvisningsbeslut verkställs.

I proposition 2004/05:170 om en ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden anfördes (s. 283) att då det råder ett tillfälligt verkställighetshinder bör valet mellan att ge ett tillfälligt uppehållstillstånd eller att medge anstånd med verkställigheten ske utifrån verkställighetshindret i det enskilda fallet. Om verkställighetshindret bedöms vara bestående under så lång tid att utlänningsen kan bedömas få en särskild anknytning till Sverige, får ett uppehållstillstånd beviljas med stöd av bestämmelsen om uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter. Utskottet förutsätter att beslut om uppehållstillstånd fattas utifrån gällande regler. Motion Sf344 yrkande 4 avstyrks därmed.

När det gäller frågan om en översyn av utlänningslagstiftningen konstaterar utskottet att en särskild utredare fått i uppdrag att utvärdera den nya instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden (dir. 2007:119). I uppdraget ingår även att utvärdera vissa andra bestämmelser som infördes i samband med den nya processordningen. Det gäller t.ex. hur rekvisitet synnerligen ömmande omständigheter tillämpats, hur den nya ordningen för prövning av verkställighetshinder fungerat och vilken effekt de nya bestämmelserna om avvisning och utvisning fått. Uppdraget ska i den delen redovisas den 27 februari 2009. Även om den nu nämnda översynen är begränsad anser utskottet att det för närvarande inte finns skäl för riksdagen att ta initiativ till en mer omfattande översyn. Därmed avstyrker utskottet motion Sf344 yrkande 8.

Beträffande uppehållstillstånd för uigurer vill utskottet peka på att Sverige kan ta emot personer i behov av skydd för vidarebosättning här. Detta sker inom ramen för den s.k. flyktingkvoten och efter samråd med UNHCR. Utskottet avstyrker därmed motion U368 yrkande 2.

Särskilt om väpnad konflikt

Som redan nämnts avses med skyddsbehövande i övrigt i utlänningslagens mening bl.a. en utlänningsen som befinner sig utanför det land utlänningsen är medborgare i därför att han eller hon behöver skydd på grund av yttre eller inre väpnad konflikt eller på grund av andra svåra motsättningar i hemlandet känner välgrundad fruktan att utsättas för allvarliga övergrepp.

Beträffande begreppet väpnad konflikt anges i proposition 1996/97:25 (s. 99) att skyddsbehovet för dem som flyr en väpnad konflikt ofta är starkt, i vart fall temporärt. En väpnad konflikt kan ha sådan intensitet i den region som sökanden kommer från att det framstår som otänkbart att återsända honom eller henne dit samtidigt som de praktiska möjligheterna att sända någon till en annan del av landet är obefintliga. I propositionen anges vidare (s. 101) att för den kategori av personer som omfattas av bestämmelsen är det av särskilt intresse om det finns ett s.k. inre flyktalternativ. En förutsättning måste självfallet vara att sökanden kan ta sig till ett sådant område på ett säkert sätt. Just vid inre oroligheter och miljökatastrofer förekommer det inte sällan att inte hela landet är drabbat och att det därför finns ett inre flyktalternativ. I sådana fall föreligger självfallet inget behov av fristad i Sverige.

Såvitt gäller begreppet svåra motsättningar framgår av proposition 2004/05:170 (s. 274) att därmed avses bl.a. politisk instabilitet i hemlandet där maktförhållandena är sådana att rättssystemet inte opartiskt värnar befolkningens grundläggande mänskliga rättigheter. Det kan här röra sig om en konflikt mellan olika befolkningsgrupper, mellan en befolkningsgrupp i en del av landet och statsmakten eller mellan å ena sidan staten eller en befolkningsgrupp i landet och å andra sidan en annan stat, som dock inte nått en sådan nivå att en väpnad konflikt kan anses föreligga. Enligt propositionen ska det finnas ett orsakssamband mellan de övergrepp som utlänningsriskerar att utsättas för och de svåra motsättningar som finns i hemlandet.

Den nya instans- och processordningen infördes den 31 mars 2006. Avsikten med reformen var bl.a. att uppnå en ökad rättssäkerhet i asylprocessen genom att låta överprövning av utlänningsärenden ske i domstol. Den nya ordningen med Migrationsöverdomstolen som praxisbildande instans har emellertid varit i kraft förhållandevis kort tid, och det är därför inte möjligt att redan nu avgöra om det finns behov av en översyn av bestämmelsen om skyddsbehövande i övrigt i 4 kap. 2 § UtL Utskottet avstyrker därmed motionerna Sf348 yrkande 16 och Sf277 yrkande 23.

Särskilt om trafficking m.m.

Enligt 5 kap. 15 § UtL i dess lydelse före den 1 juli 2007 fick på ansökan av en förundersökningsledare ett tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas en utlännings som vistades här, om det behövdes för att förundersökning eller huvudförhandling i brottmål skulle kunna genomföras.

Rådets direktiv 2004/81/EG om uppehållstillstånd till tredjelandsmedborgare som har fallit offer för människohandel eller som har fått hjälp till olaglig invandring och vilka samarbetar med de behöriga myndigheterna har från den 1 juli 2007 införlivats i svensk rätt. Enligt 5 kap. 15 § UtL i dess nuvarande lydelse gäller således att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd om minst sex månader ska på ansökan av förundersökningsledaren ges till en utlännings som vistas här, om det behövs för att förundersökning eller

huvudförhandling i brottmål ska kunna genomföras, och utläningen klart visat sin vilja att samarbeta med de brottsutredande myndigheterna. Vidare krävs att utläningen brutit alla förbindelser med de personer som är misstänkta för brott som förundersökningen avser samt att hänsyn till den allmänna ordningen och säkerheten inte talar emot att ett tillstånd beviljas. Uppehållstillståndet kan förlängas och ett särskilt tidsbegränsat uppehållstillstånd om 30 dagar kan meddelas om utläningen vill ha betänketid för att återhämta sig och för att kunna ta ställning till om han eller hon vill samarbeta med de brottsutredande myndigheterna (prop. 2006/07:53, bet. 2006/07:SfU7, rskr. 2006/07:150).

Redan innan ändringen av 5 kap. 15 § UtL hade riksdagen på förslag av utskottet givit regeringen till känna att den som aktivt medverkat i rättsprocessen genom att ställa upp som vittne eller målsägande ska kunna beviljas ett permanent uppehållstillstånd om personen i fråga till följd härav är i behov av skydd i Sverige (prop. 2005/06:6, bet. 2005/06:SfU4, rskr. 2005/06:71). Därefter har Utredningen om översyn av bestämmelsen om människohandelsbrott m.m. genom tilläggsdirektiv (dir. 2006:78) fått i uppdrag att analysera och ta ställning till om utlänningslagens bestämmelser om permanent uppehållstillstånd behöver kompletteras för att tillgodose behovet av skydd i Sverige för den som aktivt medverkat i rättsprocessen genom att ställa upp som vittne eller medverkat som målsägande i mål om människohandel eller närallgiggande brott. Utredningen skulle redovisa sitt uppdrag senast den 31 oktober 2007.

I samband med att utskottet i april 2007 behandlade proposition 2006/07:53 Genomförande av EG-direktivet om offer för människohandel upprepade utskottet i betänkande 2006/07:SfU7 sin uppfattning att den som aktivt medverkat i rättsprocessen som vittne eller målsägande ska kunna beviljas ett permanent uppehållstillstånd. Utskottet konstaterade dock att frågan då var föremål för utredning samt att förslagen i proposition 2006/07:53 hade lagts fram i syfte att i svensk rätt genomföra det aktuella EG-direktivet. Utskottet kunde inte se något avgörande skäl för att föregripa utredningsresultatet men förutsatte att regeringen skulle återkomma till riksdagen så snart utredningens kommande förslag beretts i vederbörlig ordning. Utskottet tillstyrkte därmed regeringens förslag i denna del och avstyrkte några motionsyrkanden.

Utskottet erinrar om att en utläning som vistas i Sverige med stöd av tidsbegränsat uppehållstillstånd efter ansökan av förundersökningsledare är oförhindrad att själv ansöka om uppehållstillstånd på annan grund.

Utskottet kan konstatera att utredningen om översyn av människohandelsbrott har fått förlängd utredningstid till den 30 april 2008 (dir. 2007:88). Mot bakgrund härav och då utskottet fortfarande anser att utredningsresultatet bör avvaktas avstyrks motionerna Sf330, Sf309 yrkande 1 och Sf344 yrkande 21. Även motionerna Ju246 yrkande 18, Sf309 yrkande 2 och Ju340 yrkande 3 avstyrks med det anförda.

Särskilt om könsrelaterad förföljelse

I samband med att utskottet behandlade proposition 2005/06:6 Flykting-skap och förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning klargjorde utskottet i sitt av riksdagen godkända betänkande 2005/06:SfU4 att med begreppet kön avses såväl biologiskt som socialt kön. Utskottet välkomnade dessutom propositionens ställningstagande att samtliga transpersoner kan omfattas av begreppet kön. Vidare anförde utskottet att liksom för övriga asylsökande krävs när det gäller samhällsgruppsrekvisitet att förföljelsen har sin grund i just personens kön eller förhållningssätt till könsidentiteten. Utskottet konstaterade därutöver att också s.k. könsspecifik förföljelse omfattades av förslaget och att bl.a. könsstympning är ett tydligt exempel på könsspecifik förföljelse riktad mot kvinnor och att det samma gäller tvångssteriliseringar och aborter som utförs under tvång liksom våldtäkt.

Mot bakgrund av vad som nu anförts anser utskottet att motionerna U204 yrkande 4, Sf277 yrkandena 21 och 22, So295 yrkande 9 och So335 yrkande 1 är tillgodosedda. Motionsyrkandena avstyrks därför.

Bestämmelserna om förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning har gällt sedan den 31 mars 2006. Med hänsyn till den förhållandevis korta tid som gått sedan dess är en utvärdering av bestämmelsen eller en granskning av rättspraxis inte aktuell för närvarande. Utskottet förutsätter dock att regeringen noga följer praxisutvecklingen och avstyrker därmed motionerna Sf242, U304 yrkande 33 och Sf277 yrkande 20. Även motion U304 yrkande 34 avstyrks med det anförda.

I nyss nämnda betänkande (bet. 2005/06:SfU4) avstyrkte utskottet ett yrkande om att Sverige internationellt bör verka för att få till stånd ett tilläggsprotokoll till Genèvekonventionen för att ge flyktingstatus även åt personer som förföljs på grund av kön, könsidentitet eller sexuell läggning. Utskottet motiverade detta med att det av propositionen framgick att allt fler länder numera anser att förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning kan ligga till grund för flyktingskap. I dessa länder har bl.a. kvinnor och homosexuella erkänts som flyktingar med motiveringen att förföljelsen har sin grund i sökandens tillhörighet till en viss samhällsgrupp. Enligt propositionen överensstämde en sådan tolkning av flyktingdefinitionen med den tolkning som rekommenderas av UNHCR.

Utskottet anser liksom tidigare (senast i bet. 2006/07:SfU8) att det får ankomma på regeringen att överväga om initiativ bör tas för att få till stånd ett sådant tilläggsprotokoll till Genèvekonventionen som efterlyses i motion U304 yrkande 32. Motionsyrkandet avstyrks därmed.

Samarbetet inom EU

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. fördelning av ansvaret för flyktingar, återtagandeavtal, omarbetning av vissa EG-direktiv samt omprövning respektive avskaffande av transportörsansvaret.

Jämför reservationerna 11 (s), 12 (v), 13 (v) och 14 (mp).

Gällande ordning

Genom Amsterdamfördraget, som trädde i kraft den 1 maj 1999, överfördes bl.a. frågor om asyl, invandring och vissa frågor om fri rörlighet för personer till förstapelarsamarbetet. Också frågan om fördelning mellan EU-länderna i samband med mottagandet av flyktingar i en massflyktssituation kom genom Amsterdamfördraget att omfattas av EG-fördraget. För att upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa anges i EG-fördraget att åtgärder ska fastställas beträffande t.ex. miniminormer för mottagande av asylsökande och förfaranden för att bevilja eller återkalla flyktingstatus.

I och med Amsterdamfördraget blev Schengensamarbetet, som kom till som en separat överenskommelse utanför det dåvarande EG-samarbetet för att skynda på samarbetet kring fri rörlighet för personer, en del av EU:s gemensamma regelverk. Schengenregelverket omfattar de länder som var medlemmar före den 1 maj 2004, med undantag av Storbritannien och Irland. Norge och Island deltar i samarbetet genom ett specialavtal. Danmark, som reserverade sig mot att Schengenavtalet flyttades över till den första pelaren, kan inom sex månader besluta om man i sin nationella lagstiftning ska genomföra de beslut som fattats av Schengenländerna.

Av de tio stater som blev medlemmar i EU från den 1 maj 2004 deltar alla utom Cypern numera i Schengensamarbetet. Beträffande Bulgarien och Rumänien, som sedan den 1 januari 2007 är medlemmar i EU, kommer beslut att fattas separat om dessa länders deltagande.

I april 2004 avslutades i enlighet med Amsterdamfördraget det första steget för att uppnå en gemensam europeisk migrations- och asylpolitik, och EU:s medlemsstater har därmed enats om miniminivåer på en rad områden, bl.a. asylprocedurer, skyddsgrunder, mottagandet av asylsökande och regler för anhörginvandring.

I november 2004 antogs Haagprogrammet, ett flerårigt arbetsprogram för att gå vidare mot en gemensam lagstiftning på asyl- och migrationsområdet. I programmet ges den externa dimensionen av asyl och migration en framskjuten position. Programmet innebär att EU:s politik bör inriktas på att i en anda av delat ansvar bistå tredjeländer med att förbättra sin kapacitet att hantera migration och skydd av flyktingar genom långsiktiga lösningar. Kommissionen uppmanas att utarbeta regionala EU-skyddsprogram i partnerskap med tredjeländer och i nära samråd med UNHCR. Program-

men ska även innehålla ett frivilligt EU-gemensamt program för vidarebosättning. Enligt Haagprogrammets handlingsplan ska ett gemensamt europeiskt asylsystem införas före utgången av 2010.

Som ett led i den fortsatta harmoniseringen presenterade kommissionen i juni 2007 en grönbok om det framtida gemensamma europeiska asylsystemet, KOM(2007) 301. Syftet med grönboken är att fastställa vilka alternativ som är möjliga inom EU:s nuvarande rättsliga ram när det gäller att utforma den andra etappen av upprättandet av det gemensamma europeiska asylsystemet. Målen för den andra etappen är enligt grönboken att dels uppnå en högre gemensam skyddsnivå och ett mer likvärdigt och enhetligt skydd i hela EU, dels säkerställa ökad solidaritet mellan EU:s medlemsstater. Det är av avgörande betydelse både att förbättra procedurerna så att den som söker skydd i EU effektivt kan lägga fram och göra sina anspråk gällande och att stärka kapaciteten hos alla aktörer i asylprocessen så att de kan fullgöra sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt samt förse nationella asylmyndigheter med lämpliga verktyg för hantering av asylströmmar. Därtill krävs enligt grönboken att ansvaret för att handlägga asylansökningar och bevilja skydd i EU blir rättvist fördelat. Det bör också utvärderas på vilka sätt EU kan öka sitt bidrag till ett tillgängligare, rättvisare och effektivare system för internationellt skydd. Sedan ett samrådsförfarande ägt rum avser kommissionen att utarbeta en strategisk plan med åtgärder för att upprätta det gemensamma europeiska asylsystemet.

Ett nytt konstitutionellt fördrag undertecknades i Rom den 29 oktober 2004 och skulle träda i kraft den 1 november 2006, förutsatt att samtliga medlemsstater då hade ratificerat fördraget. Fördraget började aldrig gälla eftersom det inte godkändes i alla EU-länderna. Diskussionerna om ett nytt EU-fördrag återupptogs 2007, och i oktober samma år enades EU:s ledare om innehållet i Lissabonfördraget. Lissabonfördraget undertecknades den 13 december 2007. Det ska därefter ratificeras i de 27 medlemsländerna. Målet är att det nya fördraget ska träda i kraft i tid till Europaparlamentsvalet 2009.

På asyl- och migrationsområdet innebär Lissabonfördraget att majoritetsomröstning införs som huvudregel. Målsättningen är en gemensam asyl- och invandringspolitik som överensstämmer med bl.a. Genèvekonventionen. Enligt fördraget ska EU agera på invandringsområdet för att förebygga och bekämpa olaglig invandring och människohandel, särskilt handel med kvinnor och barn.

Motionerna

Tomas Eneroth m.fl. (s) begär i motion Sf348 yrkandena 10 och 11 tillkännagivanden om dels ett kraftfullt agerande inom EU för ett solidariskt och generöst flyktningmottagande i enlighet med gällande konventioner, dels kraftfulla åtgärder för en ökad solidarisk fördelning av ansvaret för flyktingar som söker sig till Europa. Motionärerna anser att alla länder måste ta ett solidariskt och gemensamt ansvar för att ge människor skydd.

Kenneth G Forslund m.fl. (s) begär i motion U353 yrkande 12 ett tillkännagivande om EU:s gemensamma flyktingpolitik. EU måste ha en gemensam flyktingpolitik som garanterar alla asylsökande en rättssäker prövning och ett bra mottagande inom hela unionen.

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf277 yrkande 7 ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för att EU anslår medel för att finansiera FN:s flyktingkommissariats medverkan vid förvaltningen av EU:s yttre gränser, bl.a. i Medelhavet och utanför Afrikas västkust. I samma motions yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om fortsatt tillbakavisande av förslag att lägga asylprövningsförfarandet utanför EU beträffande människor som rest in i EU för att söka asyl. Alla förslag i likhet med det brittiska förslaget om skyddszoner i ursprungs- och transitländer måste tillbakavisas. I yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om ändrad inriktning av EU:s asyl- och migrationspolitik så att kränkningarna av invandrades mänskliga rättigheter upphör. Faran med t.ex. Frontex, som patrullerar och övervakar den afrikanska västkusten och centrala Medelhavet, är att de som är ombord på de fartyg som eskorteras tillbaka till t.ex. Afrika inte ges några möjligheter att söka asyl inom EU. I yrkande 10 begärs ett tillkännagivande om nya förhandlingar om direktivet om transportörsansvar för att få bort alla bestämmelser som sätter asylrätten ur spel eller leder till diskriminering på grund av hudfärg eller ursprung. I yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör ta initiativ till förändring av EU:s politik beträffande återtagandeavtal. Myndigheterna i tredjeland görs till medbrottslingar i den förödmjukande behandlingen av de egna medborgarna när de tvingas handla i EU:s intresse i stället för att skydda de egna medborgarna. I yrkande 12 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör använda sin vetorätt mot ytterligare repressiva förslag inom området asyl och immigration innan direktiv som syftar till att garantera vissa miniminivåer för skyddsregler och mottagandevillkor antagits. I yrkandena 14 och 15 begärs tillkännagivanden om att regeringen i EU bör ta initiativ till en omarbeting av skyddsgrundsdirektivet och asylprocedurdirektivet i de delar som strider mot internationell rätt.

Bodil Ceballos m.fl. (mp) begär i motion Sf344 yrkande 32 ett tillkännagivande om att avskaffa transportörsansvaret. Motionärerna anser att Schengenregelverket ställer orimliga krav på asylsökande som måste kunna uppvisa visum från landet de flytt från. Dessutom måste transportbolag agera migrationshandläggare vid ombordstigningen.

Utskottets ställningstagande

Som redan nämnts har kommissionen presenterat en grönbok om det framtida gemensamma europeiska asylsystemet, KOM(2007) 301. Utskottet har i ett utlåtande den 12 september 2007 (2006/07:SfU13) redovisat sin granskning av grönboken. I utlåtandet har utskottet bl.a. förklarat att det är eftersträvänsvärt med en ökad harmonisering av asylpolitiken inom EU och att det övergripande målet måste vara att öka EU:s sammantagna kapa-

citet att ta emot asylsökande jämfört med i dag. Vidare ansåg utskottet att tonvikt måste läggas vid den faktiska tillgången till möjligheten att söka asyl och att åtgärder för att bekämpa olaglig invandring och människosmuggling genomförs på ett sådant sätt att det inte undergräver asylrätten och respekten för grundläggande mänskliga rättigheter i asylproceduren. Utskottet framhöll också att ett gemensamt europeiskt asylsystem som är hållbart kräver en rimlig fördelning av ansvaret inom unionen. Frågor som rör mekanismerna för fördelning av ansvar för prövningen av asylansökningar och som rör ekonomisk solidaritet mellan medlemsstaterna är därför centrala i ett gemensamt asylsystem.

Att utskottets nu redovisade uppfattning överensstämmer med regeringens framgång bl.a. av protokoll från utskottets överläggningar med regeringen om grönboken i augusti 2007 (prot. 2006/07:33).

När det gäller frågorna om EU:s yttre gränser och Frontex konstaterar utskottet att Frontex inrättades den 1 maj 2005 genom förordning (EG) nr 2007/2004. Byrån har till uppgift att genomföra gemensamma operationer avseende kontroll och övervakning av EU:s yttre gränser. Hanteringen och prövningen av asylansökningar ska dock utföras av de nationella myndigheterna och enligt nationell lagstiftning.

Vid råds mötet den 18 september 2007 antogs vissa rådsslutsatser vad gäller ytterligare förstärkning vid EU:s södra sjögränser. Bland annat uppmantras medlemsstaterna och Frontex att i samarbete med bl.a. UNHCR och IOM diskutera möjligheterna att utveckla ett integrerat arbetssätt i gränskontroll- och övervakningsoperationerna som tar särskild hänsyn till migranternas rätt till en värdig behandling och möjligheten att söka internationellt skydd. Enligt utskottets mening är det viktigt att Frontex verksamhet inte hindrar denna möjlighet och att internationella konventioner följs.

Beträffande återtagandavtal, som ingås för att reglera procedur och ansvarighet för tredjeland att återta sina medborgare, kan utskottet konstatera att Europeiska rådet har givit kommissionen mandat att ingå sådana avtal med tredjeland för att effektivisera återvändandearbetet. Tanken är att återtagandavtalen ska bidra till förbättrad hantering av migrationsströmmar till EU genom utökad samarbete med ursprungsländer och transitländer.

Asylförfarandetredningen har lämnat förslag till hur det s.k. asylprocedurdirektivet ska genomföras i Sverige. Betänkandet Asylförfarandet – genomförandet av asylprocedurdirektivet i svensk rätt (SOU 2006:61) överlämnades i juni 2006 till regeringen. I betänkandet konstateras att direktivets bestämmelser till stor del uppfylls redan i dag i svensk rätt och att svensk rätt till stora delar är mer förmånlig för den enskilde än vad som krävs enligt direktivets miniminormer. I de avseenden svensk rätt inte stämmer överens med direktivet föreslås författningsändringar.

Det s.k. skyddsgrundsdirektivets huvudsakliga syfte är att garantera att medlemsstaterna tillämpar gemensamma kriterier för att fastställa vilka tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som behöver internationellt skydd och att garantera en miniminivå för de förmåner som dessa personer

ska vara berättigade till. Den 19 januari 2006 överlämnade en särskild utredare betänkandet Skyddsgrundsdirektivet och svensk rätt (SOU 2006:6) till regeringen.

En proposition med förslag om genomförande av nu nämnda direktiv har aviserats till maj 2008.

När det gäller direktiv 2003/9/EG om miniminormer för mottagande av asylsökande i medlemsstaterna överlämnade en särskild utredare i oktober 2003 betänkandet EG-rätten och mottagandet av asylsökande (SOU 2003:89) till regeringen. I betänkandet konstateras att det svenska mottagandet rent faktiskt förefaller väl uppfylla de krav som ställs i direktivet. Författningsregleringen är emellertid i vissa avseenden bristfällig. Utredningen föreslår bl.a. en ny lag som reglerar landstingens skyldighet att erbjuda hälso- och sjukvård samt tandvård. En proposition om hälso- och sjukvård för asylsökande m.fl. är aviserad till den 18 mars 2008.

Utskottet noterar att en särskild utredare har fått i uppdrag att se över den svenska regleringen av mottagandet av asylsökande och vid behov föreslå författningsändringar (dir. 2007:172). Uppdraget ska redovisas den 27 februari 2009.

Med anledning av rådets direktiv 2001/51/EG om transportörsansvar infördes i utlänningslagen bestämmelser om transportörers skyldighet att kontrollera att utlännningar har pass och andra tillstånd som krävs för inresa i landet liksom skyldigheten att kontrollera att de har medel för sin hemresa. Samtidigt infördes en bestämmelse om att transportörer som inte uppfyller sin kontrollskyldighet under vissa förutsättningar ska betala en särskild avgift om högst 46 000 kr. Vid behandlingen av propositionen med förslag om genomförandet av bl.a. direktiv 2004/82/EG om överföring av passageraruppgifter (prop. 2005/06:129, bet. 2005/06:SfU14, rskr. 2005/06:280) uttalade utskottet att det inte fanns anledning att anta att bestämmelserna om transportörsansvaret hindrar personer från att söka asyl i Sverige. Utskottet ansåg emellertid att regeringen borde följa upp och analysera tillämpningen av det då aktuella förslaget om överföring av passageraruppgifter till Rikspolisstyrelsen och återkomma till riksdagen med en redovisning. Riksdagen gjorde ett tillkännagivande därom. Enligt regeringens skrivelse 2006/07:75 bereds frågan inom Regeringskansliet.

Utskottet konstaterar att transportörsansvaret är följd av beslut inom EU som Sverige är skyldigt att följa och att det saknas reella förutsättningar för att få till stånd en omprövning.

Utskottet förutsätter att Sverige även fortsatt kommer att verka för en asyl- och migrationspolitik inom EU som tillgodoser höga rättssäkerhetskrav och som stöder EU:s strävan mot ett gemensamt asylsystem och avstyrker med det anförda motionerna Sf348, yrkandena 10 och 11, U353 yrkande 12, Sf277 yrkandena 7 och 9–12, 14 och 15 och Sf344 yrkande 32. Även motion Sf277 yrkande 8 om asylprövning utanför EU avstyrks med det anförda.

Utskottet vill tillägga att kommissionen i november 2007 har presenterat ett förslag till rambeslut om användning av flygpassageraruppgifter, s.k. PNR-uppgifter för brottsbekämpade ändamål (KOM(2007) 654). Syftet är att göra PNR-uppgifter tillgängliga för medlemsstaternas myndigheter som ansvarar för att förebygga och bekämpa terrorism och organiserad brottslighet. Förslaget omfattar endast flygtrafik, och insamling av uppgifter ska endast ske för flygrutter som inleds eller avslutas i ett tredjeland.

Justitieutskottets majoritet har den 12 februari 2008 ställt sig bakom regeringens position inför de fortsatta förhandlingarna, nämligen att särskild uppmärksamhet måste ägnas åt balansen mellan säkerhetsaspekter å ena sidan och integritetsskydd och respekt för mänskliga rättigheter å den andra liksom åt frågan om verksamhetsnytta.

Invandringspolitiken

Synnerligen ömmande omständigheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att uttrycket synnerligen ömmande omständigheter bör bytas mot särskilt ömmande omständigheter.

Jämför reservation 15 (v).

Gällande ordning

Enligt 5 kap. 6 § UtL får uppehållstillstånd, om det inte kan ges på annan grund, beviljas en utlänning om det vid en samlad bedömning av utlänningens situation föreligger sådana synnerligen ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Vid bedömningen ska särskilt beaktas utlänningens hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet.

Barn får beviljas uppehållstillstånd även om de omständigheter som kommer fram inte har samma allvar och tyngd som krävs för att tillstånd ska beviljas vuxna personer.

Motionen

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf277 yrkande 25 beslut om att 5 kap. 6 § första stycket UtL ska lyda: Om uppehållstillstånd inte kan ges på annan grund får tillstånd beviljas en utlänning om det vid en samlad bedömning av utlänningens situation föreligger sådana särskilt ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Motionärerna påpekar att uttrycket synnerligen i rättsliga sammanhang är ett mycket snävt begrepp och att det bör bytas mot uttrycket särskilt för att ge en något mer generös bedömning.

Utskottets ställningstagande

Genom 2005 års utlänningslag ersattes den tidigare bestämmelsen om humanitära skäl i 1989 års utlänningslag av en möjlighet att ge uppehållstillstånd vid synnerligen ömmande omständigheter. Vid prövningen ska en samlad bedömning göras särskilt av den sökandes hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet. Beträffande prövningen av ärenden som rör barn är syftet med den nya bestämmelsen att mildra tidigare praxis så att portalparagrafen om barnets bästa får det genomslag som avsågs redan när den infördes.

Bestämmelsen, som är avsedd att vara en undantagsbestämmelse för de situationer som inte omfattas av någon av huvudgrunderna för uppehållstillstånd är som redan nämnts föremål för utredning. I uppdraget att utvärdera den nya instans- och processordningen ingår också att utvärdera hur rekvisitet synnerligen ömmande omständigheter har tillämpats. I avvaktan på utredningsresultatet är utskottet inte berett att föreslå att bestämmelsen ändras. Motion Sf277 yrkande 25 avstyrks därmed.

Arbetskraftsinvandring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. arbetsmarknadsprövning och arbetskraftsinvandring samt arbetstillstånd efter studier i Sverige.

Jämför reservationerna 16 (s, v), 17 (mp) och 18 (s) samt särskilt yttrande 2 (v).

Gällande ordning

Enligt 2 kap. utlänningslagen ska en utlänning som arbetar i Sverige ha arbetstillstånd. Detta gäller oavsett om utlänningen har anställning här eller utomlands. Den som har permanent uppehållstillstånd eller är nordisk medborgare behöver inte ha arbetstillstånd.

Krav på uppehållstillstånd och arbetstillstånd gäller inte heller för EES-medborgare och deras familjemedlemmar som har uppehållsrätt.

Regeringen får föreskriva andra undantag från kravet på arbetstillstånd.

Enligt 5 kap. 1 § utlänningsförordningen (2006:97), UtIF, är personer som är medborgare i Schweiz undantagna från kravet på arbetstillstånd. Detsamma gäller den som har ställning som varaktigt bosatt i annan EU-stat samt för deras anhöriga, make/sambo och barn om barnen är under 21 år eller beroende av föräldrarna för sin försörjning.

Arbetstillstånd ska sökas och beviljas före inresan till Sverige. Ett skriftligt erbjudande om arbete krävs. Det är Migrationsverket som fattar beslut om arbetstillstånd efter att en s.k. arbetsmarknadsprövning gjorts av Ams (numera Arbetsförmedlingen).

Berörd arbetstagarorganisation ska ges tillfälle att yttra sig. Arbetsgivaren ska garantera lön, försäkringsskydd och övriga anställningsvillkor som lägst motsvarar kollektivavtal eller svensk praxis inom yrket eller branschen. En bostad måste vara ordnad.

Motionerna

Arbetskraftsinvandring

I motion Sf348 av Tomas Eneroth m.fl. (s) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om behovet av en arbetsmarknadsprövning. Den arbetsmarknadsprövning som sker enligt dagens regler, där Ams liksom fackliga organisationer har inflytande över bedömningen av arbetskraftsbehovet, bör finnas kvar. Motionärerna menar att regeringens nuvarande linje på flera centrala områden frångår förslagen från den parlamentariska utredningen om arbetskraftsinvandring (Kaki). I yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om nödvändigheten av att hålla isär asylprövning och arbetskraftsinvandring. I motionen anförs att, en rätt för asylsökande som fått avslag på ansökan att kunna ”byta spår” för att bli arbetssökande samt att en ansökan om arbetskraftsinvandring inte ska behöva ske från hemlandet, riskerar att underminera asyl- och skyddsskäl enligt gällande konventioner. Graden av arbetsförhet kan bli avgörande för uppehållstillstånd och inte de inledande skyddsskälerna.

Sinikka Bohlin och Ann-Kristine Johansson (båda s) begär i motion Sf229 ett tillkännagivande om tredjelandsmedborgarnas möjligheter att delta på en nordisk arbetsmarknad. Motionärerna betonar vikten av att prioritera arbetet med en nordisk överenskommelse avseende fri rörlighet inom Norden, för invandrare med permanent uppehållstillstånd.

I motion Sf344 av Bodil Ceballos m.fl. (mp) yrkandena 24 och 25 begärs tillkännagivanden om en mer generös arbetskraftsinvandring och att den myndighetsbaserade arbetsmarknadsprövningen bör upphöra. Motionärerna välkomnar ett nytt och öppnare regelverk för arbetskraftsinvandring från tredjeländ och anser att det är arbetsgivaren som ska bedöma rekryteringsbehovet. Motionärerna anser vidare att arbetssökarvisering bör beviljas alla från tredjeländ som uppfyller kriterierna för ett besöksvisum och som deklarerar en intention att vilja etablera sig i Sverige. I motionen anförs att om alla ärenden om uppehålls- och arbetstillstånd ska samlas under Migrationsverket, som även ska ta in uppgifter från arbetstagarorganisationerna avseende lön, försäkringsskydd och anställningsvillkor i övrigt, behöver verket kraftigt ökade resurser och ny kompetens.

Per Bill (m) begär i motion Sf243 ett tillkännagivande om att möjliggöra en svensk motsvarighet till Green Card. Motionären anför att kompetens- och arbetskraftsbristen troligen kommer att öka och att Sverige måste kunna konkurrera om arbetskraften för att få spjutspetskompetens. I motionen anges vad gäller kompetensinvandringen att rekryteringsansvaret bör

läggas över på företagen. Invandrare som har ett arbetserbjudande bör få komma efter en snabb handläggningstid och ett omedelbart uppehållstillstånd och arbetstillstånd bör ges.

Anna Bergkvist (m) begär i motion Sf343 ett tillkännagivande om fri arbetskraftsinvandring. Motionären anför att på allt fler områden saknas utbildad arbetskraft och att detta kan hota tillväxten. Ökande rekryteringsproblem med konkurrens om den utländska arbetskraften hotar den goda utvecklingen på arbetsmarknaden och måste motverkas. Motionären anser att det inte finns några argument för att neka invandrare som har ett arbetserbjudande att komma till Sverige och bidra till vår välfärd och utveckling. Efter en snabb handläggningstid bör ett omedelbart uppehållstillstånd och arbetstillstånd ges.

Också i motion Sf272 av Lars Hjalmered och Göran Lindblad (båda m) begärs tillkännagivanden om underlättande av arbetskraftsinvandring. Motionärerna vill ha en större rörlighet och öppenhet för personer som kommer från länder utanför Europa. Genom att låta företagen själva få avgöra vem de vill anställa skapas en marknad där kompetensen kommer till och stannar i Sverige. Vidare menar motionärerna att det är slöseri med kompetens att inte vid sidan av annan arbetskraftsinvandring ta till vara de ”papperslösa”. Någon generell rätt för dessa att erhålla arbetstillstånd ska emellertid inte finnas.

Reza Khelili Dylami (m) begär i motion Sf254 i denna del ett tillkännagivande om situationen för människor som befinner sig i Sverige utan uppehållstillstånd. Motionären anför att diskussionen om arbetskraftsinvandring har åter tagit fart med ett ökat behov av arbetskraft och en åldrande befolkning. Att de som redan befinner sig illegalt i landet skulle kunna få uppehållstillstånd för att arbeta borde kunna vara ett bra sätt att ta vara på den kompetens som faktiskt redan finns i landet.

I motion Sf335 av Ulrika Karlsson i Uppsala (m) yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om möjligheten till arbetskraftsinvandring för asylsökande och gömda människor som i dag befinner sig i landet. Asylsökande och gömda människor i Sverige bör kunna söka arbetstillstånd och uppehållstillstånd under förslagsvis tre månader med samma krav som vid annan arbetskraftsinvandring. Motionären anför vidare att man genom att öppna upp för arbetskraftsinvandring samtidigt stärker asylrätten, då systemet avlastas från de människor som inte är flyktingar i lagens mening.

Eva Johnsson (kd) begär i motion Sf337 ett tillkännagivande om att beslut om utvisning av personer som uppfyller de i departementspromemorian 2007:27 föreslagna kraven om varaktig anställning inte bör verkställas. Motionären anser att den som har en fast, varaktig anställning ska kunna få arbetstillstånd utan att först behöva återvända till sitt hemland.

Arbetsstillstånd efter studier

I motion Sf208 av Lars Hjälmered och Göran Lindblad (båda m) begärs ett tillkännagivande om möjlighet för utländska studenter och forskarstuderande att söka och erhålla arbetsstillstånd efter studier vid svenska universitet och högskolor. Motionärerna anser att alla personer som har studerat i Sverige under en tid av minst sex eller tolv månader bör kunna söka arbetsstillstånd och att kraven inte bör vara alltför höga.

Karin Pilsäter (fp) begär i motion Sk370 yrkande 1 ett tillkännagivande om att forskarstuderande ska kunna stanna och arbeta efter examen. På så vis utvecklas Sverige som kunskapsnation och kan behålla en stark ekonomisk tillväxt. Vidare avhjälper det behovet av en ökad invandring av kvalificerad arbetskraft.

Utskottets ställningstagande

Kommittén för arbetskraftsinvandring (Kaki), som tillsattes efter ett tillkännagivande från riksdagen om att ett vidgat regelverk för arbetskraftsinvandring bör utredas, föreslår i sitt slutbetänkande *Arbetskraftsinvandring till Sverige – Förslag och konsekvenser* (SOU 2006:87) bl.a. att mer flexibla regler för personer från länderna utanför EU/EES att få arbetsstillstånd i Sverige ska införas. Kommittén anför att Sverige i dag inte har någon direkt brist på arbetskraft, men att regelverket måste anpassas till en framtid när en sådan brist kan uppstå. Kommittén föreslår att Sverige även fortsatt ska ha en reglerad invandring med en myndighetsbaserad arbetsmarknadsprövning. Behovet vid varje tidpunkt kommer att avgöra hur omfattande invandringen bör vara. Huvudregeln bör enligt kommittén vara att uppehålls- och arbetsstillstånd ska vara beviljat före inresan i Sverige och att någon ändring inte bör göras av nuvarande regler som innebär att en asylsökande som fått avslag på sin asylansökan inte kan få en ansökan om arbetsstillstånd prövad utan att först ha lämnat landet. Kommittén är enig i huvuddragen, men redovisar olika åsikter om bl.a. behovet av en myndighetsbaserad bedömning av om det råder brist på arbetskraft respektive att överlåta dessa beslut till arbetsgivaren.

I departementspromemorian *Ett effektivt och flexibelt system för arbetskraftsinvandring* (Ds 2007:27) presenteras förslag som syftar till att åstadkomma ett effektivt och flexibelt system för arbetskraftsinvandring samtidigt som det säkerställs att löner, försäkringsskydd och övriga anställningsvillkor för den som invandrar för att arbeta motsvarar vad som gäller för arbetstagare som redan finns i landet. Förslagen ska ses som alternativa till vissa förslag i SOU 2006:87. Det föreslås bl.a. att den myndighetsbaserade arbetsmarknadsprövningen upphör och att vissa av Arbetsmarknadsverkets (numera Arbetsförmedlingen) övriga uppgifter tas över av Migrationsverket. Vidare föreslås att det under vissa förutsättningar ska vara möjligt att bevilja en ansökan om uppehålls- och arbetsstillstånd som lämnats in i Sverige av en person som har fått ett lagakraftvunnet beslut

om avslag på en ansökan om asyl. Slutligen ska en tredjelandsmedborgare kunna beviljas en visering för en tidsperiod av längst tre månader med syfte att söka arbete i Sverige (arbetssökarvisering). Viseringen ska kopplas till brist på arbetskraft inom ett yrke eller ett yrkesområde. Även personer som har beviljats en arbetssökarvisering ska få söka uppehålls- och arbetstillstånd efter inresan i Sverige. Detsamma ska gälla den som är viseringsfri och som söker arbetstillstånd inom ett yrke där det råder brist på arbetskraft och som förts upp på den särskilda förteckningen över yrken eller branscher som är ett krav för att arbetssökarvisering ska beviljas.

De båda förslagen bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottet vill i detta sammanhang även peka på att det inom EU sedan december 2005 finns en strategisk plan för laglig migration. Syftet med den strategiska planen, som omfattar både rättsliga och icke-rättsliga åtgärder, är att ta ytterligare ett steg i riktningen mot ett gemensamt regelverk för laglig migration. Vidare kan utskottet konstatera att det råder brist på kvalificerad arbetskraft i EU och att problemen växer med en åldrande befolkning. Kommissionen har därför hösten 2007 lagt fram två förslag till direktiv. Det första föreslår att ett s.k. Blue Card införs, för att locka högt utbildad arbetskraft till unionen, KOM(2007) 637. Det andra direktivet är ett ramverk med rättigheter för personer som inom ramen för en reglerad arbetskraftsinvandring kommer till unionen, KOM(2007) 638. Syftet är att ge medlemsstaterna och företag baserade i unionen bättre redskap för att rekrytera och värna om den arbetskraft de behöver.

Utskottet kan konstatera att migrationspolitiken står inför nya utmaningar, både nationellt och internationellt. En ökad invandring kan bidra till Sveriges utveckling och välbefinnande, och migrationens ekonomiska, sociala och kulturella fördelar måste bättre tas till vara. Utskottet har redan tidigare, senast i sitt betänkande 2006/07:SfU2 pekat på att det är väl medvetet om de stora demografiska förändringar och de omfattande pensionsavgångar som Sverige kommer att ställas inför omkring 2010 och åren därefter. Utskottet betonade att frågan om en ökad arbetskraftsinvandring är viktig ur ett arbetsmarknadsperspektiv. Genom en ökad arbetskraftsinvandring kan effekterna av den framtida demografiska utvecklingen i Sverige lindras och en framtida arbetskraftsbrist undvikas.

Enligt utskottets mening bör emellertid i detta sammanhang, och med hänsyn till bl.a. förslag om att öppna för en möjlighet att i Sverige lämna in en ansökan om uppehålls- och arbetstillstånd, säkerställas att asylrätten värnas.

Utskottet, som noterar att en proposition om arbetskraftsinvandring är aviserad, avstyrker med det anförda och i avvaktan på att förslag till nya regler för arbetskraftsinvandring bereds inom Regeringskansliet motionerna Sf229, Sf243, Sf254 i denna del, Sf272, Sf335 yrkande 8, Sf337, Sf343, Sf344 yrkandena 24 och 25 samt Sf348 yrkandena 7 och 8.

När det gäller gäststudenter och doktorander vid universitet och högskolor får dessa arbeta under den tid de har uppehållstillstånd i Sverige. Beträffande utländska forskare måste de normalt ha ett arbetstillstånd – antingen på grund av anställning i hemlandet eller för att de i Sverige kommer att få någon form av ekonomisk ersättning.

Utskottet noterar att en proposition om genomförande av rådets direktiv 2005/71/EG av den 12 oktober 2005 om ett särskilt förfarande för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse i forsknings syfte (gästforskardirektivet) är aviserad. Av lagrådsremissen framgår att regeringen avser att föreslå ett system med forskningshuvudmän och mottagningsavtal där ett ackrediterat forskningsorgan ingår ett mottagningsavtal med gästforskaren. Avtalet tillsammans med vissa kompletterande uppgifter utgör underlag för ansökan om inresa och vistelse i Sverige. Ansökan prövas av Migrationsverket enligt i princip gällande regler för uppehålls- och arbetstillstånd. I de fall forskaren vistas i landet kortare tid än tre månader ska det inte krävas något mottagningsavtal. För att säkerställa möjligheten för gästforskare att röra sig inom EU för att bedriva forskningsprojekt föreslås att den som har uppehållstillstånd för forskare utfärdat i en annan EU-stat, samt deras familjemedlemmar, ska få ansöka om och beviljas uppehållstillstånd, även när de befinner sig i landet.

Den parlamentariska Kommittén för arbetskraftsinvandring, Kaki, har i SOU 2006:87 bl.a. föreslagit att gäststudenter som slutfört studier motsvarande 20 högskolepoäng eller som fullföljt en termin som gäststudent vid forskarutbildning ska få söka uppehålls- och arbetstillstånd inifrån Sverige. Vidare föreslås att gäststudenter som har grundläggande behörighet till forskarutbildning ska få tillstånd att arbeta utan att genomgå en arbetsmarknadsprövning. Frågan bereds i Regeringskansliet.

Utskottet noterar också att det i ovan angivna departementspromemoria (2007:27) lämnats förslag om att den myndighetsbaserade arbetsmarknadsprövningen bör upphöra.

Utskottet anser med det anförda att beredningen i Regeringskansliet bör avvaktas och avstyrker därmed motionerna Sf208 och Sk370 yrkande 1.

Utnyttjande av papperslösa

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. sanktioner mot arbetsgivare som utnyttjar papperslösa.

Jämför reservationerna 19 (s) och 20 (v).

Gällande ordning

Enligt 20 kap. 3 § UtL kan en utlänning som uppsåtligt eller av oaktsamhet har anställning eller bedriver verksamhet som kräver arbetstillstånd, utan att inneha ett sådant tillstånd dömas till böter.

Enligt 5 § samma kapitel kan den som uppsåtligen eller av oaktsamhet har en utlänning i sin tjänst fastän utlänningen inte har föreskrivet arbetstillstånd dömas till böter eller, när omständigheterna är försvarande, till fängelse i högst ett år. Vidare ska enligt 12 § en fysisk eller juridisk person som har en utlänning i sin tjänst fastän utlänningen inte har arbetstillstånd betala en särskild avgift oavsett om ansvar krävs ut enligt 5 §. Avgiften, som tillfaller staten, uppgår till ett halvt prisbasbelopp. Om överträdelsen har pågått under en längre tid än tre månader, utgör avgiften i stället ett helt prisbasbelopp. Avgiften får sättas ned eller efterges helt, om särskilda skäl talar för det.

Motionerna

I motion Sf236 av Luciano Astudillo (s) begärs ett tillkännagivande om att se över utlänningslagen för att göra det möjligt att utdöma skadestånd från arbetsgivare som utnyttjar papperslösa. Motionären anför att både gömda och papperslösa bryter mot utlänningslagen genom att vistas illegalt i landet och ska även i fortsättningen avvisas eller utvisas. Samtidigt borde det emellertid bli möjligt att utdöma ett skadestånd från arbetsgivaren som motsvarar skillnaden mellan den lön arbetstagaren fått och den som är normal i branschen. Eventuellt bör det även införas möjlighet att utkräva ett allmänt skadestånd för den kränkning som arbetstagaren blivit utsatt för.

Kalle Larsson m.fl. (v) begär i motion Sf250 yrkande 7 ett tillkännagivande om att straffet för den som arbetar illegalt ska avskaffas. Papperslösa vågar enligt motionärerna annars inte vända sig till myndigheterna för att få hjälp mot utnyttjande eftersom de riskerar att själva åtalas för att ha arbetat illegalt. I yrkande 8 begärs förslag om hur straffet för arbetsgivare som anlitar svart arbetskraft ska skärpas. Det finns enligt motionärerna ett antal oseriösa arbetsgivare som sysslar med ekonomisk brottslighet genom att utnyttja papperslösa, och det är oacceptabelt att kriminella arbetsgivare riskfritt ska kunna utnyttja en grupp människor som inte har några skyddsnät. Motionärerna anser att arbetsgivare som skor sig ska kunna bli skyldiga att betala mellanskillnaden mellan den lön de betalat och den lön som gäller i branschen samt skadestånd för kränkande behandling till den som utnyttjats.

Också i motion Sf276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att regeringen låter utreda problemet med arbetsgivare som anställer svart arbetskraft och återkommer med förslag till åtgärder.

Reza Khelili Dylami (m) begär i motion Sf254 i denna del ett tillkännagivande om situationen för människor som befinner sig i Sverige utan uppehållstillstånd. För att motverka ökad illegal invandring bör hårdare straff för arbetsgivare som använder sig av irreguljär arbetskraft införas.

Utskottets ställningstagande

Inom EU liksom i Sverige finns ett växande problem med oseriösa arbetsgivare som utnyttjar s.k. papperslösa och andra personer som vistas illegalt i länderna. Detta är en mycket utsatt grupp utan olika former av skydds-nät. Bland annat för att komma till rätta med dessa problem och som ett led i bekämpandet av den olagliga invandringen, har kommissionen lagt fram ett förslag till direktiv om sanktioner mot arbetsgivare som anställer tredjelandsmedborgare som vistas olagligt, KOM(2007) 249. Enligt förslaget ska medlemsstaterna införa ett förbud för arbetsgivare att anställa personer som vistas olagligt i unionen. Kommissionen föreslår harmoniserade sanktioner, både ekonomiska och straffrättsliga påföljder, samt andra åtgärder vid överträdelse av förbudet. Förutom effektiva sanktioner ska arbetsgivaren stå för kostnaden för tredjelandsmedborgarens återvändande. Vidare föreslås regler om att medlemsstaterna ska se till att arbetsgivaren betalar eventuell utestående lön samt skatter och sociala avgifter. Vidare ska på grundval av en riskbedömning medlemsstaterna varje år utföra inspektioner av ett visst antal företag.

Utskottet har beträffande direktivförslaget haft överläggningar med och informerats av regeringen varvid bl.a. angetts att regeringen anser att det saknas rättslig grund liksom behov av att införa en straffrättslig reglering av det slag som föreslås. Det finns redan i dag straffbestämmelser som riktar sig mot arbetsgivare som anställer utlännningar utan arbetstillstånd. Regeringen ställer sig dock i stort positiv till den allmänna inriktningen i kommissionens förslag eftersom detta fenomen dels kan bidra till att arbetstagare utsätts för exploatering dels kan utgöra ett incitament för olaglig invandring.

Utskottet har vid tidigare tillfällen avstyrkt motionsyrkanden om s.k. papperslösa, senast i det av riksdagen godkända betänkandet 2006/07:SfU8. Utskottet konstaterade att såvitt gäller denna fråga finns det dessvärre en grupp människor i Sverige som trots beslut om avvisning eller utvisning ändå inte lämnat landet eller av olika skäl valt att uppehålla sig i Sverige utan att söka uppehållstillstånd eller på annat sätt ge sig till känna för myndigheterna. Det är en situation som inte är bra vare sig för enskilda eller för samhället. Dessa personer är många gånger utlämnade till oseriösa och hänsynslösa arbetsgivare som inte drar sig för att utnyttja deras utsatthet. Eftersom dessa personer knappast ger sig till känna med mindre än att en generell rätt till uppehållstillstånd införs är det svårt att föreställa sig att de med nuvarande ordning skulle vara hjälpta av en möjlighet att begära skadestånd av dessa arbetsgivare. Vad som nu sagts innebär emellertid inte att utskottet delar uppfattningen att de generellt bör ges en sådan rätt till uppehållstillstånd. En sådan åtgärd skulle enligt utskottets mening strida mot den självklara utgångspunkten att den som fått ett avlägsnandebeslut ska rätta sig efter det liksom att den som vill söka sig till Sverige ska ha de tillstånd som krävs enligt utlänningslagstiftningen. Utskottet vidhåller denna uppfattning.

Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet motionerna Sf236, Sf250 yrkande 7, Sf254 i denna del samt Sf276 yrkande 1. Enligt utskottets mening bör riksdagen inte heller göra ett tillkännagivande om att straffet för den som arbetar illegalt ska avskaffas. Även motion Sf250 yrkande 8 avstyrks därför.

Asylsökande och arbetstillstånd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om asylsökande och arbetstillstånd.

Jämför reservation 21 (v).

Motionerna

Kalle Larsson m.fl. (v) begär i motion Sf249 yrkande 4 ett tillkännagivande om att Migrationsverket ska ges i uppdrag att informera om möjligheterna till undantag från krav på arbetstillstånd i samband med att ansökan om uppehållstillstånd inlämnas.

I motion Sf335 av Ulrika Karlsson i Uppsala (m) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om att arbetstillstånd bör ges direkt vid tullen. Dagens system med att asylsökande måste ansöka om undantag från förbudet att arbeta anser motionären vara otillfredsställande.

Elisabeth Svantesson (m) begär i motion Sf230 ett tillkännagivande om att utlänningar bör tillåtas arbeta i väntan på att verkställighetshinder upphör. Motionären anser att utrikes födda som fått ett avvisningsbeslut men där det finns tydliga verkställighetshinder som gör det omöjligt att fysiskt avvisa personerna, bör få möjlighet att försörja sig själva i väntan på att avvisningen verkställs.

Också i motion Sf320 av Anita Brodén (fp) begärs ett tillkännagivande om rätten för asylsökande med avvisningsbeslut att få tillåtelse att fortsätta arbeta fram till dess att avvisningen verkställs.

Utskottets ställningstagande

Enligt 5 kap. 4 § UtIF är en asylsökande undantagen från skyldigheten att ha arbetstillstånd i de fall Migrationsverket bedömer att dess beslut i ärendet inte kommer att kunna fattas inom fyra månader från ansökan. Undantaget gäller fram till dess att det finns ett lagakraftvunnet beslut i ärendet. Om ett beslut om avvisning eller utvisning inte bedöms kunna verkställas med tvång på grund av förhållandena i mottagarlandet gäller undantaget fram till dess att utlänningen lämnar landet. Migrationsverket utfärdar ett särskilt bevis om undantag från skyldigheten att ha arbetstillstånd.

I december 2007 beslutades om direktiv för en översyn av mottagandet av asylsökande (dir. 2007:172). I direktivet anges bl.a. att en ökad samordning mellan Migrationsverket och kommunerna kan bidra till att öka möjligheten till sysselsättning och underlätta för den enskilde att etablera lokala kontakter. Migrationsverkets samverkan med andra relevanta aktörer bör också övervägas. Särskild uppmärksamhet ska ägnas samverkan med Arbetsförmedlingen. Det är angeläget att den som beviljas uppehållstillstånd har givits nödvändiga förutsättningar och incitament för att kunna tillgodogöra sig introduktionen och snabbt kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Enligt direktiven bör även utredas vilka förändringar inom mottagandet som kan bidra till att bosättning sker där det finns förutsättningar för en ändamålsenlig introduktion och möjlighet till egenförsörjning.

Den parlamentariska Kommittén för arbetskraftsinvandring, Kaki, har titat på frågan om asylsökande och arbetsmarknaden. Kommittén har i sitt betänkande (SOU 2006:87) bl.a. föreslagit att det nuvarande systemet med undantag från arbetstillståndskravet ska finnas kvar, men rekommenderar att en ny utvärdering görs efter några år.

Utskottet kan konstatera att därefter har i departementspromemorian Ett effektivt och flexibelt system för arbetskraftsinvandring (Ds 2007:27) lämnats förslag om att en utlänning vars asylansökan avslagits undantagsvis ska kunna beviljas uppehållstillstånd för arbete utan att han eller hon först behöver lämna landet. Ansökan måste ges in till Migrationsverket inom två veckor från det att beslutet om avslag på ansökan om asyl vunnit laga kraft.

Utskottet, som anser att utredningen om asylmottagandet liksom beredningen i Regeringskansliet av de båda ovan redovisade förslagen bör avvaktas, är inte berett att göra några tillkännagivanden med anledning av motionerna Sf230, Sf249 yrkande 4, Sf320 och Sf335 yrkande 7. Motionerna avstyrks.

Anhöriginvandring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om bl.a. anhöriginvandring, ansökan om uppehållstillstånd efter inresan och arrangerade äktenskap.

Jämför reservationerna 22 (v), 23 (s), 24 (v) och 25 (mp).

Gällande ordning

I 5 kap. utlänningslagen anges under vilka förutsättningar uppehållstillstånd kan beviljas en utlänning som är anhörig till en person som är bosatt i Sverige eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning här (anknytningspersonen).

Uppehållstillstånd *ska* enligt 3 § ges till en utlänning som är gift eller sambo med anknytningspersonen. Om makarna inte stadigvarande sammanbott utomlands (s.k. nyetablerade förhållanden) ska uppehållstillståndet vara tidsbegränsat vid första beslutstillfället (8 §). Vidare ska uppehållstillstånd ges till en utlänning som är under 18 år och ogift om anknytningspersonen är hans eller hennes förälder eller anknytningspersonen är gift eller sambo med föräldern. Detsamma gäller i princip för ett ogift underårigt barn som adopterats eller avses bli adopterat. Uppehållstillstånd ska även ges till en utlänning som är förälder till ett ogift barn som är flykting eller skyddsbehövande i övrigt, om barnet vid ankomsten till Sverige var skilt från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller om barnet lämnats ensamt efter ankomsten.

Vidare *får* enligt 3 a § uppehållstillstånd ges bl.a. till en utlänning som har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande med anknytningspersonen (s.k. snabb anknytning) om förhållandet framstår som seriöst och inte särskilda skäl talar mot att tillstånd ges. Ett sådant uppehållstillstånd ska vid första beslutstillfället vara tidsbegränsat (8 §). En utlänning som på något annat sätt än som redovisats ovan är nära anhörig till anknytningspersonen får ges uppehållstillstånd om han eller hon har ingått i samma hushåll som anknytningspersonen och det finns ett särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna som fanns redan i hemlandet. När det finns synnerliga skäl får uppehållstillstånd också i andra fall beviljas en utlänning som är anhörig till en utlänning, som är flykting eller skyddsbehövande i övrigt eller på annat sätt har särskild anknytning till Sverige.

När uppehållstillstånd beviljas i nyetablerade förhållanden och vid snabb anknytning tillämpas således en ordning med s.k. uppskjuten invandringssprövning. Detta innebär att sökanden först får ett eller flera tidsbegränsade uppehållstillstånd innan permanent uppehållstillstånd beviljas. Permanent uppehållstillstånd ges normalt efter två år men kan, om det finns särskilda skäl, ges tidigare. Uppehållstillstånd förnyas endast om förhållandet består (16 §). Vid prövningen av uppehållstillstånd vid snabb anknytning ska särskilt beaktas om utlänningen eller utlänningens barn kan antas bli utsatt för våld eller annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid (17 §). Även om förhållandet har upphört får ett permanent uppehållstillstånd ges om utlänningen har särskild anknytning till Sverige, om förhållandet upphört främst på grund av att utlänningen – eller hans eller hennes barn – utsatts för våld eller annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid eller om andra starka skäl talar för att utlänningen ska ges fortsatt uppehållstillstånd.

Reglerna i utlänningslagen om anhöriginvandring innehåller inga krav i fråga om försörjning, bostad eller integration.

Motionerna

När det gäller frågor om anhöriginvandring har tillkännagivanden begärts i några motioner.

Thomas Bodström (s) anser i motion Sf311 att det inte är rimligt att en utlänning som har barn med någon i Sverige ska behöva åka tillbaka till hemlandet för att söka uppehållstillstånd i Sverige, trots att det innebär att barn riskerar att skiljas från sin förälder under så lång tid som sex månader.

I motion Sf277 av Lars Ohly m.fl. (v) begärs i yrkande 16 att regeringen lägger fram förslag till förbättrade regler om anhöriginvandring. Motionärerna anser bl.a. att den s.k. 18-årsregeln måste tillämpas på ett annat sätt så att den inte får orimliga konsekvenser. Vidare bör den s.k. sista länken-regeln återinföras. Kravet på hushållsgemenskap omedelbart innan det vuxna barnet bosatte sig i Sverige och kravet att föräldrarna måste ha ansökt om familjeåterförening inom kort tid efter det att barnet fått uppehållstillstånd i Sverige måste tas bort. Det bör inte heller införas något försörjningskrav på anknytningspersonen. I motionens yrkande 17 begärs att det ska gå att göra undantag från huvudregeln om att ansökan ska ske från utlandet i de fall utlänningen har barn i Sverige, kvinnan i förhållandet är gravid eller sökanden med all sannolikhet skulle få sin ansökan beviljad. Motionärerna framhåller att en lagändring i syfte att öka möjligheterna till bifall på en ansökan gjord efter inresan har i tillämpningen snarast fått en negativ effekt. Vidare begärs i motionens yrkande 18 att regeringen lägger fram förslag till lagändring för att komma till rätta med de fortsatta missförhållandena med avvisningsbeslut av kvinnor som misshandlats eller kränkts under den tvååriga provotiden. Motionärerna anför att lagändringen om ”allvarlig kränkning” inte har fått avsedd effekt. Slutligen begär motionärerna i yrkande 34 en återgång till tidigare praxis vad gäller krav på att en ansökan om familjeåterförening av familjemedlemmar till en kvotflykting ska inges till svensk beskickning. Kravet bör efterges om det inte finns en svensk ambassad i hemlandet och det är stora praktiska svårigheter och hinder att ta sig till någon svensk ambassad.

Bodil Ceballos m.fl. (mp) begär i motion Sf344 yrkande 22 att regeringen snarast återkommer med förslag om att ansökan om uppehållstillstånd för anhörig som varit gift eller sambo i minst sex månader ska kunna prövas i Sverige.

Tomas Tobé (m) anser i motion Ju389 yrkande 2 att det bör införas en snävare definition av begreppet arrangerade äktenskap i utlänningslagen. Motionären anför att det inte är rimligt att barn gifts bort i arrangerade äktenskap, trots att de i flera fall knappt har träffat personen de ska gifta sig med. Lagen måste bli mer tydlig för att klargöra att Sverige inte accepterar arrangerade äktenskap. Alla i Sverige ska ha samma individuella rätt att själva få bestämma vem man vill gifta sig med.

Barbro Westerholm och Birgitta Ohlsson (båda fp) framhåller i motion U304 yrkande 26 att EU:s s.k. rörlighetsdirektiv ger en mer förmånlig behandling åt heterosexuella, eftersom den EU-medborgare som med tryg-

gad försörjning bosätter sig i ett annat EU-land endast har en generell rätt att låta livskamraten flytta med om denna är en äkta make eller maka. Registrerade partner eller sambor har således ingen generell rätt att följa med.

Utskottets ställningstagande

Som angivits ovan har personer som ingår i den s.k. kärnfamiljen, som för svensk del inkluderar registrerade partner och sammanboende, en principiell rätt att få uppehållstillstånd. För övriga nära anhöriga ställs emellertid förhållandevis höga krav för familjeåterförening. Antingen krävs att hushållsgemenskap och beroendeförhållande mellan släktingarna förelåg redan i hemlandet eller att det föreligger synnerliga skäl för uppehållstillstånd.

Utskottet kan konstatera att Anhörigkommittén i sitt betänkande SOU 2002:13 har föreslagit att föräldrar och ogifta barn över 18 år ska kunna ges uppehållstillstånd om de är beroende av anknytningspersonen eller om andra särskilda skäl föreligger. Andra särskilda skäl ska enligt kommittén utgöras av särskilt ömmande omständigheter, t.ex. att sökanden utgör en s.k. sista länk. För övriga nära anhöriga utanför kärnfamiljen föreslås att synnerliga skäl ska föreligga. Även Utredningen om uppehållstillstånd för familjeåterförening och för varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare har lämnat förslag med motsvarande innebörd i sitt slutbetänkande Anhörigåterförening (SOU 2005:103).

I EG-direktivet om rätt till familjeåterförening anges att en medlemsstat får kräva att referenspersonen (anknytningspersonen) har bostad, sjukförsäkring och stabila och regelbundna försörjningsmedel för sig själv och familjen. Direktivet föreskriver dock att försörjningskravet inte får omfatta flyktingar vid familjeåterförening med make eller maka och underåriga barn.

I proposition 2005/06:72 om bl.a. genomförande av EG-direktivet om rätt till familjeåterförening lämnades inte några förslag om att införa möjlighet till uppehållstillstånd om sökanden utgör s.k. sista länk (prop. 2005/06:72, bet. 2005/06:SfU8, rskr. 2005/06:190). Vid beredningen av propositionen uttalade utskottet att när nu detta lagstiftningsarbete för regeringens del i huvudsak var avslutat förutsatte utskottet att bl.a. Anhörigkommitténs förslag skulle bli föremål för fortsatt beredning och att en proposition i ämnet snart skulle kunna föreläggas riksdagen. I avvaktan på regeringens proposition var utskottet inte berett att föreslå att kravet på hushållsgemenskap och beroendeförhållande skulle slopas eller att det på annat sätt infördes mindre stränga krav för familjeåterförening för anhöriga utöver kärnfamiljen. Utskottet vidhåller denna uppfattning.

Utskottet kan ha förståelse för vad som anförs i motion Sf277 beträffande det förhållandet att barn kan nekas återförening med sina föräldrar därför att de har fyllt 18 år, trots att de lämnat in ansökan i god tid innan de fyllt 18 år. Utskottet utgår från att regeringen följer frågan och vid behov vidtar åtgärder.

Utskottet noterar att en särskild utredare ska lämna förslag som innebär att ett försörjningskrav som villkor för anhöriginvandring införs i svensk rätt (dir. 2008:12). Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2008.

För en utlänning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige är huvudregeln att denne ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får normalt inte bifallas efter inresan. Ansökan om uppehållstillstånd ska ges in till och utredas av en svensk beskickning eller ett svenskt konsulat i hemlandet eller i det land där utlänningen annars är stadigvarande bosatt (4 kap. 20 § UtlF).

Undantag från huvudregeln kan göras när det gäller den s.k. kärnfamiljen, snabb anknytning, andra anhöriga som har haft hushållsgemenskap samt vid umgängesrätt. En förutsättning är att utlänningen har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlänningen reser till ett annat land för att ge in ansökan där. Vid skälighetsbedömningen kan bl.a. hänsyn tas till att det inte finns någon svensk utlandsrepresentation i det land dit sökanden ska återvända och att det är förenat med stora praktiska svårigheter och betydande kostnader att resa till något grannland (prop. 1999/2000:43).

Utskottet har tidigare avstyrkt motionsyrkanden om att göra avsteg från kravet på att uppehållstillstånd ska sökas från hemlandet, senast i betänkande 2006/07:SfU8. Utskottet har hänvisat till tidigare uttalanden vari utskottet anfört att det bör finnas ett principiellt krav på att uppehållstillstånd ska ha beviljats före inresan och att detta även bör gälla för den som har stark anknytning hit. Det förhållandet att utlänningen har eller väntar barn med någon person bosatt i Sverige kunde enligt utskottet inte undantagslöst innebära att huvudregeln skulle frångås men borde liksom tidigare i de flesta fall innebära att uppehållstillstånd beviljas och då med uppskjuten invandringsprövning. Utskottet ansåg att det fick ankomma på de tillämpande myndigheterna att vid sin bedömning av de enskilda fallen avgöra när undantag ska kunna göras. I betänkandet anförde utskottet att tidigare ställningstagande alltjämt ägde giltighet och instämde därför i regeringens bedömning att det inte var nödvändigt med någon författningsändring i detta fall.

Således vill utskottet peka på att det är möjligt att göra undantag från regeln att uppehållstillstånd ska sökas från hemlandet och att en individuell bedömning alltid måste göras i varje enskilt fall. Utskottet är inte nu berett att föreslå en ändring av grundprincipen att ansökan ska göras från hemlandet eller det land där utlänningen annars är stadigvarande bosatt.

Utskottet finner mot bakgrund av det anförda inte skäl för riksdagen att nu göra några tillkännagivanden när det gäller nu behandlade frågor. Motionerna Sf277 yrkandena 17 och 34, Sf344 yrkande 22 och Sf311 avstyrks därmed. Motion Sf277 yrkande 16 kan anses till viss del tillgodosedd och avstyrks.

I betänkande 2005/06:SfU8 gjorde riksdagen på förslag av utskottet ett tillkännagivande om en översyn av tillämpningen av bestämmelsen om att fortsatt uppehållstillstånd får ges när ett förhållande upphört främst på grund av våld eller annan allvarlig kränkning. Utskottet ifrågasatte om tillämpningen av reglerna alternativt reglerna i sig gav ett rimligt skydd för makar och sambor, företrädesvis kvinnor, och barn. Vidare anförde utskottet att även om grundproblemet med våld mot kvinnor och barn inte kunde lösas inom ramen för utlänningslagstiftningen ansåg utskottet att lagstiftningen skulle utformas så att den gav ett skydd för kvinnor och barn. Därför ansåg utskottet att det fanns skäl att närmare studera tillämpningen av nämnda bestämmelse i syfte att klarlägga huruvida skyddet för kvinnor och barn uppnådde en godtagbar nivå. Om det visade sig att så inte var fallet borde regeringen återkomma till riksdagen med förslag till lagändring.

Enligt regleringsbrevet för Migrationsverket för 2008 ska, med anledning av tillkännagivandet, Migrationsverket lämna en redogörelse för tillämpningen av den aktuella bestämmelsen om fortsatt uppehållstillstånd. Uppdraget ska redovisas senast den 1 september 2008.

Motion Sf277 yrkande 18 får anses vara i huvudsak tillgodosedd och avstyrks därmed.

Begreppet familjemedlem i det s.k. rörlighetsdirektivet omfattar även registrerade partner, under förutsättning att den mottagande medlemsstaten behandlar registrerade partnerskap som likvärdiga med äktenskap.

Utskottet har vid tidigare behandlingar av yrkanden om fri rörlighet för EU-medborgare och registrerade partners rätt att flytta med som make, beklagat att en registrerad partner enligt direktivet inte generellt likställs med make. Utskottet har haft förståelse för att arbetet inom EU med att ta fram t.ex. direktiv och förordningar innebär att medlemsstaterna från tid till annan tvingas till kompromisser. Utskottet ansåg dock att frågan inte fått en helt tillfredsställande lösning men hyste ändå visst hopp om att utvecklingen inom EU på sikt kan komma att leda till att även dessa grupper kommer att omfattas av familjebegreppet.

Utskottet, som konstaterar att för svenskt vidkommande ska registrerad partner till unionsmedborgare räknas som familjemedlem enligt rörlighetsdirektivet, gör nu inte någon annan bedömning. Utskottet förutsätter att Sverige även fortsättningsvis verkar för att regelverket fullt ut görs icke-diskriminerande. Motion U304 yrkande 26 får med det anförda anses i huvudsak tillgodosedd och avstyrks.

För nyetablerade förhållanden där makarna inte sammanbott utomlands ska uppehållstillstånd beviljas med uppskjuten invandringsprövning, och uppehållstillståndet ska tidsbegränsas. Däremot ska någon seriositetsprövning inte ske, och inte heller ska det prövas om särskilda skäl talar mot att uppehållstillstånd ges. I betänkande 2005/06:SfU8 anförde utskottet bl.a. att försöken att kringgå reglerna i utlänningslagen kan komma att öka bl.a. genom att arrangerade äktenskap ger rätt till uppehållstillstånd trots att en av makarna känt sig tvingad att ingå äktenskapet. En ansökan ska dock

kunna avslås t.ex. vid äktenskap mellan underåriga, när det är fråga om skenförhållanden eller om vilseledande eller oriktiga uppgifter har lämnats i en ansökan om uppehållstillstånd. Därmed borde vissa konsekvenser av förslaget om att slopa seriositetsprövningen för makar som inte sammanbott utomlands kunna undvikas. Med hänsyn härtill och då utgångspunkten i familjeåterföreningsdirektivet är att medlemsstaterna har en skyldighet att återföra makar oavsett om det rör sig om ett etablerat eller nyetablerat förhållande ansåg utskottet att regeringens förslag fick godtas. Utskottet förutsatte dock att regeringen noggrant följde upp effekterna bl.a. av den slopade seriositetsprövningen i ärenden som gäller makar som inte sammanbott utomlands.

När det gäller uppehållstillstånd till en utlänning som har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande med en person som är bosatt i Sverige eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, får uppehållstillstånd ges om förhållandet framstår som seriöst och inte särskilda skäl talar mot att tillstånd ges. Vid seriositetsbedömningen tas bl.a. hänsyn till sedvänjor inom andra kulturer, t.ex. s.k. arrangerade äktenskap. Enligt motiven (prop. 1999/2000:43 s. 40) bör, när det är fråga om förhållanden som kan konstateras ha sin bakgrund i ett traditionellt kulturmönster och äktenskapet ingås med parternas fria samtycke, uppehållstillstånd kunna beviljas trots att parterna har träffats i begränsad omfattning och kanske saknar närmare kunskap om varandra.

Utskottet noterar att regeringen den 28 februari 2008 gett Ungdomsstyrelsen i uppdrag att kartlägga förekomsten av arrangerade äktenskap mot en parts vilja i Sverige. Situationen för unga kvinnor och unga män upp till 25 år ska beskrivas. Kartläggningen ska ta sin utgångspunkt i de kunskaper och erfarenheter som finns inom forskning och praktisk verksamhet. Uppdraget ska redovisas senast den 1 maj 2009.

Utskottet är inte berett att föreslå något tillkännagivande med anledning av motion Ju389 yrkande 2 som därmed avstyrks.

Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. beslut om verkställighet, diplomatiska garantier, begränsningar i polisens möjligheter att ingripa i skolor m.m. samt förvarstagande.

Jämför reservationerna 26 (v), 27 (mp), 28 (v, mp) och 29 (mp).

Verkställighet

Gällande ordning

Beslut om avvisning ska enligt 8 kap. 5 § UtIL fattas inom tre månader räknat från den första ansökan om uppehållstillstånd efter ankomsten till Sverige. För beslut som fattas senare än efter tre månader från ansökan används beteckningen utvisning.

Enligt 12 kap. 15 § andra stycket UtIL ska en utlänning som avvisas lämna landet inom två veckor och en utlänning som utvisas lämna landet inom fyra veckor efter det att beslutet vann laga kraft, om inte annat bestämts i beslutet.

I 12 kap. 18 § UtIL anges att om det i ett ärende om verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning som vunnit laga kraft kommer fram nya omständigheter som innebär att det finns ett hinder mot verkställighet enligt 1, 2 eller 3 § (dvs. bl.a. vid risk för dödsstraff, tortyr eller förföljelse vid återkomsten till hemlandet) eller det finns anledning att anta att det avsedda mottagarlandet inte kommer att vara villigt att ta emot utlänningen får Migrationsverket, om hindret är bestående, bevilja permanent uppehållstillstånd. Detsamma gäller om det finns medicinska hinder eller annan särskild anledning att beslutet inte bör verkställas. Föreligger endast ett tillfälligt hinder mot verkställighet får Migrationsverket bevilja ett tidsbegränsat uppehållstillstånd.

I 12 kap. 19 § UtIL föreskrivs att om utlänningen i ett ärende om verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning som vunnit laga kraft åberopar nya omständigheter som kan antas utgöra ett bestående sådant hinder mot verkställigheten som avses i 1, 2 eller 3 §, och dessa omständigheter inte kunnat åberopas av utlänningen tidigare, eller utlänningen visar giltig ursäkt för att inte ha åberopat omständigheterna tidigare ska Migrationsverket ta upp frågan om uppehållstillstånd till ny prövning samt besluta om inhibition i verkställighetsärendet.

Migrationsverket får enligt 12 kap. 14 § UtIL överlämna ett ärende för verkställighet till polismyndigheten, om den som ska avvisas eller utvisas håller sig undan och inte kan anträffas utan polismyndighetens medverkan eller om det kan antas att tvång kommer att behövas för att verkställa beslutet.

Motionerna

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf277 yrkande 26 ett tillkännagivande om att en ny bestämmelse bör införas i utlänningslagen om att avlägsnandebeslut inte ska fattas om det står klart att det inte går att verkställa. En sådan bestämmelse behövs för att beslut inte ska kunna fattas i strid med förarbetsuttalanden med samma innehåll. I samma motion yrkande 27 begärs ett tillkännagivande om en översyn av 12 kap. 19 § UtIL. Kravet att utlänningen inte kunnat åberopa hindret tidigare eller haft giltig ursäkt för detta står enligt motionärerna i strid med Europakonventionen om de

mänskliga rättigheterna och botas inte av reglerna i 12 kap. 18 § UtIL. I yrkande 29 begärs ett tillkännagivande om att utlännningen alltid ska beredas skäligt rådrum för sin avresa. Tidsfristen på två veckor är för kort för att man ska hinna ordna med t.ex. inresetillstånd till avvísingslandet.

Bodil Ceballos m.fl. (mp) begär i motion Sf344 yrkande 13 ett tillkännagivande om att migrationsdomstol ska pröva om polismyndighet ska medverka vid verkställighet av utvisnings- eller avvísingsbeslut. När polisen verkställer ett avlägsnandebeslut görs inte någon kontroll av att verkställighetshinder har prövats eller att verkställigheten är förenlig med internationella åtaganden. I yrkandena 17 och 18 begärs tillkännagivanden dels om att s.k. diplomatiska garantier inte ska få godtas i Sverige, dels om skadeståndsansvar för Sverige vid felaktig avvísning. Sverige bör följa upp vad som sker i hemlandet och vid felaktiga avvísningar betala skadestånd.

I motion Ju319 av Ulf Holm m.fl. (mp) begärs i yrkandena 1–3 tillkännagivanden om att begränsa polisens möjligheter att ingripa i skolor, inom sjukvården och i kyrkor mot flyktingar som lever gömda.

Utskottets ställningstagande

En viktig förutsättning för att kunna erbjuda skydd till dem som verkligen behöver det är att de beslut som fattas av Migrationsverket och migrationsdomstolarna respekteras och kan verkställas. Ett fungerande asylsystem förutsätter således att de som har meddelats lagakraftvunna utvisnings- och utvisningsbeslut lämnar landet. Utgångspunkten måste alltid vara att personen lämnar landet frivilligt. Som redovisats ovan finns det i 2005 års utlänningslag en möjlighet att pröva om det föreligger nya omständigheter som utgör hinder mot att verkställa ett avvísingsbeslut. Därtill kommer att en särskild utredare fått i uppdrag att utvärdera bl.a. hur den nya ordningen för prövning av verkställighetshinder fungerat och vilken effekt de nya reglerna för avvísning och utvisning fått (dir. 2007:119). Mot bakgrund härav saknas enligt utskottet skäl för riksdagen att ta något initiativ till ändring av nuvarande regler. Utskottet avstyrker med det anförda motion Sf277 yrkandena 26 och 27.

Utskottet noterar att i beslutet om avvísning eller utvisning kan en annan tidsfrist än två respektive fyra veckor beslutas. En längre tid kan exempelvis bestämmas om utlännningen behöver extra rådrum för att ordna sina förhållanden i hemlandet. Något tillkännagivande med anledning av motion Sf277 yrkande 29 behövs därför inte. Motionsyrkandet avstyrks därmed.

Genom förordning (2007:640) har ett återetableringsstöd införts för att under åren 2007 och 2008 underlätta för en person som fått avslag på sin asylansökan att återvända till sitt hemland. Stödet, som utbetalas i samband med återvändandet, får betalas ut med 20 000 kr för den som har fyllt 18 år och med 10 000 kr för den som inte fyllt 18 år, dock med högst 50 000 kr per familj.

Verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning sedan s.k. diplomatiska garantier inhämtats från en mottagande stat är ett problematiskt sätt att avlägsna en person ur landet. Det kan dock inte uteslutas att det finns fall där sådana garantier måste tillgripas, t.ex. i fråga om terroristmisstänkta personer. Eftersom sådana garantier inte torde komma i fråga i den vanliga asylprocessen är något tillkännagivande med anledning av motion Sf344 yrkande 17 inte aktuellt. Motionsyrkandet avstyrks därmed.

Beträffande frågan om att begränsa polisens möjligheter att ingripa i t.ex. skolor finns bestämmelser i 7 kap. 1 § UtIF. Däri föreskrivs bl.a. att styrelsen för utbildningen ska underrätta polismyndigheten bl.a. om utlänningsens namn och bostadsadress när han eller hon första gången skrivs in i grundskolan eller, om han eller hon inte tidigare varit elev i grundskolan, tas in i gymnasieskolan. Detta gäller dock inte beträffande den som sökt uppehållstillstånd eller är undantagen från skyldigheten att ha uppehållstillstånd. Någon motsvarande uppgiftsskyldighet är inte föreskriven beträffande hälso- och sjukvården. Däremot föreskrivs i 1 kap. 11 § lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område att hälso- och sjukvårdspersonal är skyldig att lämna ut uppgifter som gäller huruvida någon vistas på en sjukvårdsinrättning om uppgifterna i ett särskilt fall begärs bl.a. av en domstol, åklagarmyndighet eller polismyndighet.

Utskottet har tidigare avstyrkt motionsyrkanden som rör det förhållandet att personer som håller sig gömda inte vågar uppsöka hälso- och sjukvården och skolan av rädsla för polisingripande (senast i bet. 2006/07:SfU8). För att polisen ska kunna fullgöra sina uppgifter ansåg utskottet att det är ofrånkomligt att polisen också har möjlighet att eftersöka personer som håller sig undan verkställighet. Emellertid är det angeläget att polisen förfar varsamt och omdömesgillt i samband med verkställigheten. När barn berörs är det viktigt att polismyndigheten, som i likhet med övriga myndigheter har en skyldighet att tillämpa ett barnperspektiv i sin verksamhet, iakttar särskild varsamhet. Utskottet erinrade också om att portalparagrafen 1 kap. 10 § UtIL om barnets bästa ska beaktas i samtliga led av asylprocessen, inklusive verkställigheten av ett beslut om avvisning eller utvisning.

En särskild utredare har haft i uppdrag att utreda förutsättningarna för att reglera rätten till utbildning m.m. för barn och ungdomar som undanhåller sig verkställighet av ett avvisnings- eller utvisningsbeslut. I utredningsuppdraget har även ingått att överväga om det behövs en särskild reglering av polisens arbete med verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut (dir. 2006:28). I utredningsbetänkandet Skolgång för barn som ska avvisas eller utvisas (SOU 2007:34) har utredaren gjort bedömningen att det inte bör införas något förbud för polisen att hämta barn som ska avvisas eller utvisas i förskolor och skolor.

Utskottet, som inte funnit skäl att ändra uppfattning i frågan om polis-ingripanden bl.a. i skolan, avstyrker med det anförda motion Ju319 yrkandena 1–3.

Beträffande frågan om domstol ska pröva om polismyndighets medverkan vid verkställigheten av ett avlägsnandebeslut vill utskottet peka på att Migrationsverket med stöd av 12 kap. 14 § UtlL får överlämna ett ärende för verkställighet till polismyndigheten, om den som ska avvisas eller utvisas håller sig undan och inte kan anträffas utan polismyndighetens medverkan eller om det kan antas att tvång kommer att behövas för att verkställa beslutet.

Utskottet vill även erinra om den offentliga utfrågning om polisens verksamhet i utlänningsärenden som hölls den 20 mars 2007, varvid framkom bl.a. att polismyndigheterna inte gör egna bedömningar utan måste lita på de beslut som fattas av Migrationsverket och numera också av migrationsdomstolarna. Polisen ska givetvis vara lyhörd för och beakta om det kommer fram nya skäl på verkställighetsstadiet. Har hanteringen inte gått till på rätt sätt kan även en anmälan till Justitieombudsmannen göras.

Eftersom ett beslut om avvisning eller utvisning i de flesta fall varit föremål för domstolsprövning i flera instanser är utskottet inte berett att ställa sig bakom en begäran om domstolsprövning av polisens medverkan vid verkställigheten. Med det anförda avstyrker utskottet motion Sf344 yrkande 13.

Som påpekas i motion Sf344 yrkande 18 har Sverige i dag ingen skyldighet att följa upp vad som händer med en person som avvisats från Sverige. Eftersom införandet av en sådan skyldighet torde vara en förutsättning för skadeståndsprövning och det saknas både praktiska och statsfinansiella förutsättningar för att följa upp avvisningsärendena är utskottet inte berett att ta något initiativ i frågan. Motionsyrkandet i fråga avstyrks därmed.

Förvar

Gällande ordning

Bestämmelserna om förvar finns framför allt i 10 och 11 kap. utlänningslagen.

I 10 kap. 1 § UtlL anges de förutsättningar under vilka en utlänning som har fyllt 18 år får tas i förvar. En utlänning får tas i förvar bara om utlänningens identitet är oklar, om förvarstagandet är nödvändigt för att kunna utreda utlänningens rätt att stanna, om det är sannolikt att utlänningen kommer att avvisas eller utvisas eller om det är fråga om att verkställa ett avlägsnandebeslut. I 10 kap. 2 § UtlL finns regler om förvar som särskilt gäller barn. Reglerna är begränsade till verkställighet och till att barnet inte kan ställas under s.k. uppsikt.

I 10 kap. 4 § UtlL finns tidsfrister för hur länge en utlänning får hållas i förvar. En utlänning som fyllt 18 får inte hållas i förvar för utredning längre tid än 48 timmar. I övrigt får en utlänning som fyllt 18 år inte hållas i förvar i mer än två veckor om det inte finns synnerliga skäl för en längre tid. Om ett beslut om avvisning eller utvisning har meddelats, får

utlännningen dock hållas i förvar i högst två månader eller, om det finns synnerliga skäl, för en längre tid. Ett barn får inte hållas i förvar längre tid än 72 timmar eller, om det finns synnerliga skäl, ytterligare 72 timmar.

I 10 kap. 9–11 §§ UtIL finns bestämmelser om att ett beslut om förvar ska prövas på nytt inom vissa tidsfrister, vilka är två veckor, eller två månader när det finns beslut om avvisning eller utvisning, från den dag då beslutet började att verkställas.

En utlännings frihet får enligt 1 kap. 8 § UtIL inte begränsas mer än vad som är nödvändigt i varje enskilt fall. Det innebär att den rättsliga prövningen ska påskyndas om utlännningen är tagen i förvar.

Enligt 14 kap. 9 § UtIL får ett beslut av polismyndighet eller Migrationsverket om förvar överklagas till migrationsdomstol.

Motionerna

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf277 yrkande 38 ett tillkännagivande om att en utredning med uppgift att se över bestämmelsen om förvar i utlänningslagen bör tillsättas. Motionärerna anser att de nuvarande reglerna kan tolkas godtyckligt och att det ska finnas en absolut tidsgräns för hur länge en person får vara tagen i förvar.

Även i motion Sf344 av Bodil Ceballos m.fl. (mp) yrkandena 14–16 begärs olika tillkännagivanden. Motionärerna anser att en absolut tidsgräns för förvarstagande bör införas och att förvarsärenden ska prövas av domstol med asylsökanden som part. Vidare bör det införas ett förbud mot att ha barn placerade i förvar.

Utskottets ställningstagande

Ett beslut om förvar fattas av den myndighet som handlägger ärendet, och beslutet kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Beslutet omprövas inom vissa tidsfrister. Varje ny prövning av ett beslut om förvar ska föregås av en förhandling. Ett barn kan under starkt begränsade förutsättningar tas i förvar och får inte skiljas från sin vårdnadshavare genom att denna eller barnet tas i förvar. Är det tillräckligt att barnet ställs under uppsikt får förvar inte tillgripas.

Vid bestämmande av förvarstidens längd är utgångspunkten att tiden inte ska bestämmas längre än vad som är nödvändigt. Ett påbörjat förvarstagande måste dock kunna fortgå så länge skälen för detta kvarstår. Förvarstiden kan således förlängas genom särskilda beslut. För att förvarstiden ska få utsträckas krävs dock att det föreligger synnerliga skäl, dvs. det ska finnas en tungt vägande anledning. Ett barn kan inte vara taget i förvar längre än 6 dygn (72 + 72 timmar). Ett beslut om förvar kan överprövas av migrationsdomstol vid en förhandling där den förvarstagna deltar som part.

Utskottet noterar att i direktiven till utredningen Utvärdering av instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden (dir. 2007:119) anges att i frågor om förvar har det noterats oklarheter i lagstift-

ningen beträffande kravet på muntlig förhandling och beräkningen av frister för ny prövning av förvarsfrågan efter överklagande. Utredaren ska analysera dessa frågor och lämna de förslag som analysen föranleder.

Utskottet ställer sig inte bakom motionerna Sf277 yrkande 38 och Sf344 yrkandena 14 och 15 som därmed avstyrks. Motion Sf344 yrkande 16 får anses i huvudsak tillgodosedd och avstyrks.

Visering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om besöksvisum, visum för asylsökande samt en översyn av den svenska viseringspraxisen.

Jämför reservationerna 30 (s), 31 (v), 32 (v, mp) och 33 (v).

Gällande ordning

En utlänning som reser in i eller vistas i Sverige ska enligt 2 kap. 3 och 8 §§ UtL ha visering om han eller hon inte har uppehållstillstånd, har ställning som varaktigt bosatt eller är nordisk medborgare. Regeringen får föreskriva andra undantag från kravet på visering (2 kap. 9 § UtL). Enligt 3 kap. 1 § UtL gäller undantag bl.a. för EU-medborgare samt vissa konventionsflyktingar och statslösa personer.

I rådets förordning (EG) nr 539/2001 regleras vilka tredjeländers medborgare som behöver visering respektive vilka som är undantagna från viseringskrav.

Visering kan utfärdas antingen som enhetlig visering enligt Schengenregelverket eller som en nationell visering.

Enhetlig visering enligt 3 kap. 1 och 2 §§ UtL, som är den normala formen för visering, får beviljas i högst tre månader om utlänningen har ett gällande pass, dokument utvisande bl.a. syftet med vistelsen, en medicinsk reseförsäkring, tillräckliga medel för uppehållet och återresan samt att denne inte har meddelats inreseförbud och inte heller kan anses äventyra den allmänna ordningen, rikets säkerhet eller någon av Schengenstaternas internationella förbindelser. En sådan visering är giltig vid inresa och vistelse i Schengenstaterna. Enhetlig visering får inte beviljas om det framstår som sannolikt att avsikten med vistelsen är en annan än den uppgivna eller att utlänningen inte kommer att lämna Sverige eller Schengenområdet efter viseringstidens utgång. En visering som utfärdats av behörig myndighet i en annan Schengenstat gäller i Sverige (3 kap. 3 § UtL).

En visering som ger tillstånd att resa in i och vistas i Sverige men inte i en annan Schengenstat får utfärdas som nationell visering enligt 3 kap. 4 § UtL om det är nödvändigt av humanitära skäl, på grund av Sveriges internationella förpliktelser eller om det annars finns ett starkt nationellt intresse av att bevilja visering. Vid bedömningen ska en avvägning göras

mellan hur angeläget syftet med besöket är och risken för att den person som beviljas visering inte kommer att lämna Sverige efter viseringstidens utgång. Finns särskilda skäl får en sådan visering beviljas för längre tid än tre månader, dock högst ett år.

Ansökan om visering ska göras före inresan till Sverige, och beslut om visering kan inte överklagas.

Europeiska unionens råd beslutade den 8 juni 2004 om inrättandet av ett gemensamt europeiskt system för utbyte av viseringsinformation (VIS). I förslaget till förordning från kommissionen, KOM(2004) 835, anges ändamålet, funktionen och ansvarsfördelningen för VIS samt förfaranden mellan medlemsstaterna för utbyte av uppgifter för att underlätta prövningen av viseringsansökningar och beslutsfattande. Enligt regeringens skrivelse 2006/07:58 Migration och asylpolitik förhandlas förordningen och beräknas bli antagen under våren 2007. Förseningar har lett till att förordningen beräknas träda i kraft tidigast under sommaren 2008. Införandet av VIS kommer att medföra att den gemensamma viseringspolitiken, viseringssamarbetet och samrådet mellan medlemsstaternas viseringsmyndigheter förstärks.

Motionerna

Yilmaz Kerimo och Tommy Waidelich (båda s) begär i motion Sf322 ett tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en utredning om besöksvisum. Motionärerna anser att det förhållandet att en del som har beviljats besöksvisum inte återvänder till hemlandet inte bör föranleda att andra inte beviljas visum. Åtgärder bör i stället vidtas mot dem som inte återvänder till hemlandet genom att begränsa deras möjlighet att ansöka om uppehålls- och arbetstillstånd vid besöksvistelse i Sverige. Besöksvisum bör även beviljas generösare och för en längre tid. Det bör också finnas möjlighet till upprepade resor på ett visum under ett år.

Tomas Eneroth m.fl. (s) begär i motion Sf348 yrkande 9 ett tillkännagivande om behovet av att nationellt och inom EU verka för en översyn av viseringspraxisen. Motionärerna framhåller att under kommande år kan en ytterligare skärpt beslutsordning för medlemsstaterna inom Schengenöverenskommelsen förväntas tas fram. Detta regelsystem kan dock kompletteras med nationella viseringsregler. Den svenska viseringspraxisen bör möta en ökad globalisering och skapa en större öppenhet i mötet mellan människor. Detta förhållningssätt bör även känneteckna den svenska hållningen i förhandlingarna inom EU vad gäller Schengenöverenskommelsen.

I motion Sf277 av Lars Ohly m.fl. (v) begärs i yrkandena 31 och 32 tillkännagivanden om att regeringen bör dels i EU verka för att korta ned listan över visumpiktiga länder, dels utfärda tydliga riktlinjer för Migrationsverkets handläggning av ärenden som gäller besöksvisum. Motionärerna anser att visumkrav aldrig får användas för att stänga ute flyktingar och kortsluta Genèvekonventionen. Visumkrav riktade mot länder där det pågår krig eller omfattande kränkningar mot mänskliga rättigheter utgör en

viktig del av EU:s utestängningspolitik mot flyktingar och andra skyddsbehövande. Vidare måste riktlinjerna för besöksvisum genomsyras av en inställning som grundas på icke-diskriminering och humanism. Tidigare s.k. avhoppsfrekvens bör inte beaktas. I motionens yrkande 37 anförs att regeringen bör tillsätta en utredning med uppgift att lägga fram förslag om en procedur för utfärdande av asylvisum. Enligt motionärerna bör svenska beskickningar i utlandet kunna utfärda visum för skyddsbehövande antingen i deras hemland eller i ett tredjeland.

I motion Sf344 av Bodil Ceballos m.fl. (mp) yrkande 20 påtalas behovet av att införa ett s.k. flyktingvisum. Motionärerna anser att det ska vara möjligt att vid EU-beskickningar eller utlandsmyndigheter ansöka om tillfälligt visum för att kunna komma till ett EU-land och ansöka om asyl.

Utskottets ställningstagande

Migrationsverket eller, efter verkets bemyndigande, svensk utlandsmyndighet avgör om visering ska beviljas eller inte. Av verkets årsredovisning för 2007 framgår att antalet viseringsärenden ökade under året med knappt 13 000 i förhållande till 2006 och uppgick till ca 227 300. Det stora flertalet ärenden avgjordes av utlandsmyndigheterna. Endast 1,3 % av ärendena överlämnades till verket. Bifallsandelen var lägre, 61 %, bland de visumärenden som överlämnades till Migrationsverket än bland de ärenden där utlandsmyndigheterna fattade beslut, 90 %. Detta är dock en naturlig följd av att de ärenden som överlämnas till verket är mer komplicerade än de som avgörs av utlandsmyndigheterna.

Det övergripande syftet med Sveriges och EU:s viseringspolitik är att inom ramen för en reglerad invandring underlätta för ett så fritt besöksutbyte som möjligt. Genom Sveriges anslutning till Schengensamarbetet gäller gemensamma regler för viseringar. Schengenländerna avgör gemensamt vilka länders medborgare som ska vara viseringsfria respektive viseringspliktiga. Gemensamma anvisningar ska se till att handläggningen av viseringsansökningarna i Schengenländerna blir så likartad som möjligt. Det finns förutom en s.k. Schengenvisering, som således gäller i hela Schengenområdet, också möjlighet att undantagsvis bevilja nationell visering som ger tillstånd att resa in i och vistas i Sverige men inte i en annan Schengenstat.

Utskottet har, senast i betänkande 2006/07:SfU8, uttalat att det övergripande målet för den svenska viseringspolitiken är att skapa så stor frihet som möjligt för personer att röra sig över gränserna. Det är av största vikt att kontakter mellan människor i olika länder underlättas, i fråga om såväl släktkontakter som kommersiella och kulturella förbindelser på olika plan. Önskemålet om fri rörlighet måste dock ställas mot nödvändigheten av att upprätthålla en reglerad invandring.

Genom förordning (EG) nr 539/2001 med förteckning över vilka tredjelandsmedborgare som behöver visering respektive vilka som är undantagna från viseringskrav är viseringspolitiken inom EU i denna del fullt ut har-

moniserad. Detta innebär att det inte längre finns några tredjeländer för vilka medlemsstaterna ensidigt får bestämma om medborgarna i dessa länder ska omfattas av viseringskrav eller inte. Utskottet uttalade att även om Sverige är bundet av nämnda EG-förordning är det viktigt att Sverige inom EU aktivt driver frågan om viseringsfrihet för så många länder som möjligt. Utskottet har inte ändrat uppfattning i denna fråga.

Varje visumärende bedöms individuellt. Som stöd för bedömningen finns viseringspraxis från Migrationsverkets styrelse. Den finns tillgänglig på verkets hemsida och består dels av allmänna riktlinjer, dels av särskilda riktlinjer för vissa länder. En utlänning får beviljas visering om vissa villkor är uppfyllda. Däremot får visering inte beviljas bl.a. om det framstår som sannolikt att avsikten med vistelsen är en annan än den uppgivna eller att utlänningen inte kommer att lämna Sverige eller Schengenområdet efter viseringstidens utgång. Vid prövningen ska en bedömning göras av risken för att sökanden inte ska lämna Schengenområdet efter viseringstidens utgång utifrån vad som är känt om sökandens hemland och i vilken utsträckning det tidigare förekommit att inresande med visering inte har återvänt till det aktuella landet. I prop. 2004/05:170 (s. 272) betonas dock att prövningen måste göras utifrån en helhetsbedömning som även omfattar vad som är känt om sökandens personliga situation. Trots att sökanden kommer från ett land för vars medborgare det generellt ansetts finnas en risk för kvarstannande i Schengenområdet efter viseringstidens utgång, kan individuella omständigheter ändå innebära att ett sådant kvarstannande i det enskilda fallet inte framstår som sannolikt. Detta kan t.ex. vara fallet om sökanden har stark anknytning till hemlandet genom att familjen finns kvar där. Andra omständigheter som kan tala för att bevilja en ansökan om visering är att sökanden tidigare besökt Schengenområdet och lämnat området vid viseringstidens utgång. Rekvisitet ”framstår som sannolikt” får bedömas både utifrån sökandens personliga situation och det uppgivna syftet med besöket. Bedöms risken för kvarstannande vara tillräckligt stark för att bedömas som sannolik, får en enhetlig visering inte beviljas. I sådant fall kan en nationell visering utfärdas.

Ett visum är tidsbegränsat och gäller under högst tre månader per halvår. Den som har särskilda skäl kan få ett visum för längre tid – högst ett år – men då gäller visumet endast inresa och vistelse i Sverige. Särskilda skäl kan t.ex. vara att resa till Sverige flera gånger under ett år för att göra affärer eller för att besöka egna barn.

Enligt utskottets uppfattning måste utgångspunkten vara att viseringsansökningar ska prövas i en positiv anda och inte onödigtvis hindra utlänningar från att besöka Sverige. Statsrådet Billström har i ett svar den 28 november 2006 på en fråga om regler för visum anfört att nuvarande riktlinjer är tydliga om den tyngd som bör tillmätas möjligheten att besöka släktingar i Sverige, men att han kommer att följa frågan.

Med det anförda avstyrks motionerna Sf277 yrkandena 31 och 32 samt Sf322. Motion Sf348 yrkande 9 får anses vara i vart fall delvis tillgodosedd och avstyrks.

Beträffande frågan om visum för asylsökande har utskottet tidigare framhållit, senast i betänkande 2006/07:SfU8, att viseringsinstrumentet inte är avsett att ta till vara personers behov av skydd. En ny utlänningslag har trätt i kraft den 31 mars 2006. Enligt utskottets uppfattning uppfyller lagens bestämmelser Genèvekonventionen fullt ut i fråga om skyldigheten att ge skydd till den som riskerar förföljelse i hemlandet. Utskottet vill även peka på att Sverige erbjuder flyktingar och andra skyddsbehövande som inte har tillgång till någon annan långsiktig lösning skydd genom vidarebosättning i Sverige. I första hand erbjuds vidarebosättning till personer som UNHCR har rekommenderat för överföring. Sverige verkar för att fler länder ska bli vidarebosättningsländer och stöder också EU:s regionala skyddsprogram, inklusive dess gemensamma program för vidarebosättning.

Utskottet avstyrker med det anförda motionerna Sf277 yrkande 37 och Sf344 yrkande 20.

Asylprocessen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. en översyn av den nya instans- och processordningen, Migrationsverkets omvärldsbvakning och landinformation, utbildningsfrågor samt kvalitets-säkring av asylprocessen.

Jämför reservationerna 34 (v), 35 (mp), 36 (s) och 37 (mp).

Gällande ordning

Den 31 mars 2006 trädde en ny utlänningslag i kraft som bl.a. innebar att en ny instans- och processordning för utlännings- och medborgarskapsärenden infördes. Utlänningsnämnden upphörde och överprövning av Migrationsverkets beslut sker i migrationsdomstolar och Migrationsöverdomstolen. Migrationsdomstolarna utgörs av tre länsrätter (Stockholm, Göteborg och Malmö), och Kammarrätten i Stockholm är migrationsöverdomstol. En tvåpartsprocess med möjlighet till muntlig förhandling vid ett överklagande tillämpas.

Migrationsverket är ansvarig förvaltningsmyndighet för frågor som rör migrationsprocesserna asyl, besök och bosättning samt medborgarskap. Vid Migrationsverket finns ett etiskt råd, som utses av regeringen. Rådet ska på myndighetens begäran avge yttranden i frågor som rör utformningen av myndighetens verksamhet och som kan kräva etiska överväganden.

Migrationsverkets processansvar innebär bl.a. att verket ska samråda med berörda myndigheter, dvs. migrationsdomstolarna, Migrationsöverdomstolen, polismyndigheterna och utlandsmyndigheterna, för att se till att den egna verksamheten håller god kvalitet och sker effektivt. En särskild samrådsgrupp finns för frågor som rör migrationsverksamheten vid utlandsmyndigheterna.

Alltsedan 1998 har Migrationsverket haft ett internt IT-system innehållande landinformation, Lifos, som ett verktyg för verkets anställda. När riksdagen i augusti 2005 fattade beslut om en ny utlänningslag och ny instans- och processordning slogs samtidigt fast att så stor del av verkets aktuella landinformation som möjligt skulle vara allmänt tillgänglig via verkets hemsida. Detta skedde i slutet av mars 2006, och utvecklingen av Lifos har sedan dess fortsatt i syfte att öka öppenheten och tillgängligheten.

Landinformationsenheten är den enhet inom Migrationsverket som ansvarar för Lifos. Uppdraget är att förse Migrationsverkets handläggare och beslutsfattare med landinformation som är relevant, aktuell och tillförlitlig. På enheten arbetar informationsspecialister och landexperter i team efter en geografisk uppdelning av ansvaret för landinformationen. Deras uppgift är att granska och analysera information som kommer in till verket, framför allt från svenska utlandsmyndigheter, samt att aktivt söka öppen information som finns tillgänglig via Internet. De samarbetar med övrig personal inom Migrationsverket för att fånga upp behov och önskemål beträffande innehållet i Lifos samt besvarar frågor från användarna. Kvalitetssäkring ska resultera i att information som publiceras är relevant för verksamheten och att den kommer från en trovärdig källa och fortfarande är aktuell. Det mesta av materialet i Lifos kommer från externa källor, t.ex. Utrikesdepartementet och de svenska ambassaderna. Andra viktiga källor är FN, framför allt FN:s flyktingkommissariat (UNHCR), samt organisationer som arbetar för mänskliga rättigheter såsom Amnesty International, Human Rights Watch och International Crisis Group. Åtskillig information kommer från andra länders migrationsmyndigheter, t.ex. det brittiska inrikesdepartementet.

Motionerna

I frågor som rör asylprocessen har tillkännagivanden begärts i några motioner.

I motion Sf348 av Tomas Eneroth m.fl. (s) yrkande 4 begärs att regeringen snarast återkommer med en översyn av den nya instans- och processordningen och en analys av den genomförda ordningens konsekvenser. I motionens yrkanden 5 och 6 begärs tillkännagivanden om översyn av de juridiska ombudens och tolkarnas roll i asylprocessen. Motionärerna framhåller att frågan om de juridiska ombudens roll, men framför allt formerna för hur uppdraget handläggs, ska ses över. Frågan om tolkverksamheten

bör även tydliggöras vad gäller såväl upphandlingsförfarande som åtgärder då feltolkningar gjorts med följd att enskilda drabbats. Ett system med prövning av tolkens agerande vid feltolkning och eventuella påföljder bör utredas.

Carina Hägg (s) begär i motion Ju246 yrkande 17 att åtgärder ska vidtas mot problemet med att tolkar tillåts tjänstgöra trots att de har en diskriminerande syn på kvinnor.

Kalle Larsson m.fl. (v) anför i motion Sf249 yrkande 1 att för att komma till rätta med bristande beslutsunderlag är det nödvändigt att förstärka Migrationsverkets omvärldsbevakning och generellt förbättra analyser och kunskapsuppbyggnad vad gäller analysområdet.

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf277 yrkande 24 ett tillkännagivande om att uppdra åt Migrationsverket att utarbeta riktlinjer för utredningen och bedömningen av barns asylskäl. Motionärerna framhåller att det krävs särskilda kunskaper för att utreda och bedöma barns asylansökningar och att kunskapen om barnrelaterad förföljelse är bristfällig. I motionens yrkande 28 begärs att regeringen ger Migrationsverket i uppdrag att organisera kurser i opartiskt användande av verkets landinformation. Motionärerna anför att Migrationsverket många gånger bortser från innehållet i sin landinformation då uppgifterna talar för att den asylsökande bör beviljas uppehållstillstånd.

I motion So294 av Helena Leander m.fl. (mp) yrkande 35 begärs att Migrationsverket och andra myndigheter som arbetar nära flyktingar bör höja sin HBT-kompetens. I motionens yrkande 36 begärs att alla flyktingar som kommer till Sverige på grund av förföljelse för sin sexuella läggning bör garanteras ett kompetent bemötande av svenska myndigheter. Exempelvis bör personer som kommer som par till Sverige behandlas i samma ärende även om de är av samma kön.

Bodil Ceballos m.fl. (mp) anför i motion Sf344 yrkande 1 att utvecklingen på Migrationsverket bör följas noga i syfte att säkerställa att den går i rätt riktning. I motionens yrkande 5 begärs att tidigare ordning att förnya permanenta uppehållstillstånd bör återinföras, dvs. att detta ska kunna göras hos gränspolisens eller på en polisstation i stället för hos Migrationsverkets tillståndsenheter. Det skulle innebära en större tillgänglighet. I motionens yrkande 11 begärs att ett oberoende organ för landinformation inrättas. Motionärerna framhåller att Migrationsverket, migrationsdomstolar, UNHCR och UD nu gör olika bedömningar om förhållandena i olika länder. Slutligen begärs i motionens yrkande 12 ett tillkännagivande om behovet av att kvalitetssäkra asylprocessen. Motionärerna anser att kvalitetsmål bör sättas upp för hela asylprocessen, bl.a. med avseende på bemötande och information om rättigheter, t.ex. överklagandemöjligheter.

Utskottets ställningstagande

Av Migrationsverkets årsredovisning för 2007 framgår att under året sökte 36 207 personer asyl i Sverige jämfört med 24 322 personer året innan, en ökning med nästan 50 %. Antalet personer från Irak som sökt asyl upp-

gick till 18 559 personer, vilket innebär att Sverige var det land i Europa som tog emot flest asylsökande från Irak. Medborgare från Irak, Serbien och Somalia utgjorde ca 67 % av det totala antalet asylsökande. Sammantaget har Sverige under 2007 tagit emot fler asylsökande än något annat land i Europa (enligt statistik från IGC, Inter-Governmental Consultations). Migrationsverket avgjorde 32 492 asylärenden jämfört med 18 838 under 2006.

I regleringsbrev för budgetåret 2007 för Migrationsverket uppdrogs åt verket att redogöra för hur kvaliteten i handläggningen av bl.a. asylärenden tillförsäkrats och utvecklats. Av redovisningen skulle särskilt framgå hur verket utvecklar och upprätthåller en egen landkunskap. Av Migrationsverkets återrapportering den 14 maj 2007 framgår att samarbetet mellan landinformationsenheten och rättsenheten på verket stärkts. Landkunskapsfrågorna samt rätts- och praxisfrågorna har organisatoriskt knutits samman, samtidigt som uppdelningen på olika enheter bidrar till att säkra kvaliteten på respektive område.

I Migrationsverkets budgetunderlag för 2008–2010 anges att verket ser det som en prioriterad uppgift att fördjupa arbetet med att säkerställa att förutsättningarna för en rättssäker och effektiv asylprövning är de bästa så att införandet av den nya instans- och processordningen får avsedd effekt. Som ett led i utvecklingsarbetet gör verket bl.a. insatser för att stärka styrningen av rättstillämpningen och praxissamordningen. På olika sätt arbetar verket även för att lyfta fram värdet av tillgänglighet, bemötande och ett etiskt förhållningssätt i kontakten med de sökande. Under 2006 har ett åtgärdsprogram för stärkt etikarbete genomförts. Verket avser att med fortsatt kraft driva och utveckla detta arbete.

Migrationsverket fortsätter att prioritera barns asylärenden. I årsredovisningen för 2007 anges att verket strävar efter att ge den personal som handlägger barns asylärenden särskild barnkompetens. På nya prövningsenheter och enheter med många nyanställda krävs ytterligare kompetensutveckling, eftersom alla inte har hunnit gå eller erbjudas Migrationsprogrammets (verkets interna utbildningsprogram) utbildningar eller saknar egen likvärdig barnkompetens. Barnhandläggare har anställts för att det ska finnas personal med relevant barnkompetens på dessa enheter.

Vidare anges i årsredovisningen att under 2007 har fem tvådagarsutbildningar om könsperspektiv och HBT-frågor genomförts med ca 20 deltagare vid varje tillfälle. Två kompletterande utbildningar om sexuell läggning med i genomsnitt 23 deltagare har genomförts. Verket samarbetar med RFSL (Riksförbundet för sexuellt likaberättigande) i utbildningarna. Tidigare har ca 400 personer genomgått utbildningen. Vidare har under 2007 de interna lärarna haft ett särskilt uppdrag att förstärka de förvaltningsrättsliga och etiska frågorna i samtliga utbildningar. Det har även bedrivits ett fortlöpande arbete för att upprätthålla och vidareutveckla verkets landinformation.

I årsredovisningen anges även att verket under 2008 kommer att ta fram en långsiktig strategisk plan för verkets kompetensförsörjning, både vad gäller volym och kompetens och avseende samtliga verksamheter. Verket kommer också att göra en fullständig genomgång av vilka kompetensutvecklingsinsatser som behövs för att nå den planerade kompetenssammansättningen.

I Migrationsverkets regleringsbrev för budgetåret 2008 anges beträffande mål för organisationsstyrningen att ändamålsenlig kompetens om barn ska finnas vid handläggningen av ärenden rörande ensamkommande barn och barn i familj. Barns egna asylskäl ska alltid utredas och bedömas samt redovisas i besluten. Migrationsverket ska redovisa måluppfyllelsen och en analys av resultatet. Av redovisningen ska särskilt framgå hur arbetet med att använda barnkonsekvensanalyser fortskrider, i vilken omfattning och inom vilka verksamheter dessa används samt möjliga utvecklingsområden, åtgärder som vidtagits för att beakta barnperspektivet i bl.a. prövningen och hur myndigheten tillförsäkrar att ändamålsenlig barnkompetens finns att tillgå.

Vidare anges i regleringsbrevet för 2008 att Migrationsverket även ska redovisa arbetet med homo- och bisexuellas samt transpersoners (HBT-personer) villkor.

Den 31 mars 2006 trädde således en ny utlänningslag med en ny instans- och processordning i kraft. Det är den till verksamhetens omfattning största migrationspolitiska förändring som ägt rum liksom en av de största förändringar som skett av domstolsväsendet på lång tid.

I samband med införandet av den nya instans- och processordningen i utlänningsärenden beslutades att en utvärdering av den nya ordningen skulle ske. En särskild utredare har numera getts i uppdrag att utvärdera den nya instans- och processordningen (dir. 2007:119). Det grundläggande syftet med utredningen är att klarlägga hur instans- och processordningen uppfyller de grundläggande krav som ställdes upp vid dess införande. Utredaren ska föreslå de författningsförändringar och andra åtgärder som utvärderingen visar behov av. Utskottet noterar att i direktiven anges bl.a. att inte minst de ökade möjligheterna till muntlig förhandling förväntades öka behovet av bl.a. rättstolkar. Åtgärder för att öka tillgången på kvalificerade tolkar har vidtagits. Avsikten har varit att få till stånd en sammanhållen tvåårig grundutbildning för tolkar. Utredaren ska redovisa och belysa behov, tillgång och användande av tolkar i den nya instans- och processordningen. Utredaren ska även redovisa och belysa erfarenheterna av den nu rådande ordningen att Migrationsverket förordnar offentligt biträde samt i vilken utsträckning biträde förordnas av Migrationsverket. Uppdraget ska redovisas senast den 27 februari 2009. Frågor som rör bl.a. förordnande av offentligt biträde ska redovisas i ett delbetänkande senast den 30 juni 2008.

Ett stort ökat antal asylsökande har präglat Migrationsverkets verksamhet under 2007. Mot bakgrund av den ökade mängden ärenden har verket utökat verksamheten under året. Utskottet, som har förståelse för att det ökade antalet asylsökande, som bl.a. medfört nyanställningar under året, har inneburit ansträngningar på verksamheten. Utskottet kan dock konstatera att Migrationsverket har satsat och fortsätter att satsa på ökad kunskap och kompetens hos personalen och att landinformationen utvecklas. Handläggning av asylansökningar avseende barn har även en prioriterad ställning inom verksamheten. Värdet av tillgänglighet, bemötande och ett etiskt förhållningssätt i kontakten med de sökande lyfts även fram av verket.

Den nya instans- och processordningen är föremål för en utvärdering, vilken bör avvaktas.

Utskottet avstyrker med vad som nu anförts motionerna Sf249 yrkande 1, Sf277 yrkandena 24 och 28, Sf344 yrkandena 1, 11 och 12, Sf348 yrkandena 4–6, Ju246 yrkande 17 och So294 yrkandena 35 och 36.

Beträffande frågan om förlängning av permanent uppehållstillstånd har hanteringen förenklats på så sätt att tillståndsbeviset inte längre behöver förnyas vart tredje år. I stället gäller detta under passets giltighetstid. När beviset om permanent uppehållstillstånd gått ut kan detta förnyas på Migrationsverkets tillståndsenheter. Sådana finns på 13 orter i Sverige, bl.a. i Solna, Göteborg och Malmö. Utskottet är inte berett att ställa sig bakom förslaget om en annan ordning och avstyrker därmed motion Sf344 yrkande 5.

Mottagande av asylsökande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om bl.a. svenskundervisning och andra introduktionsinsatser, mottagandet av ensamkommande barn och förordnande av god man för ensamkommande barn.

Jämför reservationerna 38 (v), 39 (v, mp), 40 (s, v), 41 (s, v, mp), 42 (s), 43 (v) och 44 (v, mp).

Gällande ordning

Staten har huvudansvaret för mottagandet av asylsökande m.fl. Det innebär bl.a. ett ansvar att erbjuda de asylsökande boende och organiserad sysselsättning. Vissa insatser inom mottagandet av asylsökande m.fl. åligger kommuner och landsting. Exempelvis ansvarar kommunerna för förskola, skola och skolbarnsomsorg till asylsökande barn och vissa insatser enligt socialtjänstlagen. Statlig ersättning lämnas till kommunerna. Landstingen ansvarar för hälso- och sjukvård för asylsökande m.fl. enligt en överenskommelse mellan staten och Landstingsförbundet (numera Sveriges Kommuner och Landsting).

Migrationsverket ska enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. i lämplig omfattning erbjuda asylsökande sysselsättning genom att de får tillfälle att delta i svenskundervisning, i skötseln av förläggningar och i annan verksamhet som bidrar till att göra vistelsen meningsfull. Deltagande i verksamheten är obligatoriskt. För asylsökande som fyllt 18 år och som utan giltigt skäl vägrar att delta i den organiserade verksamheten ska dagersättningen sättas ned helt eller delvis.

Personer som väntar på beslut om uppehållstillstånd får välja om de vill bo hos t.ex. släkt och vänner (s.k. eget boende) eller i något av Migrationsverkets boenden. Så kallat anläggningsboende består av vanliga lägenheter, där de asylsökande själva sköter sitt hushåll.

Motionerna

När det gäller mottagandet av asylsökande m.fl. har i några motioner begärts tillkännagivanden.

Eva Sonidsson och Hans Stenberg (båda s) begär i motion Sf296 en översyn av kommunernas hantering av det ekonomiska ansvaret för de ensamkommande flyktingbarn som är över 18 år och som inte har gått ut gymnasiet. Eftersom varje kommun själv kan bestämma på vilket sätt den vill försörja barnet efter det att det fyllt 18 år kan detta se olika ut i olika delar av landet.

I motion Sf310 av Ameer Sachet m.fl. (s) begärs ett intensifierat arbete med att få alla kommuner att hjälpa till med mottagandet av ensamma flyktingbarn.

Kalle Larsson m.fl. (v) begär i motion Sf249 yrkandena 5 och 12 att svenskundervisning och andra introduktionsinsatser ska starta omedelbart när asylsökanden kommer till Sverige och inte avbrytas förrän ett asylärende är prövat i alla instanser. Samtidigt ska betyg och reell kompetens valideras och nödvändig kompletterande utbildning ges utan dröjsmål för att möjliggöra för arbete. Vidare måste kommunernas ansvar för att skapa fritidsverksamhet för asylsökande som lever på förläggningar och i eget boende tydliggöras.

I motionens yrkanden 14–16 begärs tillkännagivanden om ensamkommande barn. Motionärerna anser att alla kommuner ska vara skyldiga att ha beredskap för att ta emot ensamkommande barn. Barn som blir myndigt innan ansökan om uppehållstillstånd slutgiltigt prövats bör inte flyttas från kommunalt ungdomsboende till ett anläggningsboende för vuxna eller till eget boende. Ett sådant förfarande kan vara negativt för barnets utveckling. Slutligen anser motionärerna att handläggningen av ärenden som rör ensamkommande barn behöver ses över. Exempelvis bör beslut angående dessa barn alltid fattas inom tre månader och beslut om avvísning med omedelbar verkställighet aldrig få fattas.

Bodil Ceballos m.fl. (mp) anser i motion Sf344 yrkande 26 att innan det nya regelverket om arbetskraftsinvandring börjar gälla ska en satsning på yrkesutbildning och kompetensutbildning göras för asylsökande. Utbildningen bör ske i samband med asylsökandes studier i svenska språket.

I motion Sf241 av Jan Lindholm m.fl. (mp) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om behovet av att alla ouppmärksammade barn i migrationsärenden ges ökad prioritet och att förebyggande insatser utreds för att förhindra att denna grupp barn faller offer för exploatering och försvinnanden. Motionärerna framhåller att det finns andra kategorier av utländska barn än asylsökande ensamkommande barn som löper en hög risk att exploateras och/eller försvinna. Det är barn med falska identitetshandlingar, ”senkommande barn” (barn som kommer efter det att familjen redan anlänt till Sverige), gäststudenter samt barn i eget boende. I motionens yrkande 3 begärs att statistik tas fram och kunskap inhämtas om hur många barn som söker anknytning till en vuxen efter den vuxnes ankomst till Sverige och hur dessa barns rättigheter tillvaratas för att minimera risken för att de utnyttjas för kriminalitet eller sexuella tjänster. I yrkande 4 begärs att en översyn vidtas för att undersöka orsaken till att gäststuderande barn och ungdomar inte påbörjar sina studier i Sverige och vart dessa barn tar vägen. Detta bör göras för att eliminera alla risker för att dessa barn hamnar i exploateringsituationer. Vidare begärs i yrkande 5 att statistik tas fram på hur många barn i eget boende som försvinner eller avviker samt att det utreds hur sådana försvinnanden har hanterats. Slutligen begärs i yrkande 6 att alla papperslösa barn i Sverige ska få den omsorg och de rättigheter som de ska ha enligt barnkonventionen.

Ulrika Karlsson i Uppsala (m) begär i motion Sf335 yrkande 4 att alla asylsökande ska erbjudas undervisning i svenska under hela vistelsetiden i Sverige, således även under tiden för ett överklagande.

Monica Green m.fl. (s, fp, v, m, kd, c, mp) begär i motion Sf342 ett tillkännagivande om gode mäns arbete med ensamkommande flyktingbarn. Motionärerna anser att en uppdragsbeskrivning med riktlinjer för de gode männens arbete snarast bör tas fram samt att tydliga kriterier fastställs för hur de gode männens kompetens och lämplighet ska bedömas. Länsstyrelser bör även se över hur överförmyndarna sköter sitt uppdrag att rekrytera och utse de gode männen. Motionärerna anför bl.a. att på vissa håll i landet råder det stor brist på gode män, och trycket på den kommunale överförmyndaren som ska rekrytera dessa är stort. Bland annat har en del gode män alldeles för många uppdrag.

Utskottets ställningstagande

Under 2007 kom 36 207 asylsökande till Sverige. Detta var en kraftig ökning jämfört med år 2006, då 24 322 personer sökte asyl, en ökning med nästan 50 %.

Enligt Migrationsverkets årsredovisning var vid årets slut 38 403 personer inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem (varav 229 förvarstagna personer), vilket var 8 852 fler än vid årets början. Vid utgången av 2007 bodde 55 % i eget boende.

En särskild utredare har getts i uppdrag att se över mottagandet av asylsökande och vid behov föreslå författningsändringar (dir. 2007:172). Utgångspunkten för översynen är att mottagandet ska vara utformat så att det bidrar till en rättssäker, effektiv och human asylprocess med korta handläggningstider. Mottagandet ska även vara utformat på ett sätt som främjar samverkan med andra myndigheter och relevanta aktörer samt ger incitament för den enskilde att medverka till en effektiv asylprocess. Mottagandet ska därutöver bl.a. främja de asylsökandes möjligheter till sysselsättning och egenförsörjning såväl under tiden asylansökan prövas som vid ett beviljande av uppehållstillstånd.

I direktiven anges vidare att enligt nuvarande mål ska den organiserade sysselsättningen vara meningsfull och till nytta för den asylsökande såväl vid ett eventuellt beviljande av uppehållstillstånd som vid ett eventuellt återvändande. Detta övergripande mål ska även fortsättningsvis gälla. Den organiserade sysselsättningen saknar dock tydliga riktlinjer avseende omfattning och innehåll. Det finns därmed anledning att kartlägga och analysera den organiserade sysselsättningen samt formulera tydliga mål för verksamheten. Särskild uppmärksamhet ska ägnas insatser inom den organiserade sysselsättningen som kan öka möjligheterna till egenförsörjning, exempelvis svenskundervisning och praktik. Uppdraget ska redovisas senast den 27 februari 2009.

Utskottet noterar att utredaren bl.a. ska samråda med Utredningen om nyanländas arbetsmarknadsetablering (dir. 2007:52). Denna utredning ska se över ansvar, utformning och finansiering av kommunernas flyktingmottagande samt andra insatser som sammantaget påskyndar och ökar möjligheterna till etablering på arbetsmarknaden för till kommunerna nyanlända flyktingar och skyddsbehövande i övrigt samt deras anhöriga.

Utskottet har i betänkande 2006/07:SfU8 uttalat att utskottet inte delar uppfattningen att svenskundervisning ska erbjudas den som väntar på att lämna landet. Nyttan därav kan ifrågasättas, och enligt utskottets mening torde den enskilde ha större nytta av t.ex. engelska, datakunskap och samhällskunskap, som erbjuds inom ramen för den återvändanderelaterade sysselsättningen. Med det anförda avstyrkte utskottet en motion om att undervisning i svenska ska pågå under hela vistelsetiden i Sverige. Riksdagen biföll utskottets förslag. Utskottet anser att riksdagen bör vidhålla sitt ställningstagande.

Utskottet, som anser att utredningen om mottagandet av asylsökande bör avvaktas, avstyrker motionerna Sf249 yrkandena 5 och 12, Sf335 yrkande 4 och Sf344 yrkande 26.

Vad gäller mottagande av ensamkommande barn beslutade riksdagen om en ändring i lagen om mottagande av asylsökande m.fl. som trädde i kraft den 1 juli 2006. Ansvaret för mottagandet av ensamkommande barn överfördes från Migrationsverket till kommuner som träffat överenskommelse med verket om detta. Migrationsverkets uppgift är numera att pröva och utreda barnens asylskäl. Verket ska vidare anvisa en kommun som blir vistelsekommun och som ska sörja för boende, omvårdnad, skolgång och åtgärder enligt socialtjänstlagen beträffande barnet. Kommunerna har behörighet att anordna boenden för asylsökande ensamkommande barn, och de kommuner som träffar överenskommelser med Migrationsverket är berättigade till en fast ersättning utöver den ersättning som utgår för det enskilda barnets boende och omvårdnad. Syftet med reformen är att mottagandet av ensamkommande barn bättre ska tillgodose barnens behov.

Enligt Migrationsverkets årsredovisning för 2007 ökade under året antalet ensamkommande asylsökande barn från 820 till 1 264. Av dem var 81 % i åldern 15–17 år och 80 % var pojkar. Verket avgjorde 1 090 ärenden varav 15 % inom tre månader. Ökningen av antalet ärenden bidrog till att andelen som avgjordes inom tre månader sjönk jämfört med året innan då 33 % avgjordes.

Under 2007 visade det sig att kommunerna inte hade tecknat överenskommelser i den utsträckning som krävdes för att möta ökningen av antalet ensamkommande barn. Regeringen inledde en dialog med Sveriges Kommuner och Landsting i syfte att öka antalet kommuner som tog emot ensamkommande barn.

I Migrationsverkets årsredovisning för 2007 anges att under året har verket fortsatt sina ansträngningar att få till stånd tillräckligt många kommunplatser. Bland annat uppmärksammade verket medierna på att vissa kommuner inte hade tagit sitt ansvar för att ta emot ensamkommande barn. Intresset för att ta emot barnen och ungdomarna ökade efter detta och efter det att de ekonomiska villkoren förbättrades, vilket har förbättrat förutsättningarna för ett bra mottagande. Antalet barn som bor i ankomstkommunernas tillfälliga boenden har minskat mot slutet av året.

I slutet av året fanns det 776 ensamkommande asylsökande barn och ungdomar i landet. Av dem vistades 153 i ankomstkommunerna, 294 i kommuner med överenskommelse om mottagande och 329 i familjehem hos släktingar eller nära anhöriga.

En särskild utredare i form av en kontaktperson har getts i uppdrag att genom dialog bidra till att stödja kommunernas flyktmottagande (dir. 2008:16). Kontaktpersonen ska bl.a. redovisa hinder och möjligheter för flyktmottagande i kommuner som i dag endast tar emot ett fåtal flyktingar eller inga alls, lyfta fram goda exempel från mottagandet i andra kommuner liksom möjliga samverkanslösningar. Kontaktpersonen ska löpande informera regeringen om vad som framkommit i dialogerna samt

redovisa möjligheter och hinder för att förbättra kommunernas flyktingmottagande och introduktionen av nyanlända invandrare. Arbetet ska avslutas med en skriftlig rapport till regeringen senast den 31 oktober 2008.

Utskottet noterar vidare att i den ovan redovisade utredningen om mottagandet av asylsökande (dir. 2007:172) ska utredaren särskilt uppmärksamma barns och ungas behov inom mottagandet samt där det är relevant analysera vilka konsekvenser förslagen får för barn och unga. Utskottet anser att de frågor som tas upp i motion Sf241 yrkandena 1 och 3–6 kan beaktas i utredningen. Utredaren ska vidare se över det ekonomiska biståndet till asylsökande i syfte att stödja en effektiv, human och tydlig asylprocess.

Utskottet, som noterar att kommunernas mottagande av de ensamkommande barnen nu fungerar bättre, förutsätter att frågan vid behov beaktas i nyssnämnda utredningar.

Utskottet noterar vidare att fr.o.m. den 1 augusti 2008 lämnas statlig ersättning till kommuner för vård i ett annat hem än barnets eget enligt socialtjänstlagen fram till dess att den unge fyller 21 år i de fall vården påbörjats före det att han eller hon fyllt 18 år.

Med vad som anförts ovan får motionerna Sf241 yrkandena 1, 3–6, Sf249 yrkande 14 och Sf310 anses delvis tillgodosedda och avstyrks. Även motionerna Sf249 yrkande 15 och Sf296 avstyrks.

I Migrationsverkets årsredovisning för 2007 anges att Migrationsverket strävar efter att alltid ta hänsyn till barn. Särskilt gäller detta de ensamkommande barn som kommer till Sverige utan den sociala trygghet som vårdnadshavare innebär. Trots att dessa ärenden prioriteras har verket under året inte nått målet att handlägga dem inom tre månader.

Enligt regeringens regleringsbrev för budgetåret 2008 avseende Migrationsverket ska beslut i fråga om bl.a. asylansökningar som rör ensamkommande barn fattas senast inom tre månader. Migrationsverket ska redovisa måluppfyllelsen och en analys av resultatet. Av redovisningen ska särskilt framgå handläggningstiden för ensamkommande barn. Även enligt regeringens regleringsbrev för budgetåret 2007 avseende Migrationsverket skulle beslut som rör ensamkommande barn fattas senast inom tre månader.

Utskottet konstaterar att andelen ärenden om ensamkommande asylsökande barn som avgjorts inom tre månader under 2007 har sjunkit från 33 % till 15 %, vilket till viss del kan förklaras med ökningen av antalet ärenden om ensamkommande asylsökande barn. En del i handläggningen av dessa ärenden består i att försöka hitta vårdnadshavare för en eventuell återförening. Utskottet kan också ha förståelse för att dessa insatser kan ta längre tid än tre månader. Utskottet, som noterar att regeringens mål fortsatt är att Migrationsverket ska ha en handläggningstid på högst tre månader i dessa ärenden, vill dock betona att det inte kan accepteras att så få ärenden avgörs inom den uppsatta tiden. Enligt utskottets mening är en förkortad handläggningstid en central fråga för Migrationsverket. Utskottet

utgår från att allt görs för att målet om högst tre månaders handläggnings-tid uppnås. Motion Sf249 yrkande 16 får med det anförda anses vara delvis tillgodosedd och avstyrks.

I syfte att stärka skyddet för barn som av flyktingskäl eller andra skäl kommer till Sverige utan legal vårdnadshavare och söker uppehållstillstånd här gjordes en lagändring den 1 juli 2005. Ensamkommande barn ska skyndsamt förses med god man som träder i barnets både förmyndares och vårdnadshavares ställe. Om barnet därefter beviljas uppehållstillstånd i Sverige ska den gode mannen ersättas av en särskilt förordnad vårdnadshavare enligt föräldrabalken.

Utskottet noterar att det i 4 § lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn hänvisas till 11 kap. 12 och 13 §§ föräldrabalken, vari föreskrivs att den gode mannen ska vara rättrådig, erfaren och i övrigt lämplig. Vid bedömningen av om den som utses är lämplig för uppdraget ska överförmyndaren fästa särskild vikt vid den utsatta situation som barnet befinner sig i. Genom en ändring i 11 § förordningen (1999:1134) om belastningsregister ska fr.o.m. den 1 juli 2005 uppgifter ur belastningsregister om brott som föranlett någon annan påföljd än penningböter lämnas ut om det begärs av en överförmyndare eller överförmyndarnämnd i ärenden om bl.a. godmanskap i fråga om den som man avser att utse till god man.

Den som utses att vara god man för ett ensamkommande barn ska således uppfylla de allmänna krav som föräldrabalken uppställer för gode män samt därutöver vara lämpad för arbete med barn som befinner sig i en utsatt situation. Det ankommer på överförmyndaren att se till att den som förordnas verkligen har förutsättningar att klara av uppdraget. Om den som ska utses redan har så många uppdrag att han eller hon skulle få svårt att sköta även det nya uppdraget ska vederbörande givetvis inte förordnas. Utskottet vill också betona länsstyrelsernas ansvar och förutsätter att regeringen följer utvecklingen.

Utskottet noterar i detta sammanhang att civilutskottet i sitt betänkande 2006/07:CU4 Länsstyrelsernas tillsyn av överförmyndare har behandlat Riksrevisionens styrelses framställning härom (2005/06:RRS26). Riksdagen gav därvid med bifall till framställningens punkt 1 som sin mening regeringen till känna vad utskottet anförde om att vidta åtgärder för att stärka länsstyrelsernas tillsyn av överförmyndare.

Utskottet är inte berett att föreslå ett tillkännagivande med anledning av motion Sf342 som därmed avstyrks.

Svenskt medborgarskap

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. svenskt medborgarskap för barn födda i Sverige och om språkkunskaper för att beviljas svenskt medborgarskap.

Motionerna

I motion Sf237 av Luciano Astudillo (s) begärs att regeringen ska se över och ändra lagen om svenskt medborgarskap på så sätt att alla barn som föds i Sverige ska ha rätt att förvärva svenskt medborgarskap. Motionären anför att ett nyfött barn vars båda föräldrar är utländska medborgare inte automatiskt förvärvat svenskt medborgarskap och att detta är otidsenligt. Alla barn som föds i Sverige och vars föräldrar har uppehållstillstånd i Sverige bör i stället ges möjligheten att förvärva ett svenskt medborgarskap direkt.

I motion Sf209 av Inger René och Marietta de Pourbaix-Lundin (m) begärs att regeringen lägger fram förslag till sådan ändring i lagen om svenskt medborgarskap att test av kunskaper i svenska språket ingår som ett kriterium för att få svenskt medborgarskap. Motionärerna föreslår vidare att en reglering av på vilket sätt kunskaperna ska kunna dokumenteras bör införas och att det bör kunna medges undantag föranledda t.ex. av sökandens ålder eller andra särskilda omständigheter.

Birgitta Ohlsson och Barbro Westerholm (fp) begär i motion Sf313 ett tillkännagivande om att ensamstående pappor inte ska diskrimineras som föräldrar på grund av kön. Motionärerna pekar på att det finns regler, avseende medborgarskap, folkbokföring av barnet m.m. som missgynnar ensamstående pappor, i de fall där barnet föds utomlands av en mamma med annan nationalitet.

Utskottets ställningstagande

Den svenska medborgarskapslagstiftningen baseras på den s.k. härstamningsprincipen som innebär att ett barns medborgarskap bestäms av föräldrarnas medborgarskap, till skillnad från territorialprincipen som innebär att barnet får medborgarskap i det land där det föds. Vissa undantag från regeln har införts, bl.a. för att säkerställa att statslösa barn bosatta i Sverige har möjlighet att snabbt få ett medborgarskap.

Frågan om att alla barn som föds i Sverige ska ha rätt att förvärva svenskt medborgarskap har tidigare behandlats av utskottet. Utskottet har bedömt, senast i betänkande 2006/07:SfU10, att införandet av en nyordning där alla barn födda i Sverige ges rätten till svenskt medborgarskap skulle förutsätta betydande principiella och praktiska överväganden. Utskottet fann det inte klarlagt att fördelarna med en sådan nyordning skulle väga över fördelarna med huvudregeln att ett barn följer föräldrarnas med-

borgarskap. Därmed avstyrkte utskottet motionsyrkanden om att barn som föds i Sverige ska ha rätt till svenskt medborgarskap. Riksdagen biföll utskottets förslag.

Utskottet anser att riksdagen bör vidhålla sitt ställningstagande och avstyrker därmed motion Sf237.

I betänkande 2006/07:SfU10 noterade utskottet att regeringen avsåg att verka för en förbättrad språkutbildning och även en förbättrad integration på arbetsmarknaden vilket även det stärkte språkkunskaperna och avstyrkte därmed en motion om att test av kunskaperna i svenska språket ska ingå som ett kriterium för att få svenskt medborgarskap. Riksdagen biföll utskottets förslag.

I regeringsförklaringen hösten 2007 anges att regeringen fortsätter arbetet med att bryta utanförskapet för nyanlända i Sverige genom fokus på arbete och språkkunskaper samt bättre samordning mellan myndigheter.

Utskottet noterar att regeringen gett det inrättade Globaliseringsrådet i uppdrag att dra lärdomar av olika länders integrationsarbete, inrymmande även språkkunskapernas betydelse för medborgarskap och för att underlätta en fungerande integration.

Vidare noterar utskottet att utbildningsminister Jan Björklund och integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni måndagen den 18 februari 2008 höll en pressträff för att presentera nya förslag angående svenska för invandrare (sfi). Regeringen avser att satsa på ett s.k. sfi-lyft med sju åtgärder för att förbättra svenskundervisningen för invandrare.

Utskottet anser att riksdagen bör vidhålla sitt ställningstagande och avstyrker därmed motion Sf209.

Enligt 5 § lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap förvärvar ett barn, som har fötts utomlands och som inte har förvärvat svenskt medborgarskap men vars far sedan barnets födelse är svensk medborgare, svenskt medborgarskap genom att fadern anmäler önskemål om det innan barnet har fyllt 18 år. Om barnet har fyllt 12 år och har utländskt medborgarskap, krävs för förvärv av svenskt medborgarskap att barnet samtycker därtill. Sådant samtycke behövs dock inte om barnet är varaktigt förhindrat att lämna samtycke på grund av en psykisk störning eller på grund av något annat liknande förhållande. Barnets vårdnadshavare ska samtycka till förvärvet av svenskt medborgarskap.

I proposition 1999/2000:147, som har legat till grund för bestämmelsen, framgår följande. Generellt sett talar starka skäl för att en förälders svenska medborgarskap alltid ska överföras till barnet. När det gäller barn som föds i utlandet kan dock situationen vara den att barnet har lite eller ingen kontakt med sin svenske far. I så fall är skälen för att fadern ska överföra sitt medborgarskap ex lege inte lika starka. För att uppfylla kravet att det ska finnas en reell koppling mellan far och barn och för att ändå underlätta för ett barn, som föds i utlandet med en svensk far som inte är gift med barnets mor, att erhålla svenskt medborgarskap är det lämpligt med ett anmälningsförfarande där fadern ges möjlighet att anmäla

önskemål om svenskt medborgarskap för barnet. Det kan dock enligt vissa länders rättsordningar finnas en risk för att barnet förlorar det från modern förvärvade medborgarskapet. För dessa situationer bör därför moderns (eller särskilt förordnad vårdnadshavares) samtycke inhämtas.

Utskottet finner inte skäl att göra något tillkännagivande med anledning av motion Sf313 som därmed avstyrks.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Skyddsbehov m.m., punkt 1 (v)

av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf277 yrkande 3 och avslår motionerna 2007/08:Sf292 och 2007/08:Sf344 yrkandena 4 och 8.

Ställningstagande

Det görs ofta gällande att flertalet personer som söker asyl i Sverige inte har några verkliga asylskäl. Detta kan knappast stämma då nästan alla asylsökande kommer från länder där det antingen pågår krig, väpnad konflikt eller grova kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Det finns inte heller skäl att tro att de som söker asyl i Sverige generellt sett återoppar svagare skäl än asylsökande i andra länder. Förklaringen till att så få ges flyktingstatus i Sverige är snarare att Sverige upphört att tillämpa Genèvekonventionen. Av det skälet är det av utomordentlig vikt att stärka svenska myndigheters respekt för asylrätten och Genèvekonventionen.

2. Skyddsbehov m.m., punkt 1 (mp)

av Bodil Ceballos (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf344 yrkandena 4 och 8 samt avslår motionerna 2007/08:Sf277 yrkande 3 och 2007/08:Sf292.

Ställningstagande

Den som ansöker om uppehållstillstånd i Sverige kan beviljas ett permanent eller i vissa fall ett tidsbegränsat tillstånd. Migrationsverket använder sig emellertid av tidsbegränsade uppehållstillstånd också av rent strategiska skäl såsom att situationen i hemlandet bedöms inom en framtid bli stabila, varvid personen i fråga kan återvända till sitt hemland. Eftersom detta inte är ett humant sätt att hantera dessa ärenden bör möjligheten att bevilja tidsbegränsade uppehållstillstånd begränsas.

Den nu gällande utlänningslagen är enbart ny till formen. Förutom införandet av en ny instans- och processordning har ytterst lite förändrats jämfört med tidigare. Det utredningsarbete som låg till grund för den nya lagen visade dock klart att det finns ett behov av att reformera lagstiftningen i övrigt. Avsikten var också att, sedan väl de processuella delarna reformerats, återkomma i fråga om de materiella frågorna. En fullständig översyn bör nu ske av utlänningslagen, framför allt för att få den förenlig med Sveriges internationella folkrättsliga åtaganden och med humanitetens krav.

3. Dublinärenden, punkt 2 (v) av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf277 yrkande 13 och avslår motion 2007/08:Sf344 yrkande 33.

Ställningstagande

Huvudregeln i Dublinförordningen om att asylansökan ska göras i det första EU-land den sökande rest in i leder till att asylsökande koncentreras till de länder som gränsar mot områden varifrån många flyktingar kommer. Förordningen motverkar därmed en någorlunda jämn fördelning av asylsökande inom EU och koncentrerar dem i stället till frontstaterna.

Den enda rimliga principen för att avgöra vilket land som ska handlägga en asylansökan är att låta den asylsökande själv fatta beslutet. Det skulle spara stora belopp för skattebetalarna i EU-länderna eftersom de s.k. Dublinförfrågningarna länderna emellan är synnerligen tidsödande och kostsamma samtidigt som de förlänger handläggningstiderna på ett orimligt sätt. Konsekvenserna har bl.a. visat sig i de uppmärksammade avvisingarna i Dublinärenden som skett till Grekland. Det gäller också människor som genom Dublinbestämmelserna sänds tillbaka till länder där de riskerar förföljelse. Förra året sändes 900 personer från Sverige till Grekland av vilka en majoritet var irakier. Enligt 2007 års statistik fick tre av

fyra av de irakier som kom till Sverige beslut om asyl här, medan ingen av dem som kom till Grekland fick det. Dessutom har Norge och Tyskland beslutat att stoppa avvísningar enligt Dublinförordningen till Grekland. Regeringen bör därför ta initiativ till en översyn av förordningen med syfte att fördelningskriteriet för de asylsökande ska vara dessas egna val.

4. Dublinärenden, punkt 2 (mp)

av Bodil Ceballos (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf344 yrkande 33 och avslår motion 2007/08:Sf277 yrkande 13.

Ställningstagande

Dublinförordningen ger varje land rätt och möjlighet att själv pröva en asylansökan även om personen i fråga först har vistats i ett annat EU-land. Den som ger sig av har för det mesta ett slutmål och kommer därför att försöka ta sig dit. Det kan t.ex. handla om ett land där det finns många landsmän eller släktingar eller där det finns många med samma religion. Av det skälet bör det land som är individens slutmål vara det land som ska pröva asylansökan.

5. Begreppet väpnad konflikt, punkt 4 (s, v, mp)

av Veronica Palm (s), Ronny Olander (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Kurt Kvarnström (s), Göte Wahlström (s), Kalle Larsson (v), Matilda Ernkrans (s) och Bodil Ceballos (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:Sf277 yrkande 23 i denna del och 2007/08:Sf348 yrkande 16.

Ställningstagande

Den som behöver skydd på grund av väpnad inre eller yttre konflikt har rätt till uppehållstillstånd. Emellertid har Migrationsöverdomstolen gjort en tolkning av begreppet väpnad konflikt som enligt vår mening inte kan

anses överensstämma med lagstiftarens intentioner. Exempelvis har ett land med stora interna konflikter med massdödande inte bedömts utgöra väpnad konflikt i utlänningslagens mening. Regeringen bör därför snarast låta göra en översyn av tillämpningen av bestämmelsen om väpnad konflikt i utlänningslagen.

6. Svåra motsättningar i hemlandet, punkt 5 (v, mp)

av Kalle Larsson (v) och Bodil Ceballos (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf277 yrkande 23 i denna del.

Ställningstagande

Den som känner välgrundad fruktan att utsättas för allvarliga övergrepp på grund av svåra motsättningar i hemlandet har rätt till uppehållstillstånd. Domstolarna har emellertid tolkat bestämmelsen så att det måste röra sig om ett individualiserat hot för att den ska vara tillämplig. Detta strider enligt vår mening mot vad lagstiftaren avsåg. Av nu nämnda skäl bör regeringen låta göra en översyn av bestämmelsen i fråga.

7. Trafficking m.m., punkt 6 (s)

av Veronica Palm (s), Ronny Olander (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Kurt Kvarnström (s), Göte Wahlström (s) och Matilda Ernkrans (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Ju246 yrkande 18 och avslår motionerna 2007/08:Ju340 yrkande 3, 2007/08:Sf309 yrkandena 1 och 2, 2007/08:Sf330 och 2007/08:Sf344 yrkande 21.

Ställningstagande

Migrantarbetarnas ställning är svag med övergrepp och usla arbetsförhållanden. Särskilt kvinnor är utsatta och ses ofta som handelsvaror. De möts också ofta av negativa attityder efter hemkomsten. Problemen för migrerande kvinnor måste därför ägnas ökad uppmärksamhet både i Sverige och i internationella sammanhang.

8. Trafficking m.m., punkt 6 (v)

av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Ju340 yrkande 3 och avslår motionerna 2007/08:Ju246 yrkande 18, 2007/08:Sf309 yrkandena 1 och 2, 2007/08:Sf330 och 2007/08:Sf344 yrkande 21.

Ställningstagande

En utlänningslag som medverkar vid förundersökning eller huvudförhandling i brottmål kan enligt utlänningslagen få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd om minst sex månader. Vidare kan ett tidsbegränsat uppehållstillstånd om 30 dagar ges om personen i fråga behöver betänketid för att återhämta sig och för att kunna ta ställning till om han eller hon vill samarbeta med de brottsutredande myndigheterna. Konsekvensen av denna bestämmelse är att svenska myndigheter avvisar offren för sexuell exploatering när de fått ut den information de anser sig behöva. Detta riskerar att fungera som ytterligare ett övergrepp mot dessa personer. Eftersom ett tidsbegränsat uppehållstillstånd inte är tillräckligt bör de beviljas flyktingstatus och permanent uppehållstillstånd med stöd av Genèvekonventionen.

9. Trafficking m.m., punkt 6 (mp)

av Bodil Ceballos (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf344 yrkande 21 och avslår motionerna 2007/08:Ju246 yrkande 18, 2007/08:Ju340 yrkande 3, 2007/08:Sf309 yrkandena 1 och 2 samt 2007/08:Sf330.

Ställningstagande

Offer för människohandel är en särskilt utsatt grupp kvinnor som tas emot på olika sätt i olika EU-länder. Nyligen anpassades svensk lag till ett EG-direktiv om möjlighet att ge uppehållstillstånd med begränsad giltighetstid till vittnen eller målsägande i människohandelsbrott. Direktivet går emellertid inte tillräckligt långt eftersom få torde våga vittna när de vet att de nästa dag kan skickas tillbaka till hemlandet igen. Italien kräver inte medverkan i rättsprocessen för uppehållstillstånd utan ger uppehållstillstånd för

social rehabilitering. Regeringen bör snarast utreda möjligheten att anamma den italienska modellen och därefter återkomma till riksdagen med förslag.

10. Könrelaterad förföljelse, punkt 7 (v)

av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:Sf277 yrkandena 20–22, 2007/08:So295 yrkande 9 och 2007/08:So335 yrkande 1 och avslår motionerna 2007/08:U204 yrkande 4, 2007/08:U304 yrkandena 32–34 och 2007/08:Sf242.

Ställningstagande

Flyktingbegreppet i utlänningslagen har utvidgats till att omfatta även förföljelse på grund av kön. Än så länge har Migrationsöverdomstolen endast avgjort något enstaka mål på grundval av den nya bestämmelsen, varför det är för tidigt att dra några slutsatser av tillämpningen. När det utbildats en rättspraxis på grundval av den nya bestämmelsen bör regeringen låta utvärdera bestämmelsen och dess tillämpning för att klargöra om de avsedda förändringarna blivit verklighet.

Trots ändringen av utlänningslagen har Migrationsverket och migrationsdomstolarna fortsatt att utvisa homosexuella personer till länder som t.ex. Iran. Eftersom det är klarlagt att människor avrättas på grund av sin sexuella läggning i Iran bör asylsökande homosexuella iraniers fruktan anses välgrundad så länge paragrafen om dödsstraff och kroppsbestraffning finns kvar i den iranska strafflagen. Detsamma bör gälla alla andra länder som avrättar och bestraffar homosexuella och bisexuella på grund av deras sexuella läggning samt transpersoner på grund av deras könsidentitet. Sverige bör ta sitt ansvar och ge de HBT-personer som flyr hit rätt till flyktingstatus. Vidare bör flyktingbegreppet i utlänningslagen vidgas till att omfatta förföljelse på grund av könsidentitet.

11. Samarbetet inom EU, punkt 8 (s)

av Veronica Palm (s), Ronny Olander (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Kurt Kvarnström (s), Göte Wahlström (s) och Matilda Ernkrans (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:U353 yrkande 12 och 2007/08:Sf348 yrkandena 10 och 11 samt avslår motion 2007/08:Sf277 yrkandena 7–9, 11, 12, 14 och 15.

Ställningstagande

Migrationsströmmarna går i stor uträkning i riktning mot västvärlden. Många ser Europa som en möjlig tillflyktsregion för ett fortsatt liv i trygghet. Bland annat inom EU diskuteras migration och migrationens betydelse. Även om Sverige i detta sammanhang varit aktivt är det av största vikt att vi fortsätter att vara pådrivare inom EU för en solidarisk och generös flyktingpolitik som garanterar alla en rättssäker prövning och ett bra mottagande inom hela EU.

Vidare måste alla länder och inte minst EU:s medlemsstater ta ett solidariskt och gemensamt ansvar för att ge människor skydd. Sverige måste fortsätta att verka för en solidarisk fördelning av ansvaret för flyktingar som söker sig till Europa.

12. Samarbetet inom EU, punkt 8 (v)

av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf277 yrkandena 7–9, 11, 12, 14 och 15 samt avslår motionerna 2007/08:U353 yrkande 12 och 2007/08:Sf348 yrkandena 10 och 11.

Ställningstagande

Vid den s.k. gränsförvaltningen av EU:s yttergränser bl.a. i Medelhavet och utanför Afrikas västkust bedrivs både av enskilda EU-stater och genom EU:s byrå för yttre gränskontroll – Frontex – en verksamhet som stoppar flyktingar på väg till Europa för att söka asyl. Regeringen bör verka för att EU anslår medel för att möjliggöra för FN:s flyktingkommisariat att medverka med sin kunskap om flyktingkonventionens tillämpning vid förvaltningen av EU:s yttre gränser.

Vidare måste, innan Frontex tillåts att inleda en ny operation, den grundläggande inriktningen av EU:s asyl- och migrationspolitik ändras så att mönstret av kränkningar av tredjelandsmedborgarnas mänskliga rättigheter upphör.

Storbritannien försökte under våren 2003 få stöd av EU för upprättande av transitläger för asylsökande i utomeuropeiska länder. EU har därefter inlett pilotprojekt i bl.a. Tanzania och Moldavien med s.k. kapacitetsbyg-

gande för flyktingmottagande i dessa länder. Detta visar att EU med alla medel vill stänga skyddsbehövande människor ute från EU. Sverige bör fortsätta att kraftfullt tillbakavisa alla förslag som i likhet med det brittiska förslaget syftar till att förlägga asylprövningsförfarandet utanför EU.

I februari 2002 antog rådet en handlingsplan för att bekämpa illegal invandring. Bland annat enades man om återtagandeavtal med vissa tredje-länder. Dessvärre görs hemländernas migrationsmyndigheter till medbrottslingar i den förödmjukande behandlingen av de egna medborgarna. Dessa ser sina regeringar som handlande i EU-ländernas intresse tvärtemot skyldigheten att skydda de egna medborgarna mot godtycklig behandling av andra länders regeringar. Bland annat av detta skäl bör regeringen ta initiativ till en ändring av EU:s politik beträffande återtagandeavtal.

Regeringen bör vidare använda sin vetorätt mot ytterligare repressiva förslag på detta politikområde innan nya och förändrade direktiv som syftar till att garantera vissa miniminivåer för skyddsregler och mottagningsvillkor har antagits.

Regeringen bör också ta initiativ till att direktiven om skyddsgrunder och asylprocedurer omarbetas i de delar som strider mot internationell rätt.

13. Transportörsansvar, punkt 9 (v)

av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf277 yrkande 10 och avslår motion 2007/08:Sf344 yrkande 32.

Ställningstagande

Direktivet om transportörsansvar, som har införlivats i svensk rätt, har både till syfte och effekt att kortsluta rätten till asyl och göra Genèvekonventionen oanvändbar. Direktivet innebär i praktiken att myndighetsutövning läggs ut på privata transportföretag, som har vinstsyftet som främsta ledstjärna. Transportörsansvaret har också som oundviklig följd att transportföretagen inför rasprofilering vid sina passagerarkontroller. Detta är oacceptabelt och försvårar en effektiv kamp mot främlingsfientlighet och rasism. Av nu nämnda skäl bör regeringen omedelbart påkalla nya förhandlingar om direktivet om transportörsansvar så att alla bestämmelser i direktivet som sätter asylrätten ur spel eller leder till diskriminering grundad på hudfärg eller etniskt ursprung tas bort.

14. Transportörsansvar, punkt 9 (mp)

av Bodil Ceballos (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf344 yrkande 32 och avslår motion 2007/08:Sf277 yrkande 10.

Ställningstagande

Schengensamarbetet innebär i stora delar en försämring av asylpolitiken inom EU. Transportörsansvaret är dessutom orimligt genom att t.ex. flygbolag ska agera migrationshandläggare vid ombordstigning. Detta krav leder till att personer utan myndighetsstatus och landkunskap tvingas stänga dörren för personer som kan ha asylskäl. Regeringen bör inom EU verka för att transportörsansvaret avskaffas.

15. Uppehållstillstånd vid synnerligen ömmande omständigheter, punkt 10 (v)

av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf277 yrkande 25.

Ställningstagande

Bestämmelsen i utlänningslagen som ger möjlighet att bevilja uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter bör ändras. Uttrycket ”synnerligen” är i rättsliga sammanhang ett mycket snävt begrepp och bör därför bytas ut mot ”särskilt” som ger möjlighet till en något mer generös bedömning. Av det skälet bör regeringen snarast återkomma med förslag om en ändring av 5 kap. 6 § UtLL.

16. Arbetskraftsinvandring m.m., punkt 11 (s, v)

av Veronica Palm (s), Ronny Olander (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Kurt Kvarnström (s), Göte Wahlström (s), Kalle Larsson (v) och Matilda Ernkrans (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf348 yrkandena 7 och 8 samt avslår motionerna 2007/08:Sk370 yrkande 1, 2007/08:Sf208, 2007/08:Sf243, 2007/08:Sf254 i denna del, 2007/08:Sf272, 2007/08:Sf335 yrkande 8, 2007/08:Sf337, 2007/08:Sf343 och 2007/08:Sf344 yrkandena 24 och 25.

Ställningstagande

Det kan konstateras att regeringens nuvarande linje på flera centrala områden frångår förslagen från den parlamentariska utredningen om arbetskraftsinvandring (Kaki). Vi anser att den arbetsmarknadsprövning som sker enligt dagens regler ska behållas och att Ams liksom fackliga organisationers inflytande över bedömningen av arbetskraftsbehovet bör finnas kvar.

Det är vidare nödvändigt att hålla isär asylprövning och arbetskraftsinvandring. En rätt för asylsökande som fått avslag på ansökan att kunna ”byta spår” till att bli arbetssökande samt att ansökan om arbetskraftsinvandring inte ska behöva ske från hemlandet, riskerar att underminera asyl- och skyddsskäl enligt gällande konventioner. Graden av arbetsföretag kan bli avgörande för uppehållstillstånd och inte de inledande skyddsskälerna.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

17. Arbetskraftsinvandring m.m., punkt 11 (mp)

av Bodil Ceballos (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:Sf337 och 2007/08:Sf344 yrkandena 24 och 25 samt avslår motionerna 2007/08:Sk370 yrkande 1, 2007/08:Sf208, 2007/08:Sf243, 2007/08:Sf254 i denna del, 2007/08:Sf272, 2007/08:Sf335 yrkande 8, 2007/08:Sf343 och 2007/08:Sf348 yrkandena 7 och 8.

Ställningstagande

Sverige behöver ett nytt och öppnare regelverk för arbetskraftsinvandring från tredjeländ där det är arbetsgivaren som ska bedöma rekryteringsbehovet. En s.k. arbetssökarvisering bör beviljas alla från tredjeländ som uppfyller kriterierna för ett besöksvisum och som deklarerar en intention att vilja etablera sig i Sverige.

Om alla ärenden om uppehålls- och arbetstillstånd ska samlas under Migrationsverket, som även ska ta in uppgifter från arbetstagarorganisationerna avseende lön, försäkringsskydd och anställningsvillkor i övrigt, behöver verket kraftigt ökade resurser och ny kompetens.

Riksdagen bör som sin mening ge regeringen till känna att Sverige behöver en mer generös arbetskraftsinvandring och att den myndighetsbaserade arbetsmarknadsprövningen bör upphöra.

Vidare bör den som har en fast, varaktig anställning kunna få arbetstillstånd utan att först behöva återvända till sitt hemland. Ett sådant förslag har aviserats ingå i nya regler för arbetskraftsinvandring. Beslut om utvisning av personer som uppfyller dessa krav bör därför inte verkställas i avvaktan på nya regler.

18. Nordisk arbetsmarknad, punkt 12 (s)

av Veronica Palm (s), Ronny Olander (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Kurt Kvarnström (s), Göte Wahlström (s) och Matilda Ernkrans (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf229.

Ställningstagande

Det är mycket viktigt att arbetet med en nordisk överenskommelse avseende fri rörlighet inom Norden för invandrare med permanent uppehållstillstånd prioriteras, detta för att underlätta tredjelandsmedborgarnas möjligheter att delta på en nordisk arbetsmarknad. Det anförda bör riksdagen ge regeringen till känna.

19. Utnyttjande av papperslösa, punkt 13 (s)

av Veronica Palm (s), Ronny Olander (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Kurt Kvarnström (s), Göte Wahlström (s) och Matilda Ernkrans (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf236 och avslår motionerna 2007/08:Sf250 yrkandena 7 och 8, 2007/08:Sf254 i denna del och 2007/08:Sf276 yrkande 1.

Ställningstagande

Utlänningslagen måste ses över i syfte att införa en möjlighet att utdöma skadestånd från arbetsgivare som utnyttjar papperslösa. Både gömda och papperslösa bryter mot utlänningslagen genom att vistas illegalt i landet och ska även i fortsättningen avvisas eller utvisas. Emellertid bör det samtidigt bli möjligt att utdöma ett skadestånd från arbetsgivaren som motsvarar skillnaden mellan den lön arbetstagaren fått och den som är normal i branschen. Eventuellt bör det även införas en möjlighet att utkräva ett allmänt skadestånd för den kränkning som arbetstagaren blivit utsatt för. Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

20. Utnyttjande av papperslösa, punkt 13 (v)

av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:Sf250 yrkandena 7 och 8 samt 2007/08:Sf276 yrkande 1, bifaller delvis motion 2007/08:Sf254 i denna del och avslår motion 2007/08:Sf236.

Ställningstagande

Papperslösa vågar många gånger inte vända sig till myndigheterna för att få hjälp mot utnyttjande eftersom de då riskerar att själva åtalas för att ha arbetat illegalt. Straffet för den som arbetar illegalt bör därför avskaffas. Samtidigt måste straffet för arbetsgivare som anlitar svart arbetskraft skärpas. Det finns ett antal oseriösa arbetsgivare som sysslar med ekonomisk brottslighet genom att utnyttja papperslösa. Det är oacceptabelt att kriminella arbetsgivare riskfritt ska kunna utnyttja en grupp människor som inte har några skyddsnät. Arbetsgivare som skor sig ska kunna bli skyldiga att betala mellanskillnaden mellan den lön de betalat och den lön som gäller i branschen. Vidare bör ett skadestånd för kränkande behandling kunna dömas ut till den som utnyttjats. Regeringen bör återkomma med förslag till åtgärder i enlighet med det anförda.

21. Asylsökande och arbetstillstånd, punkt 14 (v)

av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf249 yrkande 4 och avslår motionerna 2007/08:Sf230, 2007/08:Sf320 och 2007/08:Sf335 yrkande 7.

Ställningstagande

Migrationsverket bör i regleringsbrevet ges ett uppdrag att, i samband med att ansökan om uppehållstillstånd lämnas in, informera den asylsökande om möjligheterna till undantag från krav på arbetstillstånd. Det anförda bör riksdagen ge regeringen till känna.

22. Anhöriginvandring m.m., punkt 15 (v)

av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf277 yrkandena 16 och 18 samt avslår motionerna 2007/08:Ju389 yrkande 2 och 2007/08:U304 yrkande 26.

Ställningstagande

Möjligheterna för anhöriginvandring måste förbättras. Bland annat ska barn som lämnat in ansökan i god tid innan de fyllt 18 år, men som uppnått 18 års ålder under ärendets handläggning, inte nekas återförening med sina föräldrar. Vidare bör den s.k. sista länken-regeln återinföras och möjligheterna för äldre föräldrar att återförenas med vuxna barn förbättras. Kraven på hushållsgemenskap omedelbart innan det vuxna barnet bosatt sig i Sverige och kravet på att föräldrarna måste ha ansökt om familjeåterförening inom en kort tid efter att barnet fått uppehållstillstånd i Sverige måste upphöra. Det bör inte ställas något försörjningskrav på anknytningspersonen. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om förbättrade regler för anhöriginvandring.

Förslag till lagändringar bör även snarast läggas fram för att komma till rätta med de fortsatta missförhållandena med avvisningsbeslut av kvinnor som misshandlats eller kränkts under den tvååriga provotiden. Den tidigare lagändringen om ”allvarlig kränkning” har inte fått önskad effekt.

23. Ansökan om uppehållstillstånd för anhöriga, punkt 16 (s)
av Veronica Palm (s), Ronny Olander (s), Siw Wittgren-Ahl (s),
Kurt Kvarnström (s), Göte Wahlström (s) och Matilda Ernkrans (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf311, bifaller delvis motion 2007/08:Sf277 yrkande 17 och avslår motionerna 2007/08:Sf277 yrkande 34 och 2007/08:Sf344 yrkande 22.

Ställningstagande

Upphållstillstånd ska enligt huvudregeln sökas från hemlandet. Undantag kan göras t.ex. om ett barn riskerar att skiljas från sin förälder under lång tid. Enligt en prejudicerande dom är sex månader inte en anmärkningsvärt lång tid för en förälder att vara ifrån sitt barn. Detta är inte rimligt. Därför måste regeringen se över lagstiftningen.

24. Ansökan om uppehållstillstånd för anhöriga, punkt 16 (v)
av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf277 yrkandena 17 och 34, bifaller delvis motion 2007/08:Sf311 och avslår motion 2007/08:Sf344 yrkande 22.

Ställningstagande

Det måste gå att göra undantag från huvudregeln om att ansökan ska ske från utlandet i de fall utlänningen har barn i Sverige, kvinnan i förhållandet är gravid eller sökanden med all sannolikhet skulle få sin ansökan beviljad. Regeringen bör snarast återkomma med förslag om att ansökan om uppehållstillstånd för anhöriga i dessa fall ska kunna ske i Sverige.

Numera krävs att familjemedlemmar till en kvotflykting ska besöka en svensk ambassad för att ansöka om familjeåterförening, även om det inte finns någon svensk ambassad i hemlandet och det är stora praktiska svårigheter att ta sig till någon svensk ambassad. Tidigare har i sådana situationer detta krav eftergivits. Regeringen bör uppdra åt Migrationsverket att återgå till tidigare praxis vad gäller krav på att ansökan om familjeåterförening måste göras vid svensk beskickning.

25. Ansökan om uppehållstillstånd för anhöriga, punkt 16 (mp)
av Bodil Ceballos (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf344 yrkande 22 och avslår motionerna 2007/08:Sf277 yrkandena 17 och 34 samt 2007/08:Sf311.

Ställningstagande

Den som varit gift eller sambo i minst sex månader bör kunna ansöka om uppehållstillstånd i Sverige. Regeringen bör återkomma med ett förslag om detta.

26. Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut, punkt 17 (v)
av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf277 yrkandena 26, 27 och 29 samt avslår motionerna 2007/08:Ju319 yrkandena 1–3 och 2007/08:Sf344 yrkandena 13, 17 och 18.

Ställningstagande

Av propositionen med förslag till ny utlänningslag framgår att något beslut om avvisning inte bör fattas då det redan inför beslutet om uppehållstillstånd står klart att ett avlägsnandebeslut inte går att verkställa. Många gånger fattas dock avvisningsbeslut i uppenbar strid med detta. Det är där-

för nödvändigt att regeringen återkommer till riksdagen med förslag om en ny bestämmelse i utlänningslagen med innebörd att ett sådant avlägsnandebeslut inte ska få fattas.

Bestämmelsen i 12 kap. 19 § 2 UtIL med krav på att utläningen inte tidigare haft möjlighet att åberopa ett verkställighetshinder eller har giltig ursäkt för att inte tidigare ha åberopat det står i uppenbar konflikt med Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna. Regeringen bör därför ta initiativ till en översyn av bestämmelsen för att bringa den i överensstämmelse med Europakonventionen.

I utlänningslagen anges att en utlänningsbeslut ska lämna landet inom två veckor. Utlänningslagen bör ändras så att det av lagtexten klart framgår att en utlänningsbeslut alltid ska ges skäligt rådrum för att ordna förberedelserna inför avresan.

27. Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut, punkt 17 (mp)

av Bodil Ceballos (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:Ju319 yrkandena 1–3 och 2007/08:Sf344 yrkandena 13, 17 och 18 samt avslår motion 2007/08:Sf277 yrkandena 26, 27 och 29.

Ställningstagande

Migrationsverket kan överlåta till polismyndighet att verkställa ett avvisnings- eller utvisningsbeslut. Migrationsdomstol bör i varje enskilt fall pröva om polis ska få verkställa ett beslut. Polisen bör även återrapportera till domstolen om hur verkställigheten skett.

Det förekommer att personer med asylskäl utvisas eller avvisas från Sverige trots att de i hemlandet riskerar att utsättas för tortyr eller annan omänsklig behandling. För att detta ska kunna ske tillämplar Sverige ett system med s.k. diplomatiska garantier. Diplomatiska garantier strider mot Sveriges internationella flyktingrättsliga åtaganden och ska aldrig accepteras.

Sverige har i dag ingen skyldighet att följa upp vad som händer en person som avvisats till sitt hemland. En sådan skyldighet bör dock införas. I de fall återkomsten leder till förföljelse från myndigheter eller andra bör den avvisade få hjälp att återvända till Sverige och staten bör betala skadestånd.

28. Tidsgräns för förvar m.m., punkt 18 (v, mp)

av Kalle Larsson (v) och Bodil Ceballos (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:Sf277 yrkande 38 och 2007/08:Sf344 yrkande 14.

Ställningstagande

Den nuvarande regleringen av förutsättningarna för tagande i förvar är mycket vaga och ger stort utrymme för godtycke för tillämpande myndigheter. Det är inte heller acceptabelt att det inte finns någon absolut tidsgräns för en person att vara tagen i förvar. En utredning med uppgift att se över bestämmelserna om förvar bör tillsättas.

29. Övrigt om förvar, punkt 19 (mp)

av Bodil Ceballos (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf344 yrkandena 15 och 16.

Ställningstagande

Ett förbud mot att ha barn placerade i förvar bör införas. Vidare bör alla förvarsärenden prövas av domstol där asylsökanden deltar som part.

30. Besöksvisum, punkt 20 (s)

av Veronica Palm (s), Ronny Olander (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Kurt Kvarnström (s), Göte Wahlström (s) och Matilda Ernkrans (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf348 yrkande 9 och avslår motionerna 2007/08:Sf277 yrkande 32 och 2007/08:Sf322.

Ställningstagande

Sverige bör vidmakthålla en stor öppenhet vad gäller visering inom ramen för en reglerad invandring. Samtidigt bör man, i syfte att möta en ökad globalisering och skapa en större öppenhet i mötet mellan människor, nationellt och inom EU se över på vilket sätt en ökad migration kan kräva en mer generös viseringspraxis.

31. Besöksvisum, punkt 20 (v)

av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf277 yrkande 32, bifaller delvis motion 2007/08:Sf322 och avslår motion 2007/08:Sf348 yrkande 9.

Ställningstagande

Den praxis som Migrationsverket tillämpar beträffande besöksvisum innebär en betydligt restriktivare hållning mot sökande från länder från vilka det tidigare varit vanligt med s.k. avhopp. Det är dock orimligt att straffa helt andra människor på grund av att landsmän, som beviljats besöksvisum, utnyttjat sin mänskliga rättighet att söka asyl. Regeringen bör utfärda tydliga riktlinjer för Migrationsverkets handläggning av ärenden som gäller besöksvisum för att den ska genomsyras av en inställning som grundas på icke-diskriminering och humanitet.

32. Visum för asylsökande, punkt 21 (v, mp)

av Kalle Larsson (v) och Bodil Ceballos (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:Sf277 yrkande 37 och 2007/08:Sf344 yrkande 20.

Ställningstagande

Regeringen bör tillsätta en utredning med uppgift att lägga fram förslag om en procedur för utfärdande av asylvisum eller s.k. flyktingvisum. Svenska beskickningar i utlandet bör kunna utfärda visum för skyddsbehövande.

33. Övriga visumfrågor, punkt 22 (v)

av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf277 yrkande 31.

Ställningstagande

Visumkrav riktade mot länder där det pågår krig eller omfattande kränkningar mot mänskliga rättigheter är en viktig del av EU:s utestängningspolitik mot flyktingar och andra skyddsbehövande. Regeringen bör inom EU verka för att korta ned listan över visumpliktiga länder i syfte att visumkrav inte ska användas för att stänga ute flyktingar och kortsluta Genèvekonventionen.

34. Migrationsverkets omvärldsbevakning m.m., punkt 23 (v)

av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:Sf249 yrkande 1 och 2007/08:Sf277 yrkandena 24 och 28.

Ställningstagande

För att komma till rätta med bristande beslutsunderlag krävs en förstärkning av Migrationsverkets omvärldsbevakning och av analyser och kunskapsuppbyggnad vad gäller asylområdet generellt.

Migrationsverket bortser många gånger från innehållet i sin egen landinformation när det finns uppgifter som talar för att den asylsökande bör beviljas uppehållstillstånd. Det föreligger därför ett trängande behov av att

Migrationsverkets tjänstemän utbildas i hur landinformationen används i ärendena på ett opartiskt sätt. Regeringen bör därför ge Migrationsverket i uppdrag att organisera sådana kurser.

Kunskapen om barnrelaterad förföljelse är bristfällig. Det är väsentligt att det finns personal utbildad i utredningsmetodik för barn. Det krävs t.ex. särskilda kunskaper för att kunna bedöma barns subjektiva fruktan för förföljelse. Regeringen bör uppdraga åt Migrationsverket att utarbeta särskilda riktlinjer för utredning och bedömning av barns asylskäl.

35. HBT-kompetens m.m., punkt 24 (mp)

av Bodil Ceballos (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:So294 yrkandena 35 och 36.

Ställningstagande

Migrationsverket och andra instanser inom svenskt flyktingmottagande har i dag en begränsad kompetens inom HBT-området. En person som söker asyl på grund av sin sexuella läggning är inte alls garanterad att möta och få sin fråga behandlad av personer som besitter nödvändiga specialkunskaper.

Vidare förekommer att personer som kommer som par till Sverige inte behandlas som par om de är av samma kön. Exempelvis kan de placeras på flyktingförläggningar i olika landsändar och få sina ärenden behandlade separat.

Inte bara Migrationsverket utan även andra myndigheter som arbetar nära flyktingar måste höja sin HBT-kompetens.

36. Uppföljning av den nya processordningen, punkt 25 (s)

av Veronica Palm (s), Ronny Olander (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Kurt Kvarnström (s), Göte Wahlström (s) och Matilda Ernkrans (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf348 yrkandena 4–6.

Ställningstagande

Det finns ett stort behov av uppföljning av den nya instans- och processordningen i utlänningsärenden. I samband med en sådan uppföljning bör de juridiska ombudens roll, men framför allt formerna för hur uppdraget handläggs, ses över. Vidare bör frågan om tolkverksamheten tydliggöras vad gäller såväl upphandlingsförfarande som åtgärder då feltolkningar görs med följd att enskilda drabbas. Ett system med prövning av tolkens agerande vid feltolkning och eventuella påföljder bör därför utredas.

37. Asylprocessen i övrigt, punkt 26 (mp)

av Bodil Ceballos (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf344 yrkandena 1, 5, 11 och 12 samt avslår motion 2007/08:Ju246 yrkande 17.

Ställningstagande

Migrationsverket är inne i en förändringsfas som kan leda till ett bättre förhållningssätt i framtiden. Utvecklingen måste dock bevakas noggrant och förslag om ändring läggas fram om utvecklingen går i fel riktning.

Migrationsverket, migrationsdomstolar, UNHCR och UD gör helt olika bedömningar av förhållandena i olika länder för särskilda grupper samt beträffande skyddsbehov. Det bör därför inrättas ett oberoende organ för länderinformation.

Vidare finns ett stort behov av att kvalitetssäkra asylprocessen när det gäller bl.a. bemötande- och informationsfrågor, överklagandemöjligheter och andra rättigheter i asylprocessen. Kvalitetsmål bör sättas upp för hela asylprocessen.

Tidigare var det möjligt att förnya permanenta uppehållstillstånd hos gränspoliserna och på polisstationer, men sedan ett par år tillbaka har verksamheten flyttats till ett fåtal platser i landet. Det innebär att den som behöver få denna rutinåtgärd genomförd ofta måste ta ledigt en hel dag från sitt arbete, och därmed förlora arbetsförtjänst och få en resekostnad. Denna ordning skapar irritation och är inte tillfredsställande. Tidigare ordning bör därför återinföras.

38. Fritidsverksamhet, punkt 27 (v)

av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 27 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf249 yrkande 12.

Ställningstagande

Centralt för en lyckad integration är att asylsökande ska ha kännedom om och känna samhörighet med det svenska samhället. I dag finns mycket små resurser utanför mottagningsenheterna som stimulerar en sådan process och som möjliggör för asylsökande att komma i kontakt med andra människor. Det är därför mycket viktigt att kommunernas ansvar tydliggörs för att skapa fritidsverksamhet för alla asylsökande som lever på förläggningar och i eget boende.

39. Svenskundervisning m.m., punkt 28 (v, mp)

av Kalle Larsson (v) och Bodil Ceballos (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:Sf249 yrkande 5, 2007/08:Sf335 yrkande 4 och 2007/08:Sf344 yrkande 26.

Ställningstagande

Svenskundervisning och andra introduktionsinsatser ska starta omedelbart när asylsökanden kommer till Sverige och de ska inte avbrytas förrän ett asylärende är prövat i alla instanser. Samtidigt ska betyg och reell kompetens valideras och nödvändig kompletterande utbildning ges utan dröjsmål för att möjliggöra för arbete. En satsning på yrkesutbildning och kompetensutbildning för asylsökande ska göras i samband med asylsökandenas studier i svenska språket. Detta bör ges regeringen till känna.

40. Kommuners mottagande av ensamkommande barn, punkt 29 (s, v)

av Veronica Palm (s), Ronny Olander (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Kurt Kvarnström (s), Göte Wahlström (s), Kalle Larsson (v) och Matilda Ernkrans (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 29 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:Sf249 yrkande 14 och 2007/08:Sf310.

Ställningstagande

Barn som kommer ensamma behöver snabbt få ett säkert och tryggt boende i Sverige. Trots att staten står för kostnaden visar det sig att inte alla kommuner tar sitt ansvar att ta emot ensamkommande barn. Regeringen bör vidta åtgärder så att alla kommuner blir skyldiga att ha beredskap för att ta emot ensamkommande barn.

41. Förordnande av god man, punkt 30 (s, v, mp)

av Veronica Palm (s), Ronny Olander (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Kurt Kvarnström (s), Göte Wahlström (s), Kalle Larsson (v), Matilda Ernkrans (s) och Bodil Ceballos (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 30 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf342.

Ställningstagande

Uppdraget som god man för ett ensamkommande barn kan bli mycket omfattande och ställer höga krav på både kompetens och möjlighet att ställa upp tidsmässigt. På vissa håll i landet råder det stor brist på gode män för ensamkommande barn, och trycket på överförmyndaren som ska rekrytera dessa är stort. Därför behöver en uppdragsbeskrivning med riktlinjer för de gode männen snabbt tas fram, samt tydliga kriterier fastställas för hur de gode männen kompetens och lämplighet ska bedömas. I samband med detta bör behovet av lagstiftning eller andra riktlinjer ses över. Landets länsstyrelser bör få ett särskilt uppdrag att vid sina fram-

tida kontroller av överförmyndarnas verksamhet se över hur överförmyndarna i dag sköter sitt uppdrag att rekrytera och utse gode män till de ensamkommande barnen.

42. Ensamkommande barn m.m., punkt 31 (s)

av Veronica Palm (s), Ronny Olander (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Kurt Kvarnström (s), Göte Wahlström (s) och Matilda Ernkran (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 31 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf296 och avslår motion 2007/08:Sf249 yrkandena 15 och 16.

Ställningstagande

För de ensamkommande barnen är åldersgränsen för statens ekonomiska ansvar 18 år, eller i vissa fall 21 år. Detta gör att varje kommun själv kan bestämma på vilket sätt den vill försörja barnet sedan det fyllt 18 år (i vissa fall 21 år), och således kan det se olika ut i olika delar av landet. Det krävs därför en översyn av kommunernas hantering av det ekonomiska ansvaret för dessa barn.

43. Ensamkommande barn m.m., punkt 31 (v)

av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 31 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf249 yrkandena 15 och 16 samt avslår motion 2007/08:Sf296.

Ställningstagande

Ett barn som blir myndigt innan ansökan om uppehållstillstånd slutgiltigt prövats bör inte flyttas från kommunalt ungdomsboende till ett anläggningsboende för vuxna eller till eget boende. En sådan flyttning kan vara negativ för barnets utveckling. Vidare är det i ärenden som rör ensamkommande barn av yttersta vikt att beslut om uppehållstillstånd fattas inom tre månader och att omedelbar verkställighet aldrig sker i dessa ärenden.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

44. Andra ensamkommande barn än asylsökande, punkt 32 (v, mp)

av Kalle Larsson (v) och Bodil Ceballos (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 32 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Sf241 yrkandena 1 och 3–6.

Ställningstagande

Det finns andra kategorier av utländska barn, än de ensamkommande asylsökande barnen, som kommer till Sverige och löper en mycket stor risk att exploateras och försvinna, bl.a. för att de inte uppmärksammas överhuvud taget. Dessa kategorier av utländska barn är barn med falska identitetshandlingar, barn som kommer efter det att familjen redan anlant till Sverige, gäststudenter samt barn i eget boende. Alla migrationsärenden angående ouppmärksammade barn måste ges ökad prioritet och förebyggande insatser vidtas för att förhindra att dessa barn faller offer för exploatering och försvinnanden.

Enligt Rädda Barnens rapport Utan papper först och främst lever en stor grupp barn i vårt samhälle utan tillgång till skola, vård eller annan omsorg. Det rör sig vanligen om barn som har flytt till Sverige och som lever gömda efter att ha fått avslag på sin asylansökan. Rapporten påvisar även att det finns papperslösa barn i samhället som inte har sökt asyl. Det är av yttersta vikt att inga papperslösa barn i Sverige blir utsatta för diskriminering i strid med FN:s barnkonvention och att de får den omsorg och de rättigheter som de ska ha enligt barnkonventionen.

Särskilda yttranden

1. Uppehållstillstånd för vissa grupper, punkt 3 (v, mp)

Kalle Larsson (v) och Bodil Ceballos (mp) anför:

Kina har sedan en tid drivit en hårdhänt politik mot uiguriska separatister och autonomiförespråkare i Xinjiangprovinsen. Flera av dem har därför flytt landet. En del togs för talibansympatisörer och sändes till Guantánamo. Efter att ha fått sina fall prövade har de emellertid frikänts från alla misstankar härom. De kan dock inte återvända till Kina då det finns stor risk att de där utsätts för tortyr och grova kränkningar av sina mänskliga rättigheter.

Detta gäller även före detta fångar från andra länder. Omkring 60 av de fångar på Guantánamo, som alltså förklarats oskyldiga av USA, fruktar allvarlig förföljelse om de skulle skickas till sina hemländer. Det gäller länder som Algeriet, Kina, Jordanien, Libyen, de ockuperade palestinska territorierna, Ryssland, Somalia, Sudan, Syrien, Tadjikistan, Tunisien och Uzbekistan.

Det rimliga vore att USA accepterade att ta emot de oskyldiga fångarna från Guantánamo, men detta har USA:s regering hittills vägrat. Eftersom Sverige är bundet av flyktingkonventionen och därmed har en skyldighet att bidra till att människor inte skickas till förföljelse bör den svenska regeringen vända sig till USA och begära att de uiguriska före detta fångarna blir överförda till Sverige.

2. Arbetskraftsinvandring m.m., punkt 11 (v)

Kalle Larsson (v) anför:

Regeringens kommande förslag om arbetskraftsinvandring innebär att det byggs in en möjlighet att byta spår, dvs. att den som har sökt asyl i Sverige men fått avslag ska ha möjlighet att i stället söka som arbetskraftsinvandrare. Ett sådant system skulle allvarligt urholka asylrätten och leda till svåra orättvisor och en osund hets att hitta arbete bland asylsökande. Den som anser sig vara hotad av tortyr i hemlandet är sannolikt beredd att godta slavliknande arbetsvillkor. Jag är av ovan nämnda skäl mycket kritisk till att utforma system för arbetskraftsinvandring som inbegriper möjligheter till spårbyte. Dessa förslag löser inte heller situationen för den grupp människor som i dag lever som papperslösa i Sverige, av vilka många redan har arbete.

Jag anser att även den som är papperslös i Sverige i dag ska få möjlighet att söka uppehållstillstånd av arbetsmarknadsskäl i ett utvidgat system för arbetskraftsinvandring. Det vore orimligt om människor som redan lever och arbetar här ska avvisas samtidigt som annan arbetskraft importeras för att utföra samma arbete. Det behövs därför övergångsregler som

ger papperslösa som i dag befinner sig i Sverige, och som inom en bestämd tid kan uppvisa anställningsbevis, möjlighet att ansöka om uppehållstillstånd av arbetsmarknadsskäl inifrån Sverige.

För att lösa situationen långsiktigt för denna grupp, som inte kan återvända till sina hemländer, krävs dock att en amnesti genomförs. Samma möjligheter att bygga sitt fortsatta liv i Sverige ska ges till alla, oavsett om man lyckats få tag på ett arbete eller inte.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2007

2007/08:Sk370 av Karin Pilsäter (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta forskarstuderande stanna och arbeta efter examen.

2007/08:Ju246 av Carina Hägg (s):

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att åtgärder vidtas mot problemet med att tolkar tillåts tjänstgöra trots att de har en diskriminerande syn på kvinnor.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om migrerande kvinnors utsatthet.

2007/08:Ju319 av Ulf Holm m.fl. (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att begränsa polisens möjligheter att ingripa i skolor mot flyktingar som lever gömda.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att begränsa polisens möjligheter att ingripa inom sjukvården mot flyktingar som lever gömda.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att begränsa polisens möjligheter att ingripa i kyrkor mot flyktingar som lever gömda.

2007/08:Ju340 av Josefin Brink m.fl. (v):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den som utsatts för sexuell exploatering normalt ska beredas skydd och beviljas permanent uppehållstillstånd med stöd av Genèvekonventionen.

2007/08:Ju389 av Tomas Tobé (m):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en snävare definition av arrangerade äktenskap i utlänningslagen.

2007/08:U204 av Eva Flyborg m.fl. (fp):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att våldtagna kvinnor som blir utfrusna från samhället bör kunna få status som flyktingar precis som människor som förföljs för sin tro, politiska åsikt eller sexuella läggning.

2007/08:U304 av Barbro Westerholm och Birgitta Ohlsson (båda fp):

26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fri rörlighet för EU-medborgare.
32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett tilläggsprotokoll till Genèvekonventionen.
33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den svenska lagstiftningen rörande förföljda homosexuella, bisexuella och transpersoner.
34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kunskapen om homosexuellas, bisexuellas och transpersoners situation i de länder som människor flyr från.

2007/08:U353 av Kenneth G Forslund m.fl. (s):

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om EU:s gemensamma flyktingpolitik.

2007/08:U368 av Annelie Enochson m.fl. (kd, m, mp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att vid inga andra lösningar verka för att de i Guantánamo oskyldigt fängslade uigurererna får uppehållstillstånd i Sverige.

2007/08:Sf208 av Lars Hjälmered och Göran Lindblad (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjlighet för utländska studenter och forskarstuderande att söka och erhålla arbetstillstånd efter studier vid svenska universitet och högskolor.

2007/08:Sf209 av Marietta de Pourbaix-Lundin och Inger René (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av sådan ändring i lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap att test av kunskaperna i svenska språket ingår som ett kriterium för att få svenskt medborgarskap.

2007/08:Sf229 av Sinikka Bohlin och Ann-Kristine Johansson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tredjelandsmedborgarnas möjligheter att delta på en nordisk arbetsmarknad.

2007/08:Sf230 av Elisabeth Svantesson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillåta utlännningar att arbeta i väntan på att verkställighets hinder upphör.

2007/08:Sf236 av Luciano Astudillo (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över utlänningslagen för att göra det möjligt att utdöma skadestånd från arbetsgivare som utnyttjar papperslösa.

2007/08:Sf237 av Luciano Astudillo (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör se över och ändra lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap på sådant sätt att alla barn som föds i Sverige ska ha rätt att förvärva svenskt medborgarskap oavsett föräldrarnas medborgarskap.

2007/08:Sf241 av Jan Lindholm m.fl. (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att alla ouppmärksammade barn i migrationsärenden ges ökad prioritet och att förebyggande insatser utreds för att förhindra att denna grupp barn faller offer för exploatering och försvinnanden.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att statistik tas fram och kunskap inhämtas om hur många barn som söker anknytning till vuxen efter den vuxnes ankomst till Sverige och hur dessa barns rättigheter tillvaratas för att minimera risken att dessa barn utnyttjas för kriminalitet eller sexuella tjänster.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att en översyn vidtas för att undersöka orsaken till att gäststuderande barn och ungdomar inte påbörjar sina studier i Sverige och vart dessa barn tar vägen, för att eliminera alla risker för att dessa barn hamnar i exploateringssituationer.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att statistik tas fram på hur många barn i ”eget boende” som försvinner eller avviker samt av att låta utreda hur sådana försvinnanden har hanterats.

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att alla papperslösa barn i Sverige får den omsorg och de rättigheter som de ska ha enligt barnkonventionen.

*2007/08:Sf242 av Annika Qarlsso*n (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att genomföra en granskning av gällande praxis avseende beviljande av asyl på grund av risk att utsättas för könsstympning.

2007/08:Sf243 av Per Bill (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att möjliggöra en svensk motsvarighet till Green Card.

2007/08:Sf249 av Kalle Larsson m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Migrationsverkets omvärldsbevakning, analyser och kunskapsuppbyggnad vad gäller asylområdet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Migrationsverket i regleringsbrevet ges i uppdrag att informera om möjligheterna till undantag från krav på arbetstillstånd i samband med att ansökan om uppehållstillstånd inlämnas.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att introduktionsinsatser ska påbörjas dag ett.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tydliggöra kommunernas ansvar för att skapa fritidsverksamhet för asylsökande som lever på förläggningar och i eget boende.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att alla kommuner ska vara skyldiga att ha beredskap för att ta emot ensamkommande barn.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att barn som blir myndigt innan ansökan om uppehållstillstånd slutgiltigt prövats inte bör flyttas från kommunalt ungdomsboende till ett anläggningsboende för vuxna eller till eget boende.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om handläggningen av ärenden som rör ensamkommande barn.

2007/08:Sf250 av Kalle Larsson m.fl. (v):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att straffet för den som arbetar illegalt ska avskaffas.
8. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om hur straffet för arbetsgivare som anlitar svart arbetskraft ska skärpas.

2007/08:Sf254 av Reza Khelili Dylami (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om situationen för människor som befinner sig i Sverige utan uppehållstillstånd.

2007/08:Sf272 av Lars Hjälmered och Göran Lindblad (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om underlättande av arbetskraftsinvandring.

2007/08:Sf276 av Lars Ohly m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen låter utreda problemet med arbetsgivare som anställer svart arbetskraft och återkommer med förslag till åtgärder.

2007/08:Sf277 av Lars Ohly m.fl. (v):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka svenska myndigheters respekt för asylrätten och Genèvekonventionen.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om anslag av medel för FN:s flyktingkommissariats medverkan vid förvaltningen av EU:s yttergränser.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fortsatt tillbakavisande av förslag att lägga asylprövningsförfarandet utanför EU beträffande människor som rest in i EU för att söka asyl.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ändrad inriktning av EU:s asyl- och migrationspolitik så att kränkningarna av invandrades mänskliga rättigheter upphör.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om påkallande av nya förhandlingar om direktivet om transportörsansvar.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till en sådan förändring av EU:s politik beträffande återtagandeaftal som anges i motionen.

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör använda sin vetorätt mot ytterligare repressiva förslag inom området asyl och immigration innan direktiv som syftar till att garantera vissa miniminivåer för skyddsregler och mottagandevillkor antagits.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om initiativ till en översyn av förordningen om fördelningskriterier för ansvaret för asylsökande i syfte att dessas eget val ska vara styrande.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen i EU bör ta initiativ till en omarbetning av skyddsgrundsdirektivet i de delar som strider mot internationell rätt.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att asylprocedurdirektivet om förfarandet för att bevilja och återkalla flyktingstatus måste omarbetas i de delar som strider mot internationell rätt.
16. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av utlänningslagen med förbättrade regler om anhöriginvandring.
17. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagändring för att undantag ska kunna göras från huvudregeln om ansökan från utlandet när utlänningen har barn i Sverige, kvinnan i förhållandet är gravid eller sökanden med all sannolikhet skulle få sin ansökan beviljad.
18. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagändring för att komma till rätta med de fortsatta missförhållandena med avvisningsbeslut av kvinnor som misshandlats eller kränkts under den tvååriga prövotiden.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en snar utvärdering av tillämpningen av den nya lagbestämmelsen om flyktingstatus på grund av förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om flyktingstatus för HBT-personer.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att flyktingbegreppet i utlänningslagen bör vidgas till att också omfatta förföljelse på grund av könsidentitet.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av 4 kap. 2 § utlänningslagen.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppdra åt Migrationsverket att utarbeta riktlinjer för utredningen och bedömningen av barns asylskäl.

25. Riksdagen beslutar att 5 kap. 6 § första stycket 1 ska lyda: Om uppehållstillstånd inte kan ges på annan grund, får tillstånd beviljas en utlänning om det vid en samlad bedömning av utlänningens situation föreligger sådana särskilt ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör föreslå en ny bestämmelse i utlänningslagen om att avlägsnandebeslut ej ska fattas om det står klart att det inte går att verkställa.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av 12 kap. 19 § utlänningslagen.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ge Migrationsverket i uppdrag att organisera kurser i opartiskt användande av verkets landinformation.
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utläningen alltid ska beredas skäligt rådrum för sin avresa.
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör verka i EU för att korta ned listan över visumpliktiga länder och för att visumkrav inte används för att stänga ute flyktingar och kortsluta Genèvekonventionen.
32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör utfärda tydliga riktlinjer för Migrationsverkets handläggning av ärenden som gäller besöksvisum för att den ska genomsyras av en inställning som grundas på icke-diskriminering och humanism.
34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om återgång till tidigare praxis vad gäller krav på ingivande av ansökan om familjeåterförening till svensk beskickning.
37. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning med uppgift att lägga fram förslag om en procedur för utfärdande av asylvisum.
38. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tillsättande av en utredning med uppgift att se över bestämmelsen om förvar i utlänningslagens 10 kap.

2007/08:Sf292 av Carina Hägg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av regeltillämpning när det gäller asylsökandes rätt till bosättning i Sverige.

2007/08:Sf296 av Eva Sonidsson och Hans Stenberg (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om det ekonomiska ansvaret för ensamkommande flyktingbarn.

2007/08:Sf309 av Jessica Polfjärd (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öppna upp möjligheten för permanent uppehållstillstånd för s.k. traffickingoffer.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om internationellt informationsutbyte vid trafficking.

2007/08:Sf310 av Ameer Sachet m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett intensifierat arbete med att få alla kommuner att hjälpa till med mottagandet av ensamma flyktingbarn.

2007/08:Sf311 av Thomas Bodström (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ansökan om uppehållstillstånd.

2007/08:Sf312 av Cecilia Wikström i Uppsala (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fristad för förföljda författare.

2007/08:Sf313 av Birgitta Ohlsson m.fl. (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behov av översyn av den lagstiftning som diskriminerar ensamstående pappor.

2007/08:Sf320 av Anita Brodén (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rätten för asylsökande med avvisningsbeslut att få tillåtelse att fortsätta arbeta fram till dess att avvisningen verkställs.

2007/08:Sf322 av Yilmaz Kerimo och Tommy Waidelich (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inresevisering för besök och att den tillsätter en utredning i frågan.

2007/08:Sf330 av Hans Olsson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förstärkt lagstiftning för traffickingens offer.

2007/08:Sf335 av Ulrika Karlsson i Uppsala (m):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om undervisning i svenska.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om arbetstillstånd.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten till arbetskraftsinvandring för asylsökande och gömda människor som i dag befinner sig i landet.

2007/08:Sf337 av Eva Johnsson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inte verkställa beslut om utvisning av flyktingar som uppfyller kraven om varaktig anställning i Ds 2007:27.

2007/08:Sf342 av Monica Green m.fl. (s, fp, v, m, kd, c, mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om gode mäns arbete med ensamkommande flyktingbarn.

2007/08:Sf343 av Anna Bergkvist (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fri arbetskraftsinvandring.

2007/08:Sf344 av Bodil Ceballos m.fl. (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att noga följa utvecklingen på Migrationsverket.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en mer restriktiv användning av tillfälliga uppehållstillstånd.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förnyelse av uppehållstillstånd.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en fullständig översyn av utlänningslagstiftningen.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta ett oberoende organ för länderinformation.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att kvalitetssäkra asylprocessen.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att migrationsdomstol ska pröva om polismyndighet ska medverka vid verkställighet av utvisnings- eller avvísingsbeslut.

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en absolut gräns för tiden en person får vara tagen i förvar.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett förbud mot att ha barn placerade i förvar.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om delaktighet i förvarsprocessen.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att s.k. diplomatiska garantier inte ska få godtas i Sverige.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skadeståndsansvar för Sverige vid felaktig avvisning.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att införa ett s.k. flyktingvisum.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda traffickingoffers utsatthet i Sverige.
22. Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med förslag om rätt att ansöka om uppehållstillstånd för anhöriga.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en mer generös arbetskraftsinvandring.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den myndighetsbaserade arbetsmarknadsprövningen upphör.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en satsning på yrkes- och kompetensutbildning av asylsökande.
32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa transportörsansvaret.
33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska pröva s.k. Dublinärenden.

2007/08:Sf348 av Tomas Eneroth m.fl. (s):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av översyn av NIPU.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om översyn av de juridiska ombudens roll och funktion i asylprocessen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tolkarnas roll i domstolsprocessen.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av arbetsmarknadsprövning.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om nödvändigheten av att hålla isär asylprövning och arbetskraftsinvandring.

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att inom EU verka för en översyn av den svenska viseringspraxisen.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kraftfullt agerande inom EU för ett solidariskt flyktingmottagande i enlighet med gällande konventioner.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kraftfulla åtgärder för en ökad solidarisk fördelning av ansvaret för flyktingar som kommer till Sverige.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av begreppet väpnad konflikt i utlänningslagen.

2007/08:So294 av Helena Leander m.fl. (mp):

35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Migrationsverket och andra myndigheter som arbetar nära flyktingar bör höja sin HBT-kompetens.
36. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att alla flyktingar som kommer till Sverige på grund av förföljelse för sin sexuella läggning bör garanteras ett kompetent bemötande av svenska myndigheter.

2007/08:So295 av Lars Ohly m.fl. (v):

9. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av lagstiftningen som innebär att könsidentitet ska omfattas av flyktingbegreppet.

2007/08:So335 av Lars Ohly m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utlänningslagen ska tillämpas i enlighet med lagstiftarens intentioner.